

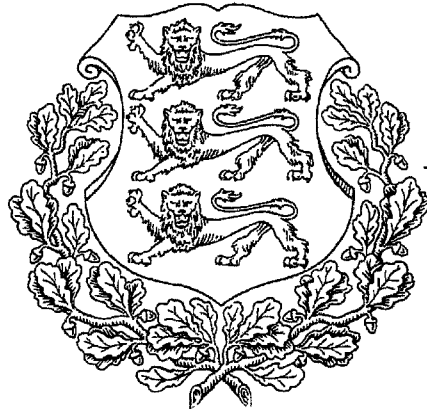

Riigikontrolli

tegevuseülevaade ja revisjonimärkused
riigi 1933/34. a. aruandele

Tallinn, 1935

Riigikontrolli

tegevuseülevaade ja revisjonimärkused
riigi 1933/34. a. aruandele

lk. n. 543 Ar 935 B
Riigikontrolli
st 2103 v
B 8478 v +

Su...

Tallinn, 1935

Trükivigu.

Lhk.		Trükitud:	Tuleb lugeda:
50	15 rida ülevalt	avaldatud	avaldanud
"	4 " alt	seda	seada
66	2 " alt	tasakaalus	tasakaalus
68	8 " ülevalt	aruandeaasta	aruandeaastal
93	7 " "	Erakorral. ptk.	Erakorral. ptk. I.
	(1. lahter)	§§ 2 ja 3	§§ 2 ja 3
95	6-da lahtri peas	Kulutatud	Saadud

SISUKORD.

	Lhk.
Sissejuhatuseks	5
I. RIIGIKONTROLI TEGEVUSEÜLEVAADE	7
II. RIIGIKONTROLI REVISJONIMÄRKUSED	13
1. Riigikogu kinnitamisele kuuluvate aruannete õigekstunnistamine	15
2. Riigiasutiste ja -ettevõtete tegevuse revisjonitulemused	25
Riigiasutised:	
Riigikogu	27
Riigikontroll	27
Riigivanem ja Riigikantselei	27
Hariduse- ja sotsiaalministeerium	28
Kaitseministeerium	31
Kaitseliit	33
Kohtu- ja siseministeerium	35
Ajutised maavalitsused	37
Piirivalve valitsus	38
Majanduseministeerium	39
Põllutöoministeerium	47
Teedeministeerium	52
Keskasutis ning maanteede- ja ehituseosakond	52
Raudteevalitsus	54
Posti-telegraafi-telefonivalitsus	58
Veeteede valitsus	60
Välisministeerium	63

	Lhk.
Üldkokkuvõte Riigikontrolli poolt selgitamiselevõetud summade lahendamise kohta	64
Riigiettevõtted:	
Eesti Maapank	65
Asundusekapital	67
Pikalaenu Pank	68
Maatulundusekapital	71
Riigihoiukassa	72
Riigi põlevkivitööstus	74
Riigi turbatööstus	77
Riigi trüükikoda	79
Arsenal	80
Riigi sadamatehas	82
Riigi metsatööstus	83
Riigimõisad	84
Lisa nr. 1. Eesti Vabariigi 1933/34 a. eelarve ja eelarve täitmise aruanne, koostatud nettoelarve alusel	85
Lisa nr. 2. Eesti Vabariigi 1933/34 a. nettoelarve täitmise aruande kujundamine	91

SISSEJUHATUSEKS.

„Riigikontrolli tegevuseülevaade ja revisjonimärkused riigi 1933/34 a. aruandele“ ilmuvad käesoleval aastal eelmise aasta ulatuses mõnesuguste muudatuste ja täiendustega.

Ülevaate II-st osast on jäetud välja „Riigikontrolli parandused riigiaruandele“, kuna Majanduseministeerium on võtnud arvesse riigi 1933/34 a. aruande koostamisel Riigikontrolli parandused ja muudatused ning on trükkitud aruande lõplikul kujul. Uue korra tarvituselevõtmine Majanduseministeeriumi poolt riigiaruande koostamisel on tingitud sellekohasest sooviavaldusest, mis väljendatud Riigikogu komisjonis riigiaruannete arutamisel eelmistel aastatel.

Sama osa on täiendatud ülevaatega väljaveosoodustamise erifondi kohta, milline fond asutati riigieelarve tasakaalustamise, eramajanduse korraldamise ning tööpuuduse vastu võitlemise seaduse alusel antud Vabariigi Valitsuse määrusega ning algas tegevust 13. detsembril 1932 a.

I.

Riigikontrolli tegevuseülevaade.

Riigikontrolli tegevus 1933/34 eelarveaastal.

Tegevuse alused. Riigikontrolli tegevus avaldus vastavate seaduste ja määruste alusel — 1) mitmesuguste tehingute kavade läbivaatamises (dokumentaalne eelkontroll) ja osavõtus alaliste nõukogude ning komisjonide kui ka mitmesuguste ajutiste komisjonide istungitest ja toimingutest (faktiline eelkontroll), 2) revisjonide teostamises ametiasutistes kohtadel (faktiline kontroll) ja 3) riigiasutiste, -ettevõtete j.n.e. aruannete ja dokumentide kontrollimises (järelkontroll). Erilist rõhku on pandud faktilisele kontrollile kui tähtsamale ja tulemusrikkamale funktsioonile, teostades järelkontrolli peaaesjalikult osaliselt 1917 a. vastava seaduse alusel Riigikontrollnõukogu otsuste põhjal.

Riigikontrolli tegevuseala. Riigikontrolli tegevusealasse kuulus 1933/34 aasta lõpul 1.717 riigiasutise, -ametikohta ja -ettevõtte arve- ja majapidamise ning rahalise asjaajamise kontrollimine nende korralduses olevate riigi rahasummade ja varade käitlemise, eelarvete täitmise ja majapidamise seadusepärasuse ning otstarbekohasuse suhtes.

Peale selle revideeris Rahanduseosakond maksvate seaduste ja määruste kohaselt E. Panga ja selle osakondade arvepidamist riigisummade osas ja kontrollis Maksudevalitsuse valve all olevaid riiklikke ja eraettevõtteid (viinavabrikuid, tubakatehaseid, tolliladusid j.n.e.) ja Tsiviilosakond — linna- ja maakoolivalitsustele alluvate kesk-, kutse-, täienduse- ning algkoolide palgalehti ja ajut. maavalitsuste ning neile alluvate asutiste aruandeid.

Riigikontrolli koosseis. Riigikontrolli isiklik koosseis oli 1933/34 aastal järgmine:

	Koosseis seaduse järgi	Tegelik koosseis 31. III. 34 a.
Keskasutis	10	10
Kaitseväeosakond	20	19
Rahanduseosakond	22	21
Teedeosakond	27	25
Tsiviilosakond	27	26
Kokku	106	101

Peale ametnikkude oli Riigikontrollis ametis üks juriskonsult, 2 ajutist tööjõudu alates 1. II. 1934 a. ja 7 mitmesugust majateenijat: uksehoidja, käskjalad, koristajad j.n.e.

Riigikontrollnõukogu tegevus. Riigikontrollnõukogu pidas 1933/34 a. 19 koosolekut, kus läbi arutati üldse 184 asja.

Kontrollnõukogu vaatas läbi ja tunnistas õigeks 114 riigiasutiste aruannet ja kinnitas täiendavalt osakondade poolt varemalt selgitamiselevõetud ja aruandeaasta jooksul lahendatud summasid 2.962.192 kr. suuruses. Riigi rahalisi nõudmisi kustutati 156 isiku vastu 37.236 krooni suuruses. Nende nõudmiste kustutamise põhjuseks oli maksjate surm, aineiline kehvus, Eestist lahkumine teadmata kuhu j.n.e., mis tegi lootusetuks riigi nõudmise.

Riigiasutiste poolt ekslikult üle normi ja seadusevastaselt makstud summade tagasinõudmise alal otsustati asju 6 isiku kohta, neist vabastati tagasimaksudest 5 isikut 428 krooni suuruses ja määrati tagasimaksu 1 isikult 290 krooni.

1933/34 kui ka eelmistel aastatel määratud tagasimaksudest tasuti 1933/34 aastal riigitulude arvele 2.598 krooni ja 1. IV. 1934 a. jäi veel tasumata 11.776 krooni.

Peale selle võttis Riigikontrollnõukogu vastu 18 korraldava iseloomuga otsust.

Osavõtmise koosseisust, nõukogudest j.n.e. Vabariigi Valitsuse koosseisust võttis osa Riigikontrolör või tema asetäitja 136 korral, avaldades oma arvamus suuremalt osalt suusõnaliselt. Seisukohavõtmiseks saadetud Vabariigi Valitsuse kavatsuste (ministrite ettepanekud Vab. Val-le) vastu on Riigikontrolör avaldanud protesti 11 korral. Protestidest on arvesse võetud 8, arvesse võtmata jäänud 2 ja otsustamata jäänud 1.

Peale selle Riigikontrolli esindajad on osa võtnud riigieelarve arutamisel Majanduseministeeriumi vastavas komisjonis ja Riigikogu rahaasjanduse komisjonis ning teiste enam-vähem alalise iseloomuga komisjonide ja nõukogude (sõja-, tariifinõukogu j.n.e.) koosseisust 441 korda. Proteste avaldati 10 korral. Protestidest on arvesse võetud 7.

Eelkontroll. Eelkontrolli korras esitati Riigikontrollile läbivaatamiseks mitmesuguste tehingute (resp. lepingute) kavasad varade tasulise omandamise, nende kasutamisele võtmise, ruumide tüürimise, riigivarade müümise ja kasutamisele andmise, tööde väljaandmise j.n.e. kohta.

Üldiselt Riigikontroll vaatas läbi 2.885 tehingu kava, avaldades 67 protesti alusel, et kavatsused ei olnud seadusepärased, ei vastanud riigieelarvele või riigi majanduslikkudele huvidele.

Protestidest võeti arvesse 55 ning lahendati Vabariigi Valitsuse otsustega 2.

Mitmesuguste maksude alal riigikassasse ülemääramakstud summade tagasimaksamise kohta on Riigikontrollile esitatud ja tema poolt läbi vaadatud 193 ettepanekut 299.161 krooni suuruses, kusjuures 189 juhul anti nõusolek tagasimaksamiseks, kuna tagasi lükati 4 ettepanekut 1.773 krooni suuruses.

Peale selle on Rahanduseosakonnas viseeritud 104 krediidiavamise ja krediidiannulleerimise nõudmist ning läbi vaadatud 4.275 maksuvõlgade kustutusetoimingut 230.839 krooni suuruses, mille vastu avaldati proteste 3 juhul. Protestid võeti arvesse.

Teedeosakonna poolt vaadati läbi kohapeal eelkontrolli korras 2.054 arvet ja lõpparvet, mille vastu avaldati proteste 7 juhul. Protestid võeti arvesse.

Faktiline kontroll. Nagu eelmistel aastatelgi on Riigikontroll 1933/34 a. püüdnud teostada faktilist kontrolli võimalikult laiemas ulatuses.

Nii on kohapeal toimetatud 1.271 revideerimist, kusjuures puudusi leiti 384 juhul ja võeti esialgu selgitamisele puudusi 139.639 krooni suuruses.

1933/34 kui ka eelmistel aastatel faktilise kontrolli korras selgitamiselevõetud summadest lahendati 1933/34 aasta jooksul 253.549 krooni ja 1. IV. 1934 a. jäi veel lahendamata 162.176 krooni.

Riigikontrolli esindajad võtsid osa riigiasutiste ja ettevõtete majandusetoimingutest, nagu väljapakumistest, varade ja tööde vastuvõtmistest, nende hindamistest ning proovimistest, riigi tööstusettevõtete väljarentimistest j.n.e.

Nimetatud toimingutest on osa võetud 976 korral. Proteste on avaldatud 15, nendest arvesse võetud 11.

Järelduskontroll. 1933/34 aasta jooksul revideeriti Riigikontrolli poolt aruandeid järgmises ulatuses:

1) eelarve täitmise kulu-tuluaruandeid	142.423.444 kr.
2) erikapitalide ja -summade aruandeid	11.319.009 „
3) operatsioonifondide aruandeid	7.941.243 „
4) deposiitide aruandeid	21.235.504 „
5) riigiettevõtete läbikäigu aruandeid	240.216.577 „
6) riigi rahalisi operatsioone ja bilanss-aruandeid	222.400.530 „
7) varade ja materjalide aruandeid	58.586.451 „
8) mitmesuguseid, nagu transfertsommade läbikäigu, hädaabitööde j.n.e. aruandeid	125.676.666 „

Revideerimise tagajärjel võeti selgitamisele asutiste operatsioone 3.956.070 krooni suuruses põhjusel, et need ei olnud küllaldaselt tõestatud dokumentidega või tekkis kahtlus nende seadusepärasuse kohta.

1933/34 kui ka eelmistel aastatel järelkontrolli korras selgitamiselevõetud summadest lahendati 1933/34 a. 2.962.192 krooni ja 1. IV. 1934 a. jäi veel lahendamata 13.421.755 krooni.

Kohtu- ja distsiplinaarasjad. Revisjonil avalikuks tulnud kuritarvituste tagajärjel saadeti 1933/34 a. prokuratuuri korraldusse 24 asja 29 ametniku kohta eeluurimise algatamiseks.

Suurem osa asjadest on saadetud prokuratuuri korraldusse vahetult Riigikontrolli poolt, kuna aga üksikud asjad — riigiasutiste poolt Riigikontrolli algatusel.

Eelmistel aastatel Riigikontrolli poolt saadetud asjadest oli 1. IV. 1933 a. jäänud prokuratuuri korraldusse 23, 1933/34 a. saadeti prokuratuuri korraldusse 19 asja; 1933/34 a. on prokuratuuri poolt kohtuvõimudele edasi saadetud 14 asja ja ära lõpetatud 2 asja, 1. IV. 1934 a. on jäänud prokuratuuri korraldusse 26 asja.

Revideerimiste tagajärjel on karistatud distsiplinaarkorras 27 ja ametist tagandatud 19 ametnikku.

Käesolevasse ülevaatesse on paigutatud peaaesjalikult statistiline materjal Riigikontrolli tegevusest 1933/34 eelarveaastal, kuna aga laialisem ülevaade tegevusest sisaldub Riigikontrolli revisjonimärkustes riigiaruandele.

K. Soonberg
Riigikontrolör.

A. Leufeldt
Peasekretär.

II.

Riigikontrolli revisjonimärkused.

1. Riigikogu kinnitamisele kuuluvate aruannete õigekstunnistamine.

1933/34 a. eelarve järgi tulused ette nähtud	T u l u d e l i i g i d	1933/34 aastal tulused saadud
Korralised tulud.		
Otsekohesed maksud:		
2.100.000.—	Ptk. I. Tulumaks	1.955.936.20
2.525.000.—	„ II. Äri- ja tööstusemaks	2.530.429.97
309.500.—	„ III. Maa- ja hoonetemaks	319.477.99
467.000.—	„ IV. Maks kapitali intressidelt	467.474.42
950.000.—	„ V. Kinnistusemaks	934.906.24
700.000.—	„ VI. Pärandusemaks	700.630.42
7.051.500.—	Kokku otsekohesed maksud	6.908.855.24
Lõivud ja tasumaksud:		
3.795.000.—	Ptk. VII. Tempelmaks ja lõivud	3.697.114.23
90.000.—	„ VIII. Patendid ja proovid	95.506.68
330.000.—	„ IX. Mitmesugused tasumaksud	377.076.57
4.215.000.—	Kokku lõivud ja tasumaksud	4.169.697.48
Kaudsed maksud:		
13.213.000.—	Ptk. X. Tollid	13.409.214.42
4.585.000.—	„ XI. Aktsiisid	4.610.716.53
17.798.000.—	Kokku kaudsed maksud	18.019.930.95
Riigimonopolid.		
10.010.000.—	Ptk. XII. Piiritusemonopol	10.186.372.88
Riigiettevõtted ja -varad:		
1.500.000.—	Ptk. XIII. Riigikapitalid	1.427.440.42
4.100.000.—	„ XIV. Maad, hooned, metsad ja veed	4.444.230.29
11.100.000.—	„ XV. Raudteed	10.875.364.36
925.000.—	„ XVI. Sadamad ja laod	949.490.16
4.350.000.—	„ XVII. Post, telegraaf ja telefon	4.237.831.30
816.655.—	„ XVIII. Mitmesugused riigiettevõtted	803.701.58
158.000.—	„ XIX. Mitmesugused riigivarad	179.285.22
22.949.655.—	Kokku riigiettevõtted ja -varad	22.917.343.33
1.413.187.—	Ptk. XX. Segatulud	1.401.109.37
63.437.342.—	Kokku korralised tulud	63.603.309.25

eelarve täitmise kokkuvõte.

K U L U D.

1933/34 a. eelarve alusel lubatud kulutada	Kulude liigid ja asutiste nimetus, kelle poolt kulud tehtud	Kulutatud 1933/34 aastal
Korralised kulud.		
389.461.—	Riigikogu	377.022.63
267.375.—	Riigikontroll	263.494.58
838.898.—	Riigivanem ja Riigikantselei	833.597.23
12.029.634.—	Hariduse- ja sotsiaalministeerium	11.897.592.20
12.531.733.—	Kaitseministeerium	12.505.192.75
6.564.671.—	Kohtu- ja siseministeerium	6.515.009.99
3.810.883.—	Majanduseministeerium	3.771.059.39
3.878.498.—	Põllutöoministeerium	3.834.148.89
17.555.871.—	Teedeministeerium	17.186.117.41
827.231.—	Välisministeerium	810.756.56
3.141.306.—	Riigivõlad	3.126.891.51
61.835.561.—	Kokku korralised kulud	61.120.883.14

T U L U D.

1933/34 a. eelarve järgi tulusid ette nähtud	T u l u d e l i i g i d	1933/34 aastal tulusid saadud
Erakorralised tulud.		
190.000.— 1.750.000.— — 1.000.000.— 60.596.—	§ 1. Operatsioonifondide ja laenude tagasimaks § 2. Erimaks § 3. Lükvelelastud vahetuseraha § 4. Teraviljamüük § 5. Välisministeeriumi kasutada olev erisumma	135.107.54 — 441.824.95 1.183.832.56 60.596.—
3.000.596.—	Kokku erakorralised tulud	1.821.361.05
66.437.938.—	Kõik kokku	65.424.670.30
151.500.—	Tagasimaks eelmiste aastate tuludest	234.481.71
66.286.438.—	Kokku tulud	65.190.188.59

1933/34 a. eelarve alusel lubatud kulutada	Kulude liigid ja asutiste nimetus, kelle poolt kulud tehtud	Kulutatud 1933/34 aastal
Erakorralised kulud.		
A. Riigi keskasutiste kulud:		
35.000.—	Riigivanem ja Riigikantselei	34.994.61
215.350.—	Hariduse- ja sotsiaalministeerium	210.325.75
449.832.—	Kaitseministeerium	449.827.76
45.522.—	Kohtu- ja siseministeerium	45.052.79
1.876.050.—	Majanduseministeerium	1.819.892.99
631.292.—	Põllutööministeerium	593.537.01
687.831.—	Teedeministeerium	665.236.26
3.940.877.—	Kokku riigi keskasutiste kulud	3.818.867.17
B. Operatsioonifondid:		
200.000.—	Hariduse- ja sotsiaalministeerium	200.000.—
50.000.—	Teedeministeerium	50.000.—
250.000.—	Kokku operatsioonifondid	250.000.—
4.190.877.—	Kokku erakorralised kulud	4.068.867.17
66.026.438.—	Kõik kokku	65.189.750.31
260.000.—	Ülejääk	438.28
66.286.438.—	Kokku kulud ja ülejääk	65.190.188.59

SISSETULEK.

Kassa-

	Kr.	Kr.
Kassasaldo 1. aprillil 1933 a.:		
Jooksvad arved Eesti Pangas	621.861.78	
Välisvaluuta ja väärtmetallid	1.286.783.56	
Avansside ülejäägid riigiasutiste kassades	46.144.30	1.954.789.64
Eelarve täitmise tulud		65.190.188.59
Mitmesugused sissetulekud:		
Erimaksude arvel	1.904.365.—	
Väärtpaberite arvel	931.249.—	
Mitmesuguste asutiste ja isikute arvel	370.560.37	
Kursikasud välisvaluutalt	151.516.48	
Väärtpaberite tagavarakapitali arvel	297.50	3.357.988.35
Kokku		70.502.966.58

aruanne.

VÄLJAMINEK.

	Kr.	Kr.
Eelarve täitmise kulud puhtas rahas		64.604.512.77
Mitmesugused väljaminekud:		
Eesti Pangale ajutise laenu arvel	1.100.000.—	
Riigiasutiste depositide arvel p./rahas	252.241.40	
„A“ ja „B“ liigi laenude kahjude katmise fondi arvel	112.031.50	
Töökorralduse erifondile makstud summad	2.238.997.49	
1932/33 a. lunastamata maksukäskude arvel	17.234.80	
Mitmesuguste üleminevate summade arvel	148.876.54	
Majanduseministeeriumi rahanduseosakonna intressita võlakirjade arvel	6.709.—	3.876.090.73
Kassasaldo 31. märtsil 1934 a.:		
Jooksvad arved Eesti Pangas	244.512.59	
Välisvaluuta ja väärtmetallid	1.658.907.15	
Avansside ülejäägid riigiasutiste kassades	118.943.34	2.022.363.08
Kokku		70.502.966.58

Asundusekapitali 1933 a. eelarve täitmise aruanne.

A. Sissetulekud:

a) Rahas	3.177.973.34 kr.
b) Pantkirjades	1.423.457.48 „
	<u>Kokku 4.601.430.82 kr.</u>

B. Väljaminekud:

a) Rahas	2.948.319.85 kr.
b) Pantkirjades	1.423.457.48 „
	<u>Kokku 4.371.777.33 kr.</u>

Eeltoodud aruannete revideerimist teostati Riigikontrolli poolt Riigikontrollnõukogu otsuste alusel. Revideerimisel tehtud parandused ja muudatused on tehtud teatavaks Majanduseministeeriumile enne aruande koostamist, viimase poolt arvesse võetud ning aruanne trükitud lõplikul kujul. Riigikontroll tunnistas õigeks käesolevas ülevaates II osa p. 1 all loetletud summades E. V. 1933/34 a. eelarve täitmise kokkuvõtte, Kassaaruande 31. III. 1934 a., Riigikassa bilansi 31. III. 1934 a., ja Asundusekapitali eelarve täitmise aruande 1933 a.

K. Soonberg
Riigikontrolör.

A. Jürisson
Rahanduseosakonna peakontrolör.

**2. Riigiasutiste ja -ettevõtete tegevuse
revisjonitulemused.**

Riigiasutised.

Riigikogu.

Riigikogu alal esitati ja revideeriti riigikulude, riigitulude, materjaalsete varade ja depositeeritud aruanded. Esitatud aruannete järgi oli kulusid 377.023 kr., tulusid 853 kr., materjaalseid varasid 1.290.172 kr. ja depositeid 2.250 kr.

Riigikulude- tulude ja depositeeritud aruannete revideerimisel puudusi ei selgunud.

Riigikontroll.

Riigikontrolli 1933/34 a. kulud 263.494 kr., võrreldes eelmise aasta kuludega, on vähenenud 21.259 kr. või 7,5%.

Kulud on vähenenud kõikides kululiikides, kuid peaaesjalikult — teenistusetasude ja ametisõitude kuludes, kuna nimet. tasusid kärbiti aruandeaastal. Teenistusetasud kahanesid 18.353 kr. või 7,5%, ametisõitude tasud vähenesid 1.418 kr. või 8,2% ja muud kulud langesid 1.488 kr. ehk 7%.

Tulusid oli aruandeaastal 120.56 kr.

Riigivanem ja Riigikantselei.

Riigivanema ja Riigikantselei alal esitati ja revideeriti aruanded riigikulude, riigitulude ja materjaalsete varade kohta, kuna depositeid Riigivanema ja Riigikantselei alal aruandeaastal ei olnud. Esitatud aruannete järgi oli kulusid 868.592 kr., määratud tulusid 8.248 kr., mille alal laekus ja jäi alale 4.165 kr., ja materjaalseid varasid 887.707 kr.

Riigikulude ja -tulude aruannete revideerimisel ei ilmestunud puudusi. Materjaalsete varade aruandes oli näitamata kulukrediitidest aruandeaasta jooksul ostetud varad 410 kr. väärtuses.

Faktilise kontrolli korras revideeriti Riigikantselei asjaajamist kahel korral. Revideerimisel muu hulgas selgus, et Riigiraamatukogule raamatute muretsemiseks oli eraisikule antud välja avanss ilma seaduslikust korrast kinni pidamata.

Järelduskontrolli korras selgitamiselevõetud summade ja nende õiendamise kohta annab ülevaate järgmine tabel:

Aruandeaasta/liik	Õiendamata summade seis 1. XI. 1933 a. Kr.	Võeti selgitamisele Kr.	Õiendatud 1. XI. 33 a. kuni 1. XI. 34 a.:			Õiendamata summade seis 1. XI. 1934 a. Kr.
			seletuste ja dokumentidega Kr.	arvele võtmisega Kr.	kokku Kr.	
Varad.						
1932/33 a. sissetulek	—	81	5	76	81	—
1933/34 a. sissetulek	—	410	—	—	—	410
Kokku	—	491	5	76	81	410

Hariduse- ja sotsiaalministeerium.

Kulud-tulud. Hariduse- ja sotsiaalministeeriumil oli 1933/34 eelarveaastal kulusid 12.307.918 kr., sellest korralisi 11.897.592 kr. ja erakorralisi 410.326 kr. ning tulusid 193.316 kr.

Puudused. Järelekontrolli korras aruannete revideerimisel võeti selgitamisele:

1. Laste toitlustamiseks linna- ja alevivalitsustele toetuseks antud 10.000 kr., mille kulutamises on esitamata üksikasjalised dokumendid ja aruanded;
2. õppejõududele puudulikult tõestatud alustel maksetud tasu 11.247 kr.;
3. puudulikkude dokumentidega tõestatud kulud 54.466 kr.;
4. dokumentidega tõestamata kulud 195 kr.;

Varade aruanded. Aruandeaastal võeti revideerimisele Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi ja temale alluvate asutiste materjalsete varade aruanded 1932/33 a. eest, mille järgi oli varade seis 31. märtsil 1933 a. 19.379.622 kr.

Puudused. Varade 1932/33 a. aruande revideerimisel jäeti kinnitamata varade seisust 1. IV. 1932 a. 1.940.180 krooni, 1932/33 a. sissetulekust 723.180 kr. ja väljaminekust 348.050 kr.; peale selle konstateeriti, et varade aruandes puudus kulukrediitidest 1932/33 a. jooksul ostetud esemeid 4.011 kr. väärtuses ning vararaamatutes arvestatud osa esemeid 25.154 kr. väärtuses.

Aja kestel kuni 1. novembrini 1934 a. lahendati nimetatud summadest varade seisu alal 1. IV. 1932 a. 694.853 kr., 1932/33 a. sissetulekust 469.493 kr., väljaminekust 257.576 kr. ja muudest summadest 27.102 kr.

Algkoolimajade seisukord. Koolimajade järelevaatusel selgus, et omavalitsused ei jõua neid korras hoida (näiteks Kõnnus (Harjumaal) Irboskas j.t.). Irboska 6 kl. algkoolimaja katus oli niivõrt vigane, et vihm läbi jooksis, koolimaja laed olid mustadest krohvi alla määratud laudadest, kuid krohvimata, mille tõttu ei pea sooja.

Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi koolimajade ehitusefondi alal oldi sunnitud vastu tulema mõnele omavalitsusele ning määrama summasid koolimajade remondiks, sest vastasel korral paljud riigilaenuga ehitatud koolimajad muutuksid ligemal ajal täiesti kasutusekõlbmatuks.

Kultuurilise toetusega püstitatud ehitised. Valga ajutise maavalitsuse asutiste revideerimisel selgus, et Valga lastekodu, mille ülevalpidajaks on ühiselt Valga maa- ja linnavalitsus, asub kivist hoones, mis on ehitatud alles hiljuti (1930 a.) Valga linnavalitsuse poolt Hariduse- ja sotsiaalministeeriumilt kultuurilise toetuse krediidist saadud summadega (71.826 kr.), kuid näitab juba nüüd kõdunemise ja lagunemise tundemärke (vaheseinad kõdunenud märja turbamulla täitest, ahjud tublisti vajunud, krohv langenud maha suures ulatuses j.n.e.). Käesoleval sügisel vaadati hoone üle tehnilise komisjoni poolt, kes konstateeris peale eelnimetatud puuduste veel seda, et hoone II korra laed ja põrand on ehitatud puust taladel, kuid kinnitatud projektis ja eelarve järgi need pidid olema ehitatud betoonist raudtaladel. Nimetatud puuduste ja kõrvalekaldumiste põhjuste ja süüdlaste selgitamine kestab.

Rinnalaste hoolekande alal 1933/34 aastal tegutsesid 4 rinnalaste- ja emadekodu, milles ühe lapse ülevalpidamiseks kulutati keskmiselt 30 krooni kuus, ühes arvatult ka emade ülevalpidamise kulud, s.o. 7 krooni vähem kui eelmisel aastal. Peale kinnise hoolekande teostati lahtist hoolekannet laste paigutamise teel perekondadesse, mil puhul makseti lapse pealt keskmiselt 5—10 krooni kuus.

Tartu Ülikool.

1933/34 a. olid ülikooli kulud riigisummadest 781.636 kr. ja erisummadest 922.350 kr. Erisummade tulusid (õppemaksust, ruumide üürist, platside rendist, haigete maksust ja põllu- ning metsasaaduste müügist) oli 1933/34 a. 927.493 kr.

Järell kontrolli korras aruannete revideerimisel võeti selgitamisele:

1. perekonnaabiraha aluseta makstud 253 kr.;
2. õppejõududele üle seadusliku normi makstud tasud 4.046 kr.;
3. tulude alal arvestamata maa- ja hooneterenti 1.677 kr.;
4. puudulikkude dokumentidega tõestatud kulud (erisummadest) 5.939 kr.

Kulud-tulud.

Puudused.

Eesti Punane Rist.

Eesti Punase Risti seltsile laekus 1933 a. aruande järgi tulusid 414.630 kr., millest oli: seltskondlik toetus (liikmemaks, annetused, peod, osavusemängude kassad j.n.e.) 53.977 kr., maksud E.P.Risti kasuks 86.660 kr., eesõiguste ekspluatatsioonist 25.243 kr., ravilatest 63.513 kr., Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi toetus hoolekande alal 60.175 kr., tagasimaksud lastekasvatuse arvel 11.416 kr., transpordiosakond 6.117 kr., majanduse- ja varustuseosakond 51.414 kr., Noorte Punane Rist 12.592 kr., samariitlaste organisatsioon 495 kr., päästejaamad ja abistamine teedel 24 kr., E. P. Risti komiteed ja sihtasutised 42.236 kr., mitmesuguseid 768 kr.

Kulud-tulud.

Samal ajal oli kulusid: peavalitsus 30.030 kr., ravilate alal 75.597 kr., hoolekande alal 102.061 kr., transpordiosakonnas 16.519 kr., majanduse- ja varustuseosakonnas 76.227 kr., Noorte Punase Ristil 32.067 kr., õdedeosakonnas 5.248 kr., samariitlaste organisatsioonil 5.136 kr., päästejaamad ja abistamine teedel 9.350 kr., komiteed ja sihtasutised 58.253 kr., mitmesuguseid 1.582 kr., ning tagavarakapitali kujundamiseks 2.560 kr., kõik kokku 414.630 kr.

Arvete seis 31. detsembril 1933 a. oli tasakaalus 906.768 krooniga.

Riigikontroll revideeris aruandeaastal E. P. Risti majanduslikku tegevust kohapeal Aaspere lastekodus, Imastu invaliididekodus, Seli sanatooriumis, Muraste lastekodus, kindr. Laidoneri nimel. sanatooriumis, Narva komiteed ja Petseri esindust, mille tulemusena selgusid mõnes asutises puudused kassa ja arvepidamise alal, iseäranis Seli sanatooriumis ja Aaspere lastekodus.

Riigikontrolli ettepaneku kohta puuduste kõrvaldamiseks teatas E. P. Risti peavalitsus kirjaga 7. XI. 1934 a., et revisjonil tehtud märkused on Eesti Punase Risti poolt arvesse võetud ja nende kohaselt asjaajamist kõigis E. P. Risti asutistes täiendatud uue materjalide arvestamise korra maksmapanemise ja arvepidamise täiendamise teel.

Ülevaade selgitamisele-
võetud summade lahenda-
mise kohta

Faktilise revisjoni korras selgitamiselevõetud summade lahendamist näitab alljärgnev tabel:

Aruandeaasta / liik	Jäi lahendamata 1. aprilliks 1933 a. Kr.	Aruandeaastal võeti selgitamisele Kr.	Kokku Kr.	Selgitamiselevõetud summadest on lahendatud:			Jäi lahendamata 1. aprilliks 1934 a. Kr.
				seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumisega krediidi või summade uuendamise arvele Kr.	kokku Kr.	
Tulude ja kulude alal.							
1930/31 a.	2.993	—	2.993	—	—	—	2.993
1931/32 a.	21.771	—	21.771	2.591	979	3.570	18.201
1932/33 a.	130.500	—	130.500	130.500	—	130.500	—
1933/34 a.	—	2.254	2.254	—	—	—	2.254
Kokku	155.264	2.254	157.518	133.091	979	134.070	23.448

Alljärgnev tabel annab ülevaate järelkontrolli korras selgitamiselevõetud summade lahendamisest:

Aruandeaasta / liik	Lahendamatajäänud summad 1. nov. 1933 a. Kr.	Võeti selgitamisele Kr.	Lahendamatajäänud ja selgitamiselevõetud summadest on lahendatud:		Kokku lahendatud Kr.	Jäi lahendamata 1. nov. 1934 a. Kr.
			seletuste või täiendavalt esitatud dokumentidega Kr.	tagasimaksimisega riigitulude arvele Kr.		
Riigisummade kulude alal.						
1930/31 a.	2.226	—	—	—	—	2.226
1931/32 a.	96.521	—	89.164	6	89.170	7.351
1932/33 a.	39.787	—	24.201	370	24.571	15.216
1933/34 a.	—	79.917	—	—	—	79.917
Kokku	138.534	79.917	113.365	376	113.741	104.710
Erisummade kulude alal.						
1930/31 a.	69	—	—	—	—	69
1931/32 a.	3.484	—	3.060	135	3.195	289
1932/33 a.	20.853	—	19.922	—	19.922	931
1933/34 a.	—	6.229	—	—	—	6.229
Kokku	24.406	6.229	22.982	135	23.117	7.518
Erisummade tulude alal.						
1927/28 a.	226	—	—	—	—	226
1930/31 a.	60	—	—	—	—	60
1931/32 a.	22.788	—	22.788	—	22.788	—
1932/33 a.	43	—	43	—	43	—
1933/34 a.	—	1.677	—	—	—	1.677
Kokku	23.117	1.677	22.831	—	22.831	1.963
Kõik kokku	186.057	87.823	159.178	511	159.689	114.191
Materjaalsete varade alal.						
Seisus I/IV 1932 a.	—	1.940.180	694.853	—	694.853	1.245.327
Sissetulekus 1932/33 a.	—	723.180	469.493	—	469.493	253.687
Väljaminekus 1932/33 a.	—	348.050	257.576	—	257.576	90.474
Aruannetes näitamata	—	29.165	27.102	—	27.102	2.063
Kokku	—	3.040.575	1.449.024	—	1.449.024	1.591.551

Kaitseministeerium.

Kaitseministeeriumi 1933/34 eelarveaasta korralised, erakorralised ja eelmise eelarveaasta ülekantud ülejääkidest tehtud kulud olid 12.955.020.51 kr. Võrreldes eelarvega tehti kulusid vähem 542.277.49 kr., mis tingitud peamiselt osaliste kohustiste äiendamise langemisest järgmiseks eelarveaastaks. Võrreldes eelmise aasta kuludega olid kulud suuremad 52.315.36 kr. võrra.

Kulud-tulud.

Tulusid laekus Kaitseministeeriumi alal 139.272.23 kr., s.o. 43.622.23 kr. võrra rohkem, kui eelarves oli ette nähtud.

Eelkontrolli korras avastati eelarve täitmisel mõned puudulikud tehingute kavad. Näiteks, novembrikuul 1933 a. kavatses Varustusevalitsuse relvastuseosakond tellida Arsenalilt 5000 vintpüssi kirpu à 95 senti tükk, kogusummas 4.750 kr. väärtuses. Kuna hind oli kallis (eraettevõtjad valmistasid samu kirpe märksa odavamalt) ei annud Riigikontroll nõusolekut. Hiljem telliti kirbud Arsenalilt hinnaga 65 s. tükk, kogusummas 1.500 kr. odavamalt.

Puudused.

Samal ajal kavatses Varustusevalitsuse intendantuoriosakond tellida a.-s. Krullilt kaks kaera-pressi (pigistajat) 500 kg töövõimega tunnis, hinnaga à 1.510 kr. ühes vastava mootoriga, kokku 3.020 kr. eest. Riigikontroll ei annud tellimiseks nõusolekut hinna kalliduse tõttu ja juhtis tähelepanu asjaolule, et firma „Berg ja Ko“ Tallinnas müüb sarnasevõmelisi kaerapigistajaid ühes mootoriga 601 kr. tükk. Intendantuoriosakond kõrgendas nõudmist kaerapigistaja töövõime kohta 625—900 kg-ni tunnis ja ostis kaks selle võimelist kaerapigistajat „Berg ja Ko-lt“ hinnaga à 450 kr. tükk, kuna kaks mootorit tellis a.-s. „Voltalt“ hinnaga à 450 kr. Seega maksti kahe tugevama töövõimega kaerapigistaja ja mootorite eest kokku 1.800 kr., s.o. 1.220 kr. vähem, kui esialgse ettepaneku järgi oleks tulnud maksta kahe nõrgema töövõimega kaerapigistaja eest ühes mootoriga.

Osa tehingutele anti nõusolek tingimusi.

Sõlmitud lepingute alusel valmistatud materjalide ja esemete vastuvõtmisel tuli üksikutel kordadel ette võtta praakimisi, kuna materjalid ja esemed ei vastanud tehnilistele tingimustele ja kirjeldustele.

Väiksemate kõrvalekaldumiste juures võeti materjalid ja esemed Riigikontrolli nõusolekul hinnaalandusega vastu.

Ka varade mahakustutamisel esineti protestidega. Ühel juhul otsustas vastav komisjon maha kustutada arvelt kokkupõrke tagajärjel kõlbmatuksmuutunud mootordresina. Kuna tekkinud õnnetusest ei teatatud omal ajal Riigikontrollile, siis nõuti asja selgitamist juurdlusega. Viimasega tehti süüdlane kindlaks ja koostati määrus riigikahju sissenõudmiseks.

Faktilise kontrolli korras revideeriti väeosasid ja asutisi 45 korral (33 üldist ja 12 osalist revisjoni) kusjuures 20 väeosa ja asutist leiti korras, kuna 25 väeosa ja asutises oli mitmesuguseid puudusi, millest teatati vastavatele ülematele. Nii juhiti tähelepanu Kaitseministeeriumi valdamisel olevate met-

sade puuduliku korrashoiu, majandamise ja tulundamise, seadlusevastase elektrivoolu ja riigivarade kasutamise peale ning puudustele toetlustamise ja kütte aladel. Ülemate poolt tehti vastavad korraldused.

Ühel juhul avastati revideerimisel noorsõdurite tööjõu ja riigi tööriistade kasutamine ülema poolt oma isiklikkudes huvides. Asjast teatati Kaitseministeeriumile ja ülemat karistati distsiplinaarselt. Puuduliku asjaajamise pärast karistati distsiplinaarselt kahte ametisikut.

Samuti lahendati mõnes väeosas ebaõigele alusele seatud sõdurite varustamine seebiga.

Faktilise revideerimise tagajärjel võeti varasid arvele 11.920.43 kr. väärtuses (peaasjalikult ülekasvud materjalides ja ainetes) ja tasuti puudujääke ning ebaõigeid kulusid 674.71 kr. suuruses.

Järelekontrolli korras aruannete revideerimisel selgusid korduvad eksimused maksvates seadustes ja seadlustes ettenähtud normide vastu.

Eksimusi, mis väeosade ja asutiste poolt õiendatud kuni 1. novembrini 1934 a. kulude tagasimaksmisega riigisummadesse, oli:

rahaliste tasude alal	59 korralt	262.53 kr. suuruses
toitusvarustuse	„ 25 „	782.76 „ „
hobusemoona	„ 2 „	15.17 „ „
küttega varust.	„ 12 „	3.699.23 „ „
valgustusega	„ „ 3 „	49.81 „ „
kraamiga	„ „ 24 „	840.63 „ „

Kokku 125 eksimust 5.650.13 kr. suuruses. Osa eksimusi on väeosade ja asutiste poolt veel õiendamata.

Eelmiste aastate arvel maksti tagasi riigisummadesse seadusevastaseid kulusid 1.355.19 kr. suuruses. Peale selle maksti tagasi ebaõigelt kulukskantud kraamiga varustamise alal 1.051.34 kr. ja õiendati arvepidamise teel 795.72 kr.

Peale eelarveaasta lõppu oli arutusel Sv. ringkonna kohtus Riigikontrolli poolt 1931/32 eelarveaastal ülesvõetud arvete võltsimise asi, kus kaebealune ametisik mõisteti 6 a. sunnitööle ühes riigile tekitatud kahjude tasumisega 1.577.61 kr. suuruses. Tähendatud summa tasuti kaebealuse poolt.

Kaitseministeeriumi materjaalsete varade aruande revideerimisel selgusid puudused nii süsteemis, kui ka arvepidamises eneses. Arvepidamine tuleks ümber korraldada kokkuleppel Riigikontrolöriaga.

Faktilise revisjoni korras selgitamiselevõetud summade lahendamist Kaitseministeeriumi alal näitab alljärgnev tabel:

Aruandeaasta / liik	Jäi lahendamata 1. IV. 1933	Aruandeaastal võeti selgitamisele	Kokku	Selgitamiselevõetud summadest on lahendatud:				Jäi lahendamata 1. IV. 1934 a.
				seletuste ja dokumentidega	tasumisega		kokku	
					riigitulude arvele	krediidi või summade uuendamise arvele		
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.!	Kr.	Kr.	
Kulude alal.								
1931/32 a.	42.69	—	42.69	30.82	—	11.87	42.69	—
1932/33 a.	2.920.14	—	2.920.14	2.480.87	284.69	1.87	2.767.43	152.71
1933/34 a.	—	1.550.67	1.550.67	312.66	177.94	198.34	688.94	861.73
Kokku	2.962.83	1.550.67	4.513.50	2.824.35	462.63	212.08	3.499.06	1.014.44

Järelokrolli korras selgitamiselevõetud summade lahendamine Kaitseministeeriumi alal:

Aruandeaasta / liik	Lahendamata- jaanud summad 1. nov. 1933 a. Kr.	Võeti selgitamisele Kr.	Lahendamatajaanud ja selgitamiselevõetud summadest on lahendatud:				Jäi lahendamata summasid 1. nov. 1934 a. Kr.
			seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumisega		kokku Kr.	
				rüigitulude arvele Kr.	krediidi või summade uueud. arvele Kr.		
Kulude alal.							
1927/28 a.	1.186.56	—	1.186.56	—	—	1.186.56	—
1928/29 a.	1.048.76	—	1.048.76	—	—	1.048.76	—
1930/31 a.	20.430.92	—	—	—	—	—	20.430.92
1931/32 a.	46.149.01	—	1.850.38	293.77	—	2.144.15	44.004.86
1932/33 a.	525.709.37	—	77.947.01	1.061.42	—	79.008.43	446.700.94
1933/34 a.	—	757.936.98	29.422.44	5.526.88	123.25	35.072.57	722.864.41
Kokku	594.524.62	757.936.98	111.455.15	6.882.07	123.25	118.460.47	1.234.001.13
Tulude alal.							
1932/33 a.	1.116.55	—	1.116.55	—	—	1.116.55	—
Kõik kokku	595.641.17	757.936.98	112.571.70	6.882.07	123.25	119.577.02	1.234.001.13

Kaitseliit.

Kaitseliidu 1933/34 eelarveaasta riikliku toetussumma kassaaruande järgi oli sissetulekus: eelmise aasta ülejääk 28.900.95 kr. (välja arvatud propagandafondi summa 21.552.73 kr.), riiklik toetussumma ühes eelmise aasta krediidi ülejäägiga, kaitseliidumaksuga 1925—1926 a. eest ja protsentidega jooksvate arvete pealt 503.802.18 kr. ja muud sissetulekud (müüdid varustus, muud sissetulekud, üleminevad summad) 25.107.67 kr., kokku sissetulek 557.810.80 kr. Väljaminekus: eelarve täitmise kulud 507.519.52 kr., muud väljaminekud 14.888.29 kr., kokku väljaminek 522.407.81 kr. Sellega ülejääk (kassasaldo 31. III. 1934 a.) järgmiseks 1934/35 eelarveaastaks 35.402.99 kr. Kaitseliidu kuludeks 1933/34 eelarveaastal oli ette nähtud krediite eelarve järgi 560.971 kr., millest tarvitati 507.519.52 kr., ülejääk määratud krediidist 53.451.48 kr. Kulude eelarve krediitide ülejääk on tekkinud peamiselt lisaelarvega kinnisvara soetamiseks määratud summast 50.000 kr., kuna ülejäänud summa koosneb vähematest ülejääkidest mitmesugustel kulueraladel. Riikliku toetussumma eelarve täitmise kulud, võrreldes eelmise eelarveaasta samade kuludega, on suurenenud 28.673.73 kr. võrra.

Kulud-tulud.

Faktilise kontrolli alal. Kaitseliidu eelarve täitmisel ei teostata eelkontrolli. Revideerimine sünnib faktilise ja järelokrolli korras. Faktilises korras, revideeriti Kaitseliidu asutisi 10 korral. Puudustest, mida tuli ilmsiks 8 korral, võiks märkida mõningaid korratusi asjaajamises ja arvepidamises ühes malevas, millepärast Kaitseliidu ülema ettekirjutusel vabastati ametist malevasekretär. Puudustest teistes malevates võiks nimetada: varade arvestamises mahajäämisi, puudusi avansside tarvitamise korra alal ja teisi vähemaid puudusi arvepidamise alal.

Puudused.

Järelokrolli alal. Kaitseliidu eelarve kulude revideerimist järelokrolli korras teostati täielikult. Aruande sisulisel revisjonil tuli avalikuks vähemaid aritmeetilisi eksimusi, eksimusi ravikuludes ja vähe- maid puudusi kuluarvete ja aruannete kokkuseadmise alal.

**Selgitamiselevõetud
summade lahendamine.**

Faktilise revisjoni korras selgitamiselevõetud summade lahendamist näitab alljärgnev tabel:

Aruandeaasta / liik	Jäi lahendamata 1. apr. 1933 a. Kr.	Aruandeaastal võeti selgitamisele Kr.	Kokku Kr.	Selgitamiselevõetud summa- dest on lahendatud:			Jäi lahendamata 1. apr. 1934 a. Kr.
				seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumisega Kaitseliidu tulude arvele Kr.	kokku Kr.	
Kulude alal.							
1932/33 a.	1.027.56	—	1.027.56	421.45	556.83	978.28	49.28
1933/34 a.	—	2.547.56	2.547.56	803.11	164.30	967.41	1.580.15
Kokku	1.027.56	2.547.56	3.575.12	1.224.56	721.13	1.945.69	1.629.43

Alltoodud tabel annab ülevaate järelkontrolli korras selgitamiselevõetud summade lahendamise kohta:

Aruandeaasta / liik	Lahendamata jäänud summad 1. nov. 1933 a. Kr.	Võeti selgitamisele Kr.	Kokku Kr.	Lahendamatajäänud ja selgitamiselevõetud summad on lahendatud:			Jäi lahendamata summasid 1. nov. 1934 a. Kr.
				seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumisega Kaitseliidu tulude arvele Kr.	kokku Kr.	
Kulud.							
1931/32 a.	271.59	—	271.59	271.59	—	271.59	—
1932/33 a.	1.586.17	—	1.586.17	1.505.54	80.63	1.586.17	—
1933/34 a.	—	1.027.56	1.027.56	—	—	—	1.027.56
Kokku	1.857.76	1.027.56	2.885.32	1.777.13	80.63	1.857.76	1.027.56

Kohtu- ja siseministeerium.

Kohtu- ja siseministeeriumi alal esitati ja revideeriti aruanded riigikulude, riigitulude, materjaalsete varade, deposiitide, vahialuste tööde, Harku mõisa ja politseiametkonna poolt vastuvõetud ja edasi-antud summade kohta.

Riigikulude- ja tulude aruannete järgi oli Kohtu- ja siseministeeriumi alal 1933/34 a. kulused 6.560.063 kr., määratud tulused 482.246 kr., laekunud ja alalejäänud tulused 456.000 kr. Revideerimise tulemusena tulude aruande alal puudusi ei selgunud. Kulude aruande revideerimisel jäeti kinnitamata puudulikult tõestatud kulused 21.440 kr. ulatuses, peaaesjalikult ehituse- ja remonttööde alal, mille kohta puudusid tehnilised aruanded.

Kulud-tulud.

Materjaalsete varade aruande järgi oli varade seis aruandeaasta lõpuks 11.329.335 kr., suurene- mine aruandeaasta jooksul 1.136.603 kr. ja vähenemine 1.167.032 kr.

Varad.

Revideerimisel selgus, et oli tõestamata varade vähenemine 2.308 kr. suuruses ja et politseiasutiste osas oli näitamata varade vähenemine 816 kr. ulatuses.

Aruannete järgi oli Kohtu- ja siseministeeriumi alal aruandeaasta lõpuks rahadeposiite 2.311.734 kr. ja deposiite väärtpaperite ja välisvaluuta alal 304.519 kr.

Deposiidid.

Revideerimisel ilmestus, et rahadeposiitide vähenemine politseiasutiste osas 18.285 kr. ulatuses oli tõestamata ja rahadeposiitide ülejäägid ja läbikäigud osa asutiste alal olid näitamata, kuna osa läbi- käike oli näidatud liigselt.

Vangimajade tööstuse aruande järgi oli arvete seis 31. III. 1934 a. tasakaalustatud 723.733 kr. suuruses, millejuures 1933/34 a. puhaskasu oli 102.487 kr. Revisjonitulemusena esialgu jäeti kinnita- mata tõestamata kulused aruandeaasta jooksul lõpetamata ehitiste alal 77.374 kr. ulatuses.

Vahialuste tööde aru-
anne.

Harku mõisa 1932/33 a. aruande järgi oli arvete seis 30. IV. 1933 a. tasakaalustatud 246.909 kr. suuruses, millejuures 1932/33 a. kahju oli 2.263 kr.

Harku mõisa aruanne.

Harku mõisa tegevuse alal aast-aastalt tekkinud kahjudele Riigikontroll on juhtinud korduvalt Kohtu- ja siseministeeriumi tähelepanu, mille tulemusena korraldati ümber alates 1. V. 1934 a. mõisa tegevuse juhtimine administratsioonikulude vähendamise suunas. Nimelt jääb mõis edaspidi vangimajade tööstuse abiettevõttena Harku vangimaja juhtimisele, mille tõttu jääb ära senise valitseja palk.

Faktiline kontroll. Faktilist kontrolli 1933/34 a. jooksul toimetati 233 korral, millejuures 187 asutise asjaajamine oli korras ja 46 asutises leiti puudusi, mille tulemusena võeti selgitamisele küsimusi 45.251 kr. ulatuses.

Kohtute revideerimisel selgus, et

1. Haapsalu rahukohtuniku end. sekretäri poolt omal ajal toimepandud raiskamise tõttu tekkinud puudujääk deposiitsummade alal 2.167 kr. ei olnud veel kaetud ja selleks ei olnud tehtud mingisuguseid korraldusi. Asi saadeti Kohtu- ja siseministeeriumile vastavate korralduste tegemiseks.

2. Ühe rahukohtuniku poolt vastuvõetud rahasummad olid arvestatud vastavates arveraamatutes suure viivitusega ja osa rahasummasid oli üldse arvestamata. Sama rahukohtunik oli kahel juhul võt- nud sõidu- ja päevaraha kahekordselt, nimelt riigilt väljasõidu eest kohtumõistmise otstarbel ja tsiviil- nõudjalt samas kohas toimetatud paiklise ülevaatusse eest. Leitud puudustest teatati Riigikohtu esi- mehele.

Kohtupristavite asjaajamise revideerimisel ilmestus, et 4 kohtupristavi poolt oli jäetud sisse kand- mata ja edasi andmata taksiraha kogusummas 3.972 kr., millest teatati prokuratuurile.

Üldnähtena kohtupristavite asjaajamise revideerimisel selgus, et osa kohtupristavitest jätkab liialdamist taksirahade ja sõidurahade võtmises, mille tõttu algatati kirjavahetust Kohtu- ja siseministeriumiga vastavate seaduste muutmiseks ja täpsemate eeskirjade andmiseks. Küsimus on seni lõplikult lahendamata.

Politseiasutiste revideerimisel ilmestusid rahasummade kõrvaldamised Rapla politseijaoskonna kolme raiooni konstaabli asjaajamises 4.765 kr. ja Narva politseijaoskonna ühe raiooni konstaabli asjaajamises 1.641 kr. suuruses. Ilmestunud puudustest teatati prokuratuurile ja Politseivalitsusele, mille järeldusel administratiivkorrast vabastati Rapla politseikomissar nõrga järelevalve tõttu ja konstaablite vastu tõseti kriminaalsüüdistused.

Tegevus.

Riigikontroll 1933 a. alul tõstis üles küsimuse, et politseiametnikud tuleks vabastada igasuguste kutsete ja teadaannete kättetoimetamisest asjaosalistele, kuid seni tähendatud küsimus ei ole leidnud lahendamist, kuigi vahepeal alandati postitariife maksuteadaannetelt j.n.e., mis pidi soodustama teadaannete kättetoimetamist politsei kaasabit.

Selgitamiselevõetud summade lahendamine.

Faktilise ja järelkontrolli korras selgitamiselevõetud summade ja nende õiendamise kohta annavad ülevalvaate järgmised tabelid:

Faktilise kontrolli alal.

Aruandeaasta	Jäi õiendamata 1. IV. 1933 a. Kr.	Aruandeaastal võeti selgitamisele Kr.	Õiendatud 1. IV. 1933 a. kuni 1. IV. 1934 a.				Jäi õiendamata 1. IV. 1934 a. Kr.
			seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumisega:		kokku Kr.	
				riigitulude arvele Kr.	krediidid või summade uuendamise arvele Kr.		
1931/32 a.	20.212	—	19.195	—	—	19.195	1.017
1932/33 a.	496	—	30	—	—	30	466
1933/34 a.	—	45.251	37	282	5.706	6.025	39.226
Kokku	20.708	45.251	19.262	282	5.706	25.250	40.709

Järelkontrolli alal.

Aruandeaasta/liik	Õiendamata summade seis 1. XI. 1933 a. Kr.	Aruandeaastal võeti selgitamisele Kr.	Õiendatud 1. XI. 1933 a. kuni 1. XI. 1934 a.				Jäi õiendamata 1. XI. 1934 a. Kr.
			seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumisega riigitulude arvele Kr.	k/nõuk. otsuste põhjal tagasimaksu määramisega Kr.	kokku Kr.	
Kulud.							
1931/32 a.	290	—	—	—	290	290	—
1932/33 a.	508	—	408	100	—	508	—
1933/34 a.	—	21.440	—	—	—	—	21.440
Kokku	798	21.440	408	100	290	798	21.440
Varad.							
1932/33 a. sissetulek	—	4.370	—	—	—	—	4.370
Väljaminek	—	2.555	—	—	—	—	2.555
Seis 31. III. 1933 a.	—	65.046	—	—	—	—	65.046
1933/34 a. väljaminek	—	3.124	—	—	—	—	3.124
Kokku	—	75.095	—	—	—	—	75.095
1933/34 a. väljaminek	—	18.285	—	—	—	—	18.285
Deposiidid.							
1933/34 a. väljaminek	—	18.285	—	—	—	—	18.285
Vangitööd.							
1932/33 a.	1.000	—	1.000	—	—	1.000	—
1933/34 a.	—	77.374	—	—	—	—	77.374
Kokku	1.000	77.374	1.000	—	—	1.000	77.374
Üleminevad summad.							
1932/33 a.	3.300	—	3.300	—	—	3.300	—
Kokku	5.098	192.194	4.708	100	290	5.098	192.194

Ajutised maavalitsused.

Maakondade ajutise valitsemise seaduse põhjal (RT 5 — 1934 a., art. 40 § 7) tehti Riigikontrolli ülesandeks ajutiste maavalitsuste majandusliku tegevuse revideerimine.

Riigikontrollnõukogu poolt kokkuleppel Kohtu- ja siseministriga määratud ulatuses ja korras revideeriti Riigikontrolli poolt maavalitsuste 1933/34 a. aruanded.

Aruannete revideerimisel ilmestusid järgmised puudused:

1. Enamjagu maavalitsuste allasutistes oli puudulik asjaajamine dokumentide koostamisel ja puudulik ning ebaühtlane arvepidamine, osa allasutiste arvepidamise andmeid (peaasjalikult varade alal) ei olnud kooskõlas keskasutiste andmetega ja mitme allasutiste arve- ja kviitungiraamatud olid keskasutistes registreerimata.

Puudused.

2. Kahes maavalitsuses oli puudulik asjaajamine ja arvestamine pensionitoimetiste alal.

3. Ühe maavalitsuse poolt oli pensionikapitali arvele edasi maksmata aruandeaasta jooksul ametnikkudelt ja teenijatelt kinnipeetud kui ka maavalitsuse poolt tasumisele kuuluv maks pensionikapitali heaks 2.813 kr. suuruses.

4. Kolmes maavalitsuses eelmiste aastate jooksul oli tarvitatud eelarvelisteks kuludeks osa võõraid summasid, mis oli veel katmata.

5. Kolme maavalitsuse haigemajade alal saadaolevad ravimismaksud olid pikemat aega sisse nõudmata ja ühes maavalitsuses ravimaksude puudulik arvestamine ei võimaldanud tarvilikku ülevaadet võlguolevate summade kohta.

6. Alates 1932 a. osa maavolikogusid vähendasid maavalitsuste ametnikkude palkasid tühistel alustel riigiteenijatega, missuguse palgavähenduse alusel ka maavalitsuste liikmed said vähendatud palka. Sellest palgavähendamisest tekkinud vahe aga oli tagantjärei 1933 a. lõpul ja 1934 a. alul kolmes maavalitsuses maavalitsuse liikmetele makstud välja. Riigikontroll leidis, et tähendatud summade maksmine ei olnud põhjendatud, sest siin võis järeldada vabatahtlikku loobumist palgast, missugune väide ka kinnitust leidis Riigikohtu adm. osakonna otsuses analoogilises asjas toodud motiividest.

7. Ühe maavalitsuse poolt müüdi maavalitsusele kuuluv apteek selle senisele juhatajale temale õige soodsatel tingimustel. Kuu aja pärast kokkuleppel tühistati müügileping ja apteek võeti tagasi, kusjuures selle kuu jooksul tekkinud tulud jäid ostjale, mille tõttu apteegi tegevuses kahju suurenes umbes 3.000 kr. võrra. Riigikontroll leidis, et antud juhul oli võimalik ostjale jäetud tulud võtta maavalitsuse arvele ja sellega vähendada kahju.

Revideerimisel selgunud puudustest teatati aj. maavalitsustele, mille tulemusena nende poolt tehti korraldused osa puuduste lahendamiseks ja kõrvaldamiseks, kuid apteegi müümise ja palgavähendamise vaheraha tagasimaksmise küsimustes aj. maavalitsused ei ühinenud Riigikontrolli seisukohtadega, mille tõttu nende küsimuste otsustamine jääb Siseministrile.

Peale eeltoodu selgus, et aj. maavalitsuste lastekodude õpetajad ei võta koolivaheaegadel osa lastekodu kasvatusetööst. Sealjuures aga samade asutiste kasvatajad, kes ei ole õpetajad, on üle kooritud tööga. Riigikontroll leidis, et selle ärahoidmiseks tuleks kasvatusel alal rakendada tööle ka õpetajad ja võimaldada neile puhkust õpetajate teenistuseseaduse § 64 kohaselt ainult ühe kuu ulatuses. Sellest teatati Hariduse- ja sotsiaalministrile ja Siseministeriumile vastavate korralduste tegemiseks.

Piirivalve valitsus.

Kulud-tulud.

Piirivalve valitsusel oli 1933/34 eelarveaastal korralisi ja erakorralisi kulusid 980.246.94 kr. Võrreldes eelarvega tehti kulusid vähem, korralisi 11.551.19 kr. või 1,17% ja erakorralisi 104.87 kr. või 6,55%, mis tingitud üldisest kokkuhoiust. Võrreldes 1932/33 eelarveaasta kuludega vähenesid korralised ja erakorralised kulud kokku 14.441.11 kr.

Tulusid laekus Piirivalve valitsuse alal 1933/34 eelarveaastal 5.145.18 kr. Võrreldes 1932/33 eelarveaasta tuludega (1.367.23 kr.) on tulud suurenenud 3.777.95 kr. võrra, mis tingitud peamiselt mitmesuguse varanduse müügist saadud summade suuremast laekumisest ja sellest, et Sisekaitse ülema ja Kaitseväge Ülemjuhataja otsuste põhjal laekunud administratiivtrahvid arvestati tuluna Piirivalve valitsuse alal.

Puudused.

Eelkontrolli korras eelarveaastal läbivaatamiseks esitatud varade muretsemise ja tööde väljaandmise kavades puudusi ilmsiks ei tulnud ning lepingute sõlmimiseks anti nõusolekud.

Faktilise kontrolli korras revideeriti eelarveaastal piirivalve 5 asutist. Revideerimisel leiti puudusi 3 asutises. Revideerimise tagajärjel karistati ühte ametisikut distsiplinaarkorras.

Järelkontrolli korras eelarve täitmise aruande revideerimisel tähelepanuväärivaid puudusi ilmsiks ei tulnud.

Selgitamiselevõetud summade lahendamine.

Järelkontrolli korras selgitamiselevõetud summade ja nende lahendamise kohta annab ülevaate alljärgnev tabel:

Aruandeaasta / liik	Lahendamatajäänud summad 1. nov. 1933 a. Kr.	Võeti selgitamisele Kr.	Lahendamatajäänud ja selgitamiselevõetud summadest on lahendatud:			Jäi lahendamata summasid 1. nov. 1934 a. Kr.	Märkusi
			seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumisega riigitulude arvele Kr.	kokku Kr.		
Korralised kulud.							
1927/28 a.	98.44	—	—	—	—	98.44*)	sissenõudmisel*)
1933/34 a.	—	446.19	421.60	24.50	446.19	—	

Majanduseministeerium.

Majanduseministeeriumi korralisteks kuludeks ühes riigivõlgadega kulutati aruandeaastal 6.897.951 krooni, erakorralisteks kuludeks — 1.819.893 kr., kokku 8.717.844 krooni. Eelmise eelarveaasta kulud olid 9.381.634 kr., seega on kulude vähenemine 663.790 kr. ehk 7,1%. Sellejuures on korralised kulud tõusnud 813.864 kr. ehk 13,4%. Üksikute alade järele tõusid korralised kulud: Maksudevalitsuses 298.349 kr. ehk 10,5%, Rahanduseosakonnas — 175.203 kr. ehk 62,8% põhjusel, et valmistati rohkem väärtmärke ja maksti rohkem kultuurilisi toetusi; riigivõlgade tasumiseks kulutati rohkem 334.402 kr. ehk 12%.

Kulud.

Erakorralised kulud vähenesid 1.476.872 kr. ehk 44,8%. Kulude vähenemine oli tingitud peaaesjalikult teravilja vähemal määral kokkuostust.

Majanduseministeeriumi keskasutise, rahanduse-, kaubanduse- ja tööstuseosakonna korralised tulud olid 1.742.190 kr., mis on rohkem eelmisest aastast 59.333 kr. ehk 3,5%.

Tulud.

Erakorralised tulud vähenesid 1.371.262 kr. ehk 45,7% võrra, suurim vähenemine oli teraviljamüügi alal 854.615 kr. ehk 41,9%.

1. Vastavalt Riigikogu komisjoni poolt avaldatud soovile Riigikontrolli rahanduseosakond püüdis teostada toorainete sisseveotolli tagasimaksu-määrade kontrollimist, mis kuulub tagasimaksmisele ekspordeeritud saadustelt t.s. § 235 põhjal väljaantud määruste alusel. Kuid siinjuures tekkisid raskused, kuna vastavad seadused ja määrused ei võimaldanud Riigikontrollile ekspordisaadustest võtta proove analüüsivõtte otstarbel. Viimasele juhiti Majanduseministeeriumi tähelepanu, ühtlasi paluti täiendada kehtivaid määrusi ja seadusi uue määrusega, mis võimaldaks proovide võtmist peale tolliametnikkude ka Riigikontrolli ametnikkudele. Majanduseministeerium võttis ettepaneku kaalumisele ja ühtlasi ka revideerimisele kehtivates määrustes ettenähtud tagasimaksumäärade. Selle tulemusena ilmus t.s. § 235 alusel määrus, mis võimaldab nii Majanduseministeeriumi kui ka Riigikontrolli ametnikkudele võtta kaubast proove nende ekspordi puhul ja seega ekspordiks määratud kaupadelt vastavate tagasimaksumäärade kontrollimist. Vahepeal Majanduseministeerium, tagasimaksu-määrade korrigeerimise tulemusena, alandas mitmeilt ekspordisaadusilt määrustes ettenähtud tagasimaksu-normid. Tagasimaksu-määrade revideerimine kestab.

Puudused.

2. Majanduseminister esitas Vabariigi Valitsusele ettepaneku — vabastada ühele kohalikule vabrikule välismaalt saabunud villane gabardiinriie 754.09 kr. suuruses sisseveotolli-maksust. Tähen-datud riie ettevõtte kasutab naisterahva-botikute valmistamiseks. Kuna küsimus ka edaspidise sisseveo suhtes oli põhimõttelise tähtsusega, siis pöörduti kodumaa vabrikute poole järelepärimisega tähendatud riie valmistamise asjus. Viimaste poolt teatati, et sarnast riie kodumaa tehased suudavad valmistada nõuetavas headuses ja hulgal. Eeltoodud arvesse võttes Riigikontroll ei nõustunud riie tollita sisseveoga protesteerides ettepaneku vastu. Majanduseminister avaldatud protesti tagajärjel loobus ettepanekust.

Tegevus.

Teraviljakaitse. Aruandeaastal osteti põllupidajailt Vabariigi Valitsuse otsuse alusel 11. XI. 1933 a. Majanduseministeeriumi korraldusel 9.832,1 to rukist ning maksti selle eest 1.330.541.12 kr. Tähendatud rukki kokkuost on kvantumilt kõige väiksem teravilja kaitseaduse maksvusol oleva aja jooksul teostatud ostudest. Nii osteti eelmisel aastal 19.917 to, 1931 a. 12.610 to, kuna 1930 a. Teravilja kaitseaduse maksmahakkamise aastal tõusis kokkuostetud rukkikvantom 36.000 tonnini.

Aruandeaasta alul oli riigiladudes rukist 30.436,3 to, müüdi aruandeaastal 10.087,8 to, nii et aasta lõpul jäi lattu rukist ühes 1933 a. saagist juureostetud hulgaga 30.180,6 to, seega pea sama kvantum, mis oli aasta alul.

Tähendatud vilja ost ja müük, samuti ka selle hoidmise ning järelevalve teostus eelmise aasta eeskujul Majanduseministeeriumi korraldusel ning tema poolt loodud aparadi kaudu.

Teraviljakaitse teostamise aruanne, mis Majanduseministeeriumi poolt 31. III. 1934 a. peale koostatud, lõppes puudujäägiga 4.080.160.33 kr. Tähendatud aruanne kinnitati Vabariigi Valitsuse poolt 6. VI. 1934 a. järgmisel kujul:

Aktiva:

Rukis ladudes à 11 snt. kg.	3.319.861.12 kr.
Jooksev arve Eesti Pangas	47.284.82 „
Isikud, asutised	1.810.59 „
Vallasvara	28.572.62 „
Puudujääk	4.080.160.33 „

Kokku 7.477.689.48 kr.**Passiva:**

Võlg Riigikassale	7.467.107.56 kr.
Isikud, asutised	10.581.92 „

Kokku 7.477.689.48 kr.

Aruandes näidatud puudujääk ei tekkinud terves summas aruandeaastal, vaid see summa sisaldab eneses ka eelmiste aastate puudujääke. Nii lõppes 1931/32 a. tegevus 1.308.051.43 kr. ja 1932/33 a. — 2.598.208.97 kr. puudujäägiga, kuna aruandeaasta puudujääk võrdub 173.898.93 kr., seega kogu puudujääk 4.080.160.33 kr. Puudujäägi tekkimise peapõhjuseks on asjaolu, et kokkuostetud rukis müüdi suuremalt jaolt madalama hinnaga kui see tegelikult põllupidajailt osteti, rääkimata lisakuludest rukki hoiu-, veo-, kinnituse- ja muude kulude näol. Nii on 1931/32 a. 1.308.051.43 kr. puudujäägis lisakulusid ca 745.000 kr., kuna ülejääv osa ca 563.051 kr. summa langeb ostu ja müügi hinnavahele. Veel suurem on hinnavahe 1932/33 a. ja nimelt 2.344.809.12 kr., kuna lisakuludele langeb 253.400.85 kr., seega kokku 1932/33 a. puudujääk 2.598.209.97 kr.

Aruandeaastal on, nagu eelpool näidatud, puudujääk 173.898.93 kr., millest 64.985.22 kr. on hinnavahe, kuna lisakuludele langeb 108.913.71 kr.

Aruandeaastal teostati rukkimonopoli viimast aastat riigieelarve korras määratud summade arvel, kuna järgmisel 1934/35 eelarveaastast alates teostub teraviljaturu korraldus uutal alustel ja nimelt: Riigikogu poolt vastuvõetud ning Riigi Teatajas nr. 56 — 1930 a. väljakuulutatud Teravilja kaitseadus kaotas maksvuse, kuna pandi maksta ja avaldati Riigi Teatajas nr. 69 — 1934 uus „Teraviljaturu korraldamise seadus“. Samuti muudeti teravilja kaitseaduse täitmisel etteväetavate rahaliste operatsioonide kord ning asutati „Teraviljaturu korraldamise operatsioonifond“ (RT nr. 77 — 1934). Asutatud fondi arvati teraviljakaitse teostamise aktiva ja passiva seisuga 1. apr. 1934 a. Peale selle arvatakse tähendatud fondi kõik teravilja müügist saadavad sissetulekud, alates 1. apr. 1934 a., samuti ka selleks otstarbeks riigieelarve korras määratavad summad.

Fondi anti üle 1. apr. 1934 a. järgmised varad ja kohustused:

Aktiva:

Rukist ladudes 30.180.555,7 kg. à 11 snt.	3.319.861.12 kr.
Jooksev arve Eesti Pangas nr. 875	47.284.82 „
Isikud, asutised	1.810.59 „
Vallasvara	28.572.62 „

Kokku 3.397.529.15 kr.

Passiva:

Võlg riigikassale	3.397.529.15 kr.
-----------------------------	------------------

Eeltähendatud fondi valitsemine kuulub Majanduseministeeriumile, kuna eelarve ja aastaaruande kinnitab Vabariigi Valitsus Majanduseministri ettepanekul.

Maksudevalitsus.

Eelkontrolli teostamisel on kolmel juhul vähemas summas tagasimaksmiseks nõusolekut avaldatud, mille tagajärjel kulusid kokku hoitud 1.226.37 kr. ulatuses.

Tuludokumentide revideerimisel selgus, et mitmel juhul oli määratud ekslikult vähem maksu või jäetud maksustamata maksuobjektid, mille tagajärjel nõuti juuremaksu aruandeaastal 42.000.68 kr., millest õiendati kuni 1. XI. 1934 a. 29.871.97 kr., sellest rahas tasumisega 8.761.83 kr. ja maksude kõrgendamisega 21.110.14 kr. 1933/34 eelarveaasta dokumentide järgi on aga kuni 1. IX. 1934 a. juuremaksu nõutud 6.335.29 kr., ning peale selle kindlaks tehtud juuremaksu 27.010 kr. suuruses summas, mille kohta aga nõudmine veel avaldamata, sest asutise asjaajamise revideerimine on veel lõpetamata.

Aruandvate ettevõtete maksustamise kontrollimise tagajärjel määrati ümberotsustamisele ka 10 niisuguse ettevõtte maksustamist, mille äriraamatud enne maksustamist läbi vaadatud maksuasutiste ametnikkude poolt. Tähendatud ettevõtete maksustamise alal konstateeritud puudused oleksid suuremalt osalt ära jäänud, kui maksuasutiste ametnikud oleksid hoolikamalt teostanud ettevõtete äriraamatute ja dokumentide läbivaatamist. Äriraamatute ja dokumentide puudulikule läbivaatamisele on juhitud Riigikontrolli poolt ka hra Majanduseministri tähelepanu, ja nüüd on ametisse palgatud kaks maksurevidenti maksuasutises aruandvate ettevõtete täpsema revideerimise teostamiseks.

Puudulik on otsemaksude tulude arvestamine ja aruandmine, mis ei võimalda revideerida tuluaruannet täies ulatuses. RT/7 — 1934 a. avaldatud tulu- ja lisaärimaksu arvepidamise ja aruandmise määru- sega arvepidamine eelmise aastaga võrreldes nende maksude alal on küll paranenud, kuid muude maksude ja lõivude arvestamine on endiselt puudulik.

Aruandvatelt ettevõtetelt ja füüsilistelt isikutelt võetava erimaksu puuduliku arvestamise tõttu osutus ka Maksudevalitsuse poolt koostatud riigieelarve tasakaalustamise, eramajanduse korraldamise ning tööpuuduse vastu võitlemise seaduse alusel määratud maksude aruanne ebatäpseks, mispärast Riigikontrollnõukogu jättis kinnitamata tähendatud aruande. Aruanne saadeti Maksudevalitsusele tagasi materjalide korralikuks läbitöötamiseks ja kontrollitud andmetel uue aruaide koostamiseks ning selle saatmiseks Riigikontrollile revideerimiseks.

Tulude laekumine aruandeaastal näitab väikest (0,07%) tõusu, võrreldes 1932/33 a. laekunud tuludega. Üksikute tuluparagrahvide järgi, nagu selgub alltoodud tabelist, näitab tõusu tendentsi, kuigi väikest, sisseveotoll (0,3%) ja trahvid (4,3%), kuna kõigi ülejäänud §§-de järgi laekumine on vähem eelmise aruandeaasta tuludest. Erilist langust laekumises võib märkida väljaveotolli alal, kus langus 26,5% ja lisa-

Otsemaksude ala.

Puudused.

**Tolli ala,
Tulud.**

tollil alal (langus 12,7%). Esimese juures tagasimineku on peamiselt tingitud väljaveotollile alluvate kaupade väljaveo vähenemisest ja osalt ka tähendatud kaupade väljaveotollil maksudest vabastamise tõttu.

Lisatollil alal tagasimineku on seletatav olukorrast, et kaupmeeste poolt tollirevideerimiseks ülesantavad kaubad piüütakse võimalikult täpsemalt üles anda, kuna vastasel korral lisatoll teeb kauba asjatult kallimaks.

Tulude nimetus	Tegelikud tulud		1933/34 a. laekunud vähem (—) või rohkem (+) kui 1932/33	
	1933/34 a.	1932/33 a.	Kr.	%
Ptk. X.				
§ 1. Sisseveotoll	13.236.759	13.198.421	+38.338	+0,3
§ 2. Väljaveotoll	10.813	14.702	—3.889	—26,5
§ 3. Lisatoll	39.904	45.696	—5.792	—12,7
§ 4. Kantseleimaks	47.687	48.726	—1.039	—2,1
§ 5. Trahvid	30.470	29.219	+1.251	+4,3
§ 6. Mitmesug. tulud	43.581	62.489	—18.908	—30,3
Kokku	13.409.214	13.399.253	+9.959	+0,07

Võrreldes aruandeaastal laekunud tulusid sama aasta eelarves ettenähtud tuludega, peab tähendama, et eelarve selles osas on täitunud väikese (196.212 kr.) ülejäägiga.

Alates 1930/31 eelarveaastaga näitab tollitulude laekumine pidevat langust, milline langus kestab ka aruandeaasta esimesel veerandil, s.o. 1. juulini 1933 a., mil ette võeti rahaväärtuse ümberhindamine. Siit peale näitab tollitulude laekumine väikest, kuid siiski tõusutendentsi.

Nii laekus tollitulud aruandeaasta esimesel veerandil (aprill, mai ja juuni 1933 a.) 3.108.453 kr. 3.343.791 kr. vastu eelmisel aruandeaastal samal ajal, seega vähenemine 7%.

Alates 1. juulist 1933 a. kuni 1. aprillini 1934 a. laekus tollitulud 10.300.761 kr., kuna eelmisel aruandeaastal samal ajal (1. juulist 1932 a. kuni 1. aprillini 1933 a.) laekus 10.055.462 kr., seega suurenemine 2,4%.

Puudused.

Majanduseministri ettepanekut Vabariigi Valitsusele — vabastada üks šokoladivabrik temale välismaalt tagasisaabunud maiusained lisatollist 366.73 kr. suuruses — läbi vaadates Riigikontroll leidis, et osa lisatollist vabastamiseks ei ole seaduslikku alust, s.o. vabastada võiks lisatollist 135.11 kr., kuna 231.62 kr. vastu Riigikontroll protesteeris. Protestiga arvestades Majanduseminister esines uue ettepanekuga vastavalt Riigikontrolli parandusele.

Tegevus.

1. Belkontrolli korras aruandeaastal saadeti läbivaatamiseks 158 mitmesugust toimingut 254.018.85 kr. väärtuses. Tähendatud toimingute läbivaatamisel avaldati protesti 4 korral 4.067.34 kr. suuruses, missugused protestid ka vastavate asutiste poolt arvesse võeti.

2. Faktilise revisjoni alal aruandeaastal allus revideerimisele 9 tolliinspeksiooni ja 5 tollipunkti ning riigi- ja eratolliladusid kokku 109.

Faktilist revisjoni toimetati 25 juhul, kusjuures mitmesuguseid väikesi puudusi leiti 14 juhul.

3. Järelokrolli korras võeti selgitamisele riigitulude alal 2.234.46 kr. ja deposiitsummade alal 401.20 kr., millest kuni 1. novembrini 1934 a. õiendati tasumisega riigitulude arvele 1.256.12 kr. ja deposiidi arvele 5 kr.

Piiritusemonopoli erikulud 1933/34 aruandeaastal olid 2.100.122 kr. eelmise aasta 1.791.413 kr. vastu, seega 308.709 kr. ehk 17,2% võrra suuremad. Vastavalt kulunomenklatuuri-jaotustele on kulutatud järgmiselt:

Aktsiisi ja piirituse-
monopoli alal.
Kulud.

Kulude nimetus	1933/34 a.	1932/33 a.	Rohkem (+), vähem (-)	
	Kr.	Kr.	Kr.	%
Piirituseost	1.307.890	981.575	+326.315	+33,2
Piiritusepuhastus	118.181	112.336	+5.845	+5,2
Materjalid	69.891	59.404	+10.487	+17,7
Pudelid ja kastid	39.993	56.493	-16.500	-29,2
Tööliste tasu	61.208	64.332	-3.124	-4,9
Jõukulu	9.918	9.337	+581	+6,2
Vedu	93.366	114.029	-20.663	-18,1
Komisjonitasud	398.000	392.026	+5.974	+1,5
Piiritusekindlustus	1.442	1.676	-234	-14,0
Mitmesugused kulud	233	205	+28	+13,7
Kokku	2.100.122	1.791.413	+308.709	+17,2

Nagu ülaltoodust näha, suurenesid piiritusemonopoli erikulud piirituseostu, piiritusepuhastuse, materjalide muretsemise, jõukulu, komisjonitasude ja mitmesuguste kulude aladel, kuna teistel aladel leidis aset kulude vähenemine. Piirituse ostukulude tõus võrreldes eelmise aastaga (326.315 kr. ehk 33,2%) on seletatav sellega, et eelmisel aruandeaastal jäi tasumata rohkemal määral arveid, mistõttu kulusumma osutus väiksemaks tegelikult ostetud piirituse väärtusest, kuna käesoleval aruandeaastal tasuti arveid ostetud piirituse väärtuse piires. Piiritusepuhastuse ja materjalide kulud, samuti jõukulu ja komisjonitasud suurenesid piirituse- ja viinamüügi tõusu tagajärjel. Pudelite ja kastide ostukulud vähenesid (16.500 kr. ehk 29,2% võrra) selle tõttu, et pudelite tagavara oli küllaldane ja puudus tarvidus tagavarade täiendamiseks suuremal määral. Tööliste palkade vähendamise tagajärjel vähenesid ka kulud tööliste tasu alal. Mis puutub veokuludesse, siis on vähenemine sel alal tingitud veoettevõtjatele maksetud odavamast veotasust: ka jäi tasumata arveid eelmisest aastast rohkemal määral.

Tulusid laekus aruandeaastal: piiritusemonopolist 10.186.373 kr. ja aktsiisimaksudest 4.610.717 kr. Eelmise aasta tuludega võrreldes piiritusemonopoli tulud vähenesid 63.786 kr. ehk 0,6% võrra. Piirituse, viina ja alamsortide müügist laekus 10.175.732 kr. eelmise aasta 10.214.830 kr. vastu, seega 39.098 kr. ehk 0,4% võrra vähem. Kuna piirituse ja viina tarvitamine on tõusnud, siis on tulude laekumise vähenemine seletatav sellega, et aruandeaastal jäi suuremal määral üle andmata tulu vastuvõtjate asutiste kassadest piiritusemonopoli tulusid E. Panka, samuti jäi suuremal määral riigituludesse üle kandmata komisjonitasusid. Peale selle mõjus tulude vähenemisele kaasa viina- ja piiritusehindade alandamine, mis hakkas maksma 15. III. 1933 a. Mitmesuguseid tulusid piiritusemonopoli alal laekus 10.641 kr. eelmise aasta 35.329 kr. vastu, seega 24.688 kr. ehk 69,9% võrra vähem kui eelmisel aastal, mis on seletatav sellega, et eelmisel aastal kanti üle piiritusemonopoli deposiitsummade arvelt riigituludesse omavalitsusemaksu ülejäägid, milliseid tulusid aruandeaastal ei olnud.

Aktsiisitulud võrreldult eelmise aruandeaastaga vähenesid 147.567 kr. ehk 3,1% võrra.

Tulud.

Alljärgnevas tabelis on näidatud aruandeaastal laekunud aktsiisitulud, võrreldult eelmise aasta tuludega ja käesoleva aruandeaasta eelarvega.

Tulude nimetus	1933/34 a. eelarves ette nähtud	Tegelikud tulud		1933/34 a. tegelikud tulud rohk. (+) või väh. (—) võrr.			
		1933/34 a.	1932/33 a.	1932/33 a. tuludega		1933/34 a. eelarvega	
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	%	Kr.
Aktsiis tubakalt . . .	3.380.000	3.340.517	3.529.689	—189.172	—5,4	—39.483	—1,2
„ paberossikesta- delt	125.000	137.737	127.884	+9.853	+7,7	+12.737	+10,2
„ tuletikkudelt .	120.000	120.000	120.000	—	—	—	—
„ õllelt	475.000	528.130	462.814	+65.316	+14,1	+53.130	+11,2
„ veinidelt . . .	50.000	51.798	48.422	+3.376	+7,0	+1.798	+3,6
„ napsidelt ja li- kööridelt . . .	120.000	118.084	134.604	—16.520	—12,3	—1.916	—1,6
„ piirituselt . .	8.000	5.292	8.824	—3.532	—40,0	—2.708	—33,9
„ pärmilt	125.000	125.978	134.412	—8.434	—6,3	+978	+0,8
Patendimaksud . .	175.000	174.098	178.559	—4.461	—2,5	—902	—0,5
Mitmesugused tulud .	7.000	9.083	13.076	—3.993	—30,5	+2.083	+29,8
Kokku	4.585.000	4.610.717	4.758.284	—147.567	—3,1	+25.717	+0,6

Ülaltoodust nähtub, et võrreldes eelmise aastaga aktsiisitulud tõusid ainult paberossikestadelt, õllelt ja veinidelt, teistelt ainetelt aga vähenesid.

Tähtsama osa aktsiisituludest moodustab tubakaaktsiis, mis aruandeaastal langes 189.172 kr. ehk 5,4% võrra. Langust on põhjustanud maksustatud tubaka ja tubakasaaduste tarvitamise vähenemine. Samuti on vähenenud napside ja likööride tarvitamine. Mis puutub aktsiisitulude vähenemisse pärmilt, siis ei ole see tingitud pärmi tarvitamise vähenemisest, vaid eelmisel aastal järelejäänud pande- rollide kasutamisest käesoleval aruandeaastal. Aktsiisitulude tõusu paberossikestadelt, õllelt ja veinidelt on põhjustanud nimetatud ainete tarvitamise suurenemine.

Puudused.

Faktilise kontrolli korras revideeriti aktsiisivalve alla kuuluvaid asutisi 108 korral, kusjuures 34 korral tulid ilmsiks vähema tähtsusega kõrvalekaldumised seadustest ja määrustest. Puuduste kõrvaldamiseks paluti Maksudevalitsuse vastavaid korraldusi.

Väljaveosoodustamise erifond.

Riigikogu poolt 25. XI. 1932 a. vastuvõetud Riigi eelarve tasakaalustamise, eramajanduse korraldamise ning tööpuuduse vastu võitlemise seaduse põhjal asutati Eesti Panga juure väljaveosoodustamise erifond. Erifondi aruande järgi aja eest 13. XII. 1932 a. kuni 31. III. 1934 a. oli puhastulu 1.430.212.99 kr., millest tuli sisse 15%-se pangatehingute maksuna 1.280.212.99 kr. ja riigi erakorraliste kulude eelarve kaudu 150.000 kr. Aruande perioodil maksti preemiateks eksportööridele ja peekoni kindlustamise fondi 1.381.947.22 kr. ja muudeks kuludeks 5.777 kr., kokku väljaminek 1.466.999.32 kr.

Aruande revideerimisel leiti, et:

Puudused.

1. Kahele ettevõttele on makstud või väljaveo toetust 2.169.19 kr. müüdüd valuuta pealt, mida tegelikult pole olnud. Riigikontrolli nõudel maksti tähendatud summa tagasi erifondi arvele.

2. Ühele ühistegelisele ettevõttele on makstud Majanduseministri erikorraldusel 30%-st või väljaveopreemiat 1.000 naelsterlingi pealt, mis müüdi Eesti Pangale peale 28. VI. 1933 a. soodustatud kursiga. Välismaksuvahendite liikumise korraldamise määruse II ja III osa muutmise määruse järgi võis aga maksta tähendatud toetust ainult nende välisvaluutasummade pealt, mis makstud sisse Eesti Panka enne 28. VI. 1933 a. Seega on ilma seadusliku aluseta rohkem makstud toetust 3.780 kr.

3. Üks kohalik ettevõtte on tarvitanud Majanduseministri nõusolekuta välisvaluutat ekspordiga seotud kulude katteks ilma 15%-se pangatehingute maksuta, mille tõttu on jäänud sisse nõudmata tähendatud maksu 1.270.18 kr. Pangatehingute maksu määruse § 2¹ järgi võis niisugune maksustamata välisvaluuta tarvitamine sündida ainult Majanduseministri nõusolekul.

4. Aruandes ei olnud näidatud laekumata 15%-st pangatehingute maksu 17.882.42 kr. ja eksportööridele väljamaksmata toetus 32.260.63 kr.

Faktilise revisjoni korras selgitamiselevõetud summade lahendamine Majanduseministeeriumi alal:

Aruandeaasta/liik	Jai lahendamata I. IV. 1933 a.	Aruandeaastal võeti selgitamisele	Kokku	Selgitamiselevõetud summadest on lahendatud:					Jai lahendamata I. IV. 1934 a.
				seletuste ja dokumentidega	tasumise-ga riigituhude arvele	riigiettevõtte raamatutes võlana üles võetud	riigivõlgnimek. ulesvõtmisega seadusejõusseastunud otsuse põhjal	Kokku	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Tulude alal.									
1931/32 a.	2.877.—	—	2.877.—	—	354.20	—	—	354.20	2.522.80
1932/33 a.	9.429.20	—	9.429.20	—	3.151.68	—	—	3.151.68	6.277.52
1933/34 a.	—	42.114.19	42.114.19	17.—	7.284.53	—	21.866.—	29.167.53	12.946.66
Deposiitide alal.									
1930/31 a.	5.103.21	—	5.103.21	—	—	—	—	—	5.103.21
Riigiettevõtete alal.									
1932/33 a.	14.544.52	—	14.544.52	1.248.06	—	3.355.98	—	4.604.04	9.940.48
1933/34 a.	—	986.27	986.27	—	—	—	—	—	986.27
Kokku	31.953.93	43.100.46	75.054.39	1.265.06	10.790.41	3.355.98	21.866.—	37.277.45	37.776.94

Majanduseministeeriumi alal järelkontrolli korras selgitamiselevõetud summade lahendamiskäiku näitab järgmine tabel:

Aruandeaasta / liik	Lahendama- tajaanud summad 1. XI. 1933 a. Kr.	Võeti selgitamisele Kr.	Lahendamatajaanud ja selgitamiselevõetud summadest on lahendatud:					Jai lahen- damata summasid 1. XI. 1934 a. Kr.
			seletuste ja dokumen- tidega Kr.	tasumisega:		aruande kinnitamisel Vabariigi Valitsuse poolt arvesse võtmata jätetud Kr.	k o k k u Kr.	
				riigi- tulude arvele Kr.	deposiit- summade arvele Kr.			
Tulud.								
1931/32 a.	2.168.83	—	1.127.96	1.040.87	—	—	2.168.83	—
1932/33 a.	8.268.59	—	92.97	42.69	—	—	135.66	8.132.93
1933/34 a.	—	2.234.46	1.205.12	51.—	—	—	1.256.12	978.34
Kokku	10.437.42	2.234.46	2.426.05	1.134.56	—	—	3.560.61	9.111.27
Kulud.								
1930/31 a.	31.990.32	—	31.695.41	—	—	—	31.695.41	294.91
1931/32 a.	7.162.87	—	6.600.87	—	—	—	6.600.87	562.—
1932/33 a.	647.81	—	440.35	172.95	—	—	613.30	34.51
1933/34 a.	—	394.77	—	50.—	—	—	50.—	344.77
Kokku	39.801.—	394.77	38.736.63	222.95	—	—	38.959.58	1.236.19
Deposiidid.								
1931/32 a.	375.28	—	339.18	—	36.10	—	375.28	—
1932/33 a.	349.01	—	73.31	—	22.13	—	95.44	253.57
1933/34 a.	—	401.20	—	—	5.—	—	5.—	396.20
Kokku	724.29	401.20	412.49	—	63.23	—	475.72	649.77
Erifondid.								
1933/34 a.	—	40.858.13	—	—	—	—	—	40.858.13
Riiklikud ettevõtted.								
1932 a.	17.897.97	—	—	—	—	—	—	17.897.97
1933 a.	—	389.283.62	—	—	—	389.283.62	389.283.62	—
Kokku	17.897.97	389.283.62	—	—	—	389.283.62	389.283.62	17.897.97
Kõik kokku	68.860.68	433.172.18	41.575.17	1.357.51	63.23	389.283.62	432.279.53	69.753.33

Põllutöoministeerium.

Aruandeaastal vähenesid Põllutöoministeeriumi kulud, võrreldes eelmise — 1932/33 aasta kuludega 5.477.466 kroonilt 4.427.686 kroonile, s.o. 1.049.780 krooni, või 19,2% võrra. Üksikud osakonnad kulusid kululiikide järgi võrreldes eelmise aastaga eelarvesummasid järgmiselt:

Kulud.

	1933/34 a.	1932/33 a.	Aruandeaastal rohkem (+) või vähem (—)	
	K r o o n i d e s		% %	
Korralised kulud:				
Keskasutises	808.896	894.646	—85.750	—9,6
Katastri- ja maakorralduseosak.	314.203	506.439	—192.236	—38,0
Põllumajanduseosakonnas	694.088	724.230	—30.142	—4,2
Loomatervishoiuosakonnas	100.537	105.209	—4.672	—4,4
Riigimaade- ja metsadevalitsuses	1.916.425	1.983.189	—66.764	—3,4
Kokku	3.834.149	4.213.713	—379.564	—9,0
Erakorralised kulud:				
Keskasutises	597	514.150	—513.553	—99,9
Katastri- ja maakorralduseosakonnas	50.000	—	+50.000	+100,0
Põllumajanduseosakonnas	308.882	660.455	—351.573	—53,2
Riigimaade- ja metsadevalitsuses	234.058	67.148	+166.910	+248,6
Kokku	593.537	1.241.753	—648.216	—52,2
Operatsioonifondide kulud	—	22.000	—22.000	—100
Kokku	4.427.686	5.477.466	—1.049.780	—19,2

Korralised kulud vähenesid kõigil ministeeriumiosakondadel. Üksikute §§ järgi vähenesid kulud: teenistusetasud 170.124 kr. võrra koosseisude kokkutõmbamise tagajärjel; sõidukulud 25.124 kr. võrra osalt koosseisu, osalt päevarahade normide vähendamise tõttu; majapidamiskulud 3.943 kr. võrra; kultuurilised toetused 42.683 kr. võrra peaasjalikult Katastri- ja maakorralduseosakonna alal toetuste vähendamise arvel veetühingutele ja lapi- ning hingemaade korraldamisel; kulud maakorraldamisele ja maaparandamisele 141.297 kr. võrra tööde vähendamise tõttu ja metsaasjanduse alal 35.495 kr. võrra, samuti tööde piiramise tagajärjel. Suurenesid kulud rahvusvahelisteks maksudeks 4.720 kr. (esinevad esmakordselt); avalikud maksud ja kohustised keskasutise alal ja ametnikkude ja teenijate varustuseks Riigimaade- ja metsadevalitsuse alal metsavahtide vormimütsidega varustamise tõttu.

Erakorralised kulud vähenesid: keskasutises eelmisel aastal majaostmise kulude alal 514.150 kr.; Põllumajanduseosakonnas seakasvatuse edendamise ja peekonihindade kindlustamise fondile 588.000 kroonilt 7.500 kroonile peekonihindade tõusu tagajärjel; piimaühingute toetuseks kulutati aruandeaastal 46.384 kr. 54.535 krooni asemel eelmisel aastal; Riigimaade- ja metsadevalitsuses kulutati uute hoonete ehitamiseks 36.427 krooni eelmise aasta 49.442 krooni asemel, kuna eelarve tasakaalustamise otstarbel Majanduseministeerium ei annud rohkem krediiti.

Võrreldes eelmise aastaga suurenesid üksikud erakorralised kulud: Katastri- ja maakorralduseosa-kond kulutas esmakordselt 50.000 kr. asundusetegevuse korraldamiseks ning Põllumajanduseosakond andis munahindade kindlustamise fondi tegevusekapitaliks 60.000 kr. ja võihinna kindlustamise fondi 175.000 kr.; Riigimaade- ja metsadevalitsuses esineb uue kuluna 180.411 kr. metsamajapidamise parandamiseks.

Operatsioonifondide alal aruandeaastal ei olnud eelarves summasid.

Eelarvega lubatud krediidist kulutas Põllutööministeerium 91,3%, nimelt korraliste kulude alal 98,9% ja erakorraliste kulude alal 61,2%.

Järelkontrolli korras kuluaruannete revideerimise tulemustel Riigikontrollnõukogu jättis kinnitama Põllutööministeeriumi 1933/34 a. kuludest 3.396 kr. 33 s., kui puudulikult tõestatud. Selle summa selgitamist nõuti ministeeriumilt märkuselehtedega.

Tulud.

Aruandeaastal laekus Põllutööministeeriumi määramisele kuuluvaid korralisi tulusid, võrreldes eelmise aastaga, järgmiselt:

Tululiikide nimetus	Laekunud Eesti Panka		Suurenemine + ja vähenemine —	
	1933/34 a.	1932/33 a.	Summaliselt	%%
	Kr.	Kr.	Kr.	
Ptk. VIII. § 4. Mitmesug. proovid ja analüüsid	142	273	—131	—48,0
„ IX. § 5. Maksud lubadelt, tunnist. j.n.e.	11.874	6.514	+5.360	+82,3
„ XIV. § 1. Rent maadelt, metsadelt ja vetelt	37.133	37.339	—206	—0,6
„ XIV. § 2. Rent hoonetelt	13.912	17.838	—3.926	—22,0
„ XIV. § 3. Tulud metsadelt	4.033.957	3.223.414	+810.543	+25,1
„ XIV. § 4. Tulud küttim. ja kalastam.	27.058	24.793	+2.265	+9,1
„ XIV. § 5. Mitmesugused tulud	96.853	88.479	+8.374	+9,5
„ XIV. § 6. Trahvid ja viivituserahad	62.096	58.716	+3.380	+5,8
„ XVIII. § 4. Riigimetsatööstus	330.794	384.573	—53.779	—14,0
„ XIX. § 1. Vallasvara kasutam. j.n.e.	2.124	827	+1.297	+156,8
„ XIX. § 2. Trükitöödemüük	70	173	—103	—59,5
„ XIX. § 3. Mitmes. var. müük	3.232	3.376	—144	—4,3
„ XIX. § 4. Konfisk. ja leitud varad	10	14	—4	—28,6
„ XX. § 1. Kuludeks kantud summade tagasimaks	56.742	140.706	—83.964	—59,7
„ XX. § 4. Trahvid ja viiv. rahad, mis mujal pole ette nähtud	12.415	17.890	—5.475	—30,6
„ XX. § 5. Juhuslikud tulud	74.833	258.843	—184.010	—71,1
Kokku	4.763.245	4.263.768	+499.477	+11,7
Tagasi makstud eelmiste aastate tuludest	15.062	18.101	—	—
Korralisi tulusid	4.748.183	4.245.667	+502.516	+11,8

Nagu toodud tabelist selgub, laekus Põllutööministeeriumi alal 1933/34 eelarveaastal korralisi riigitulusid 502.516 krooni ehk 11,83% võrra rohkem kui eelmisel aastal.

Riigitulude vähenemine Põllutööministeeriumi alal on kestnud järjekindlalt alates 1926/27 aastast. Põhjusteks olid üksikute tululiikide äräjäämine, nagu rent maadelt ja laenude tagasimaksud, kuid viimastel aastatel peaaesjalikult metsahindade langus. Nii langes ühe tihumeetri keskmine müügihind 1929/30 aastal 2 kr. 69 sendilt 1932/33 aastal 1 kr. 13 sendile, s.o. 1 kr. 56 s. ehk 58% võrra.

Kui vaadelda tulude laekumist üksikute tululiikide järele, näeme, et 1933/34 aastal kestis tulude vähenemine kõikide teiste tululiikide alal peale ptk. IX § 5 — maksud lubadelt, ptk. XIV — tulud metsadest ning ptk. XIX § 1 — vallasvara kasutamine.

Kuna tulud metsadest moodustavad Põllutööministeeriumi alal laekunud üldtuludest üle 96%, on käesoleva aasta korraliste tulude suurenemine Põllutööministeeriumi alal seletatav ainult tulude suurenemisega riigimetsa müügist.

Järelkontrolli korras materjaalsete varade aruande revideerimisel selgus, et Põllutööministeeriumi poolt esitatud 1933/34 materjaalsete varade üldaruanne oli koostatud puudulikult kontrollitud andmetel. Allasutiste varade aruanded, millede põhjal koostatakse ministeeriumi üldaruanne, olid selle võrra puudulikud, et varade seisu suurenemise ja vähenemise kontrollimine osutus võimatuks. Neil asjaoludel kontrollnõukogu jättis kinnitamata Põllutööministeeriumi 1933/34 a. materjaalsete varade aruande ja määras aruande ühes selle juure kuuluvate dokumentidega ministeeriumile tagasisaatmiseks.

Elkontrolli teostamisel tõusid lahkarvamised ministeeriumi ja Riigikontrolli vahel lepingute sõlmimise alal. Suurem osa neist küsimustest lahenes kirjavahetuse teel ministeeriumiga, kuid üksikul juhtudel tuli Riigikontrollil protestida Vabariigi Valitsuse ees.

Elkontrolli teostamisel tõusnud küsimustest võiks märkida järgmised:

1. Puurmanni telliskivitehase Põllutööministeerium kavatses müüa ilma enampakkumiseta 4.300 kr. eest. Riigikontrolli protesti tagajärjel määrati nimetatud ettevõtte müügile võistluspakkumiselt ja müüdi 7.090 kr. eest. Vahe 2.790 kr.

2. Põllutööminister esitas Vabariigi Valitsusele ettepaneku maksta tagasi Lihula mõisa endise omaniku pärandusetombule samast mõisast eraldatud ja tagasi antud koha nr. 7 tulud. Riigikontrolör avaldas protesti, kuid Vabariigi Valitsus jättis Riigikontrolöri protesti tähele panemata.

3. Riigimaade- ja metsadevalitsus esines ettepanekuga Vihterpalu metskonnast 3 aasta jooksul müügile tulev mets ära müüa kahe metsaäri vahel korraldatud suusõnalisel võistluspakkumisel, kusjuures alghinnaks oli ette nähtud taksihind + 66% üleriikliselt metsa taksihinnale oksjonitel juurde pakutud keskmisest %/0 määrast.

Riigikontroll nõudis avalikku oksjonit kõikidele soovijatele osavõtmise võimaldamisega. Selle nõude kohaselt korraldatud avalikul oksjonil üks ülevalnimetatud metsakaupmeestest alghinnale juurde ei pakkunud, kuid teine, võisteldes teiste osavõtjatega, pakkus taksihinnale juurde 315% üleriikliselt metsa taksihinnale oksjonitel juurde pakutud keskmisest %/0 määrast. Müügil oli umbes 165 ha metsa.

Faktilise kontrolli korras revideeris aruandeaastal Riigikontroll Põllutööministeeriumi asutisi 76 korral. Revideerimisel puudusi ei leitud 16 korral, kuna 60 juhul tulid ilmsiks mitmesugused puudused.

Üksikuist revideerimistest võiks nimetada:

1. Põllutööministeeriumi keskasutises selgus tempelmaksusummade raiskamine asjaajaja poolt. Selgitamisele võeti 6.388 kr. Asi anti prokuratuuri korraldusse. Eeluurimine kestab; ministeeriumi asjaajaja vahistatud.

2. Kongota metskonna abimetsaülem, kasutades sama metskonna endise Laane metsavahi palgamaad ajutise rendilepingu alusel, ilma seadusliku aluseta takistas selle krundi üleandmist Planeerimise peakomisjoni poolt määratud otstarbeks. Sama abimetsaülem on oma palgamaa piiri ja asukoha aedade ehitamiseks metskonnast tasutasaadud materjalist osa oma abikaasa isikliku ehitusekrundi peale vedanud. Metsavalitsuse poolt prokuratuuri ettepanekul Riigimaade- ja metsadevalitsuse määrusega karistati abimetsaülem valju noomitusega ja nõuti sisse riigikahjud.

3. Tundo metskonnas on riigi kulul ülestöötatud metsamaterjalide vastuvõtmisel ja realiseerimisel osa tarbe-haavapakke praak-pakkudena arvestatud ja müüdüd ning osa jäetud isegi arvestamata. Asjaotimetis saadetud prokuratuuri korraldusse.

4. Mäksa asunduse krundi „Mäksa“ nr. 23 likvideeritud ringkonna valitseja asukoha hooned kavatses ministeerium müüa endisele ringkonna valitsejale 2.062 kr. eest. Riigikontrolli revideerimise tagajärjel hinnati hooned uuesti ja müüdi 5.481 kr. eest. Vahe riigi kasuks 3.419 kr.

Puudused.

5. Räpina metstkonna Grentstali vahtkonna metsavaht kõrvaldas tema valve alla antud vahtkonnast metsa. Esialgu riigikahju selgitusele võetud 176.25 kr. Metsavaht tagandati kohalt ja asjatoimetis anti Tartu-Võru Rahukogu prokuröri korraldusse, kelle määrusel metsavaht eeluurimisel vahistati.

6. Audru metstkonnas ehituse- ja remonttööde läbiviimisel koostas metsaülem fiktiivsed päeva-töötabelid, märkides nendes tööpäevi rohkem, kui töölisel tegelikult tööl olid, ja need tööpäevad, mil tabelis näidatud isikud tegelikult teises kohas tööl olid. Riigikahjuna on esialgu selgitusele võetud umbes 820 krooni. Asjatoimetis on üle antud prokuratuuri korraldusse.

7. Kuusiku metstkonnas on ehituse- ja remonttööde teostamisel ebaotstarbekohaselt ja ebaperemehelikult talitatud. Vana hoone ümberehitamiseks ja remondiks on kulutatud palju rohkem, kui samaks otstarbeks ehitatud uued hooned oleks maksma läinud. Metsaülem, andes ümberehituse- ja remonttööd välja ettevõtjale metsavalitsuse poolt lubatud hinnaga, kauples ise ühes ettevõtjaga allettevõtjaid ja muretsetes materjale, kusjuures tööd allettevõtjate poolt umbes 29% odavamalt ära tehti, kui üldettevõtjale välja makseti. Metsaülema alaealise tütre nimele hangiti endise metsniku palgamaa-koht, kusjuures selle koha ümberkorraldamine ja kohapeal asuvate hoonete hindamine viidi läbi riigi kui ka metstkonna huvide vastaselt, kuid metsaülem ei avaldatud selle vastu protesti.

8. Kastre metstkonnas metstkonna ametnikud nõudsid sisse oma kasuks kohalikelt elanikelt kollektiiv-raiepiletite järele rohkem raha- ja tempelmaksu, kui viimased kohustatud olid maksma. Metsa hindamist teostati ebaõigelt riigi kahjuks. Riigi kahjuks odavalt hinnatud metsa hankisid metssaametnikud osaliselt omale ja oma sugulastele.

Hädaabitööd Põllutööministeeriumi alal. Töötatöölise toetamise eesmärgiga korraldas Põllutööministeerium aruandeaastal maaparandusetöid 6 juhul ministeeriumi otsesel juhtimisel ja 59 juhul maavalitsuste või nende kaudu veeühingute poolt. Kulutati neile töödele 176.800 kr.

1934 a. sügisel Riigikontrolli esindaja võttis osa Harju, Võru ja Tartumaal 18 töö vastuvõtmisest. Sealjuures selgus üldpuudusena tööde puudulik korraldus ja selle tagajärjel nõrk järelevalve ja juhatuse puudus tööde teostamisel. Eriti paistis see silma Virumaa tööde juures. Maavalitsuse otsekohele korraldusel tehtud Kunda jõe õgvendusetöö oli ülevaadatuist halvem. Kahe aasta jooksul on siin õgvendusetöödena 8,3 klm. pikkusel kaevatud turbamullasse üksikuid aukusid, ühendamata neid jõesängiga kui ka omavahel. Silmanähtavalt ei ole üldse võimalik teha seda tööd hädaabitööde hooajal.

Teistest puudustest tuleb nimetada: põhjade, kivide ja vahede sissejätmist kraavides; üksikud projektid olid puudulikud või ei vastanud loodusele (Kaiu — Harjumaal, Sõmeru — Mõdriku Tartumaal); tundub kohtadel ka järelevalve puudus veejuhtmete korrashoiu järgi, mispärast võib karta ummistamist.

Tööde vastuvõtmisel saadud andmetel pööras tsiviilosakond Põllutööministeeriumi ja teedeministeeriumi avalikkude tööde osakonna poole, pidades asja korraldamiseks tarvilikuks:

1. täpselt kindlaks määrata üksikute asutiste õigused ja kohustused töökorralduse erifondi arvel korraldatavate tööde alal;
2. enne tööde alustamist kindlaks teha, kas neid talvehooajal on võimalik täita ning ainult seal alata tööd, kus seda otstarbekohaselt talvel võib teostada;
3. tööde teostajatele ainult sel juhul tööde jätkamiseks anda raha, kui eelmine osa on tehtud korralikult;
4. võimaldada tööde lõpetamist ja kordaseadmist ka suvel seal, kus seda ei saa teha hädaabitööde hooajal;
5. korda seda prägegu pooleliolevad tööd esimesel võimalusel;
6. luua järelevalve organ, kes igal aastal veejuhtmed üle vaataks ja vajaduse korral nõuaks nende kordaseadmist;
7. krediidi määramisel nõuda täielised kavad.

Põllutööministeerium üldjoontes ühines Riigikontrolli seisukohtadega, kuid leidis p. 3 alal, et võivad olla juhud, kus otstarbekohasem on mitme aasta jooksul „mustalt“ tehtud tööd ühe korraga lõplikult valmis teha. P. 6. loodab ministeerium lahendada juba väljatöötatud uue „veejuhtmete korrashoiu seadusega“. Teedeministeeriumi seisukoht selles asjas oli saamata Riigikontrollis käesoleva ülevaate koostamise ajal.

Põllutööministeeriumi alal faktilise revisjoni korras selgitamiselevõetud summade lahendamiskäik aruandeaastal oli järgmine:

Aruandeaasta/liik	Jäi lahendamata 1. aprillil 1933 a. Kr.	Aruandeaastal võeti selgitamisele Kr.	K o k k u Kr.	Selgitamiselevõetud summadest on lahendatud:				Jäi lahendamata 1. IV. 1934 a. Kr.
				seletuste ja dokumen- tidega Kr.	t a s u m i s e g a		k o k k u Kr.	
					riigi- tulude arvele Kr.	krediidi või summade uuendamise arvele Kr.		
1930/31 a.	18.827.44	—	18.827.44	5.953.08	133.19	238.07	6.324.34	12.503.10
1931/32 a.	29.915.87	—	29.915.87	14.612.21	250.14	25.03	14.887.38	15.028.49
1932/33 a.	12.736.23	—	12.736.23	1.778.93	3.51	5.391.95	7.174.39	5.561.84
1933/34 a.	—	38.205.87	38.205.87	13.710.62	1.965.61	335.37	16.011.60	22.194.27
Kokku	61.479.54	38.205.87	99.685.41	36.054.84	2.352.45	5.990.42	44.397.71	55.287.70

Põllutööministeeriumi alal järelkontrolli korras selgitamiselevõetud summade lahendamiskäiku näitab järgmine tabel:

Aruandeaasta/liik	1. novembr. 1933 a. lahendamata summad Kr.	Aasta jook- sul võetud selgita- misele Kr.	Aasta jooksul lahendatud:				1. novembr. 1934 a. jäi lahenda- mata Kr.
			seletuste ja täiendavate dokumen- tidega Kr.	t a s u m i s e g a		k o k k u Kr.	
				riigitulude arvele Kr.	krediidi või summade uuendamise arvele Kr.		
Kulude alal.							
1929/30 a.	276.40	—	—	—	—	—	276.40
1930/31 a.	305.50	—	—	—	—	—	305.50
1932/33 a.	37.711.08	—	37.254.07	374.11	26.40	37.654.58	56.50
1933/34 a.	—	3.396.33	—	—	—	—	3.396.33
Kokku	38.292.98	3.396.33	37.254.07	374.11	26.40	37.654.58	4.034.73
Tulude alal.							
1932/33 a.	73.83	—	71.36	2.47	—	73.83	—
Erikapitalide alal.							
1932/33 a.	6.474.06	—	6.174.06	—	—	6.174.06	300.—
Riigimõisade alal.							
1932/33 a.	—	910.13	910.13	—	—	910.13	—
End. Maakorralduse Peavalitsus (maare- formi teostam.)							
1930/31 a.	7.421.229.—	—	—	—	—	—	7.421.229.—
Varad ja materjalid 1933/34 a.							
Suurenemine	—	321.361.03	—	—	—	—	321.361.03
Vähennemine	—	847.283.61	—	—	—	—	847.283.61
Kokku	—	1.168.644.64	—	—	—	—	1.168.644.64
Kõik kokku	7.466.069.87	1.172.951.10	44.409.62	376.58	26.40	44.812.60	8.594.208.37

Teedeministeerium.

1933/34 aruandeaastal ministeeriumi alal oli kulused 17.901.354 kr. eelmise aasta 19.227.049 kr. asemel, seega vähem 1.325.695 kr. ehk 6,9% võrra. Tulusid laekus 15.397.106 kr. eelmise aasta 15.183.984 kr. asemel, seega rohkem 213.122 kr. ehk 1,4% võrra.

Keskasutis ning maanteede- ja ehituseosakond.

Kulud.

Aruandeaasta kulud üldsummas 2.106.574 kr. vähenesid 1.334.328 kr. võrra, millejuures korralised kulud vähenesid 362.956 kr. võrra teede ja sildade ehitamise ning korrashoidmise kulude kokkutõmbamisest eelarve kinnitamisel; erakorralised kulud vähenesid 971.372 kr. võrra hädaabitöödeks kulutatavate summade väljalangemise tõttu riigi üldisest eelarvest.

Ministeeriumi keskasutise ning maanteede- ja ehituseosakonna korralistest kuludest suurema osa 1.769.097 kr. ehk 94,8% moodustavad teede ja sildade ehitamiseks ning korrashoidmiseks antud summad; samaks otstarbeks kulutati veel väljaspool üldist eelarvet laekunud jõuvankrimaksu 233.700 kr., seega kokku 2.002.797 kr. Sellest summast said:

Maaavalitsused	1.561.778 kr.
Linnavalitsused	416.644 „
Alevivalitsused	23.868 „
Riigi katsekoda	507 „

Nende summade kulutamist Riigikontroll ei revideeri, kuna Maanteede seaduse § 60 kohaselt (RT 48 — 1930 art. 309) see on jäetud Teedeministeeriumi ülesandeks.

Keskasutise erakorralises eelarves Peipsi veepinna alandamiseks ettenähtud krediit 104.792 kr. kulutati Veeteede valitsuse lähemal korraldamisel.

Puudused.

Kuna korralises eelarves (§ 11-b) ettenähtud krediiti ei jatkunud ministeeriumi sõiduauto suure ulatusega remondi tegemiseks, siis kaeti kulu Teedeministeeriumi teedekapitalist vaatamata sellele, et Riigikontroll ei pidanud õigeks sarnast kulutamist. Remondiks vajalik summa kanti Teedeministeeriumi teedekapitalist Harju ajutise maaavalitsuse käsutusse (2.300 kr.), missugust aruannet Riigikontroll ei saa revideerida.

Töökorralduse erifond.

Riigi eelarve tasakaalustamise, eramajanduse korraldamise ning tööpuuduse vastu võitlemise seaduse alusel väljaspool riigi üldist eelarvet laekunud maksudest aja jooksul 1. jaan. 1933 a. kuni 31. märtsini 1934 a. eraldati Teedeministeeriumi töökorralduse erifondiks 2.422.593 kr. ning sama aja jooksul sellest fondist kulutati 2.417.438 kr. järgmiselt:

Maaparandusetöödeks	562.451 kr.
Teede ehitamiseks maal	291.065 „
Teede ehitamiseks linnades ja alevites	141.837 „
Lennuväljade, lennukite ja angaaside ehitamiseks	248.907 „
Tsiviilehitusetöödeks	330.722 „
Raudteetöödeks	118.282 „
Veeteedetöödeks	147.492 „
Kanaliseerimise- ja vesivarustusetöödeks	172.886 „
Mitmesugusteks ehitusetöödeks	171.341 „
Töökorraldamiseks haritud tööjõududele	114.204 „
Õmbluse- ja muudeks kergemateks töödeks	106.990 „
Summade hilise laekumise tõttu väljaantud võlakohustuste kuludeks (%/o porto)	11.261 „
Nende ülesannete täitmiseks said summasid:	
Riigiasutised	1.122.093 kr.
Maavalitsused	636.614 „
Linnavalitsused	544.694 „
Alevivalitsused	33.867 „
Kaitseliit ja muud üldkasulikud organisatsioonid	80.170 „
Üksikute suuremate tööde peale kulutati:	
Kadriorulossi ümberehitamiseks	230.000 kr.
Tallinna avaliku lennuvälja ja angaari ehitamiseks	195.093 „
Tallinna Härjapea kollektori ehitamiseks	130.890 „
Tallinna ümbruses rabade maaparanduseks	35.214 „
Lepplaane asunduses peakraavide kaevamiseks	28.963 „
Uulu-Tahkuranna soosunduse peakraavi kaevamiseks	25.500 „
Pirita jõe süvenduseõgvendusetööd	19.806 „

Hädaabitöödeks on summasid kulutatud:

1927/28	1928/29	1929/30	1930/31	1931/32	1932/33	1933/34 ¹⁾
129.156 kr.	363.342 kr.	512.398 kr.	357.613 kr.	774.462 kr.	1.555.059 kr.	1.944.461 kr.

Seega 7 aasta jooksul kulud kasvasid 15 kordseteks.

Töökorralduse erifondi tulude-kulude aruanne aja eest 1. jaan. 1933 a. kuni 31. märtsini 1934 a. esitati Riigikontrollile hilja (novembris 1934 a.). **Puudused.**

Tööde vastuvõtmist teostati hilja (Nõmme, Rakvere, Mustla), mõnikord isegi aasta möödumisel pärast tööde lõpetamist (Jõhvi, Keila).

Üksikute omavalitsuste ja eraorganisatsioonide poolt Teedeministeeriumile esitatavad aruanded saabusid Riigikontrolli suure hilinemisega.

Teedeministeeriumi maanteede- ja ehituseosakonna otsesel korraldusel teostatud Tallinna avaliku lennuvälja ja angaari 1932/33 a. ehitusetööde aruanne esitati Riigikontrollile samuti hilja.

¹⁾ Töökorralduse erifondi kulu 1. jaan. kuni 31. märtsini 1933 a. 472.977 kr. suuruses on näidatud 1932/33 eel-
arveaasta summas.

Raudteevalitsus.

Korralised kulud.

Eelarvega lubatud korraliste kulude krediidist 11.213.303 kr. tarvitati 10.760.678.57 kr. ehk 96%, jäi tarvitamata 452.624.43 kr. ehk 4%. Riigikassa keeldumisel osa kulutuste tasumisest eelarvekrediitidest tuli Raudteevalitsusel tasuda kulukreditorile 248.033.72 kr. tegevusekapitalist. Samasugusest eelmiste aastate võlast 1.035.467.44 kr. tasus riigikassa aruandeaasta kuludena 428.494.12 kr., kuna 606.973.32 kr. jäi tasumata. Seega kujunes aruandeaasta lõpuks eelarvekrediitide võlg tegevusekapitalile 855.007.04 kr.

Arvesse võttes aruandeaastal tekkinud võla ja eelmiste aastate võlakustutuse, kujuneksid Raudteevalitsuse tegelikud kulud alljärgnevates paragrahvides nende iseloomu kohaselt: § 3 — 450.452.64 kr., § 12 — 19.268.99 kr., § 67 — 1.830.784 kr., § 68 — 1.795.824.45 kr., § 69 — 1.198.910.62 kr., ning kogu 1933/34 a. tegelikud kulud üldsummas 10.580.218.17 kr., mis vähem eelarvega määratud krediidist 633.084.83 kr. ehk 5,6% võrra.

Krediidijäägi tegelike kulude vastu põhjustasid eelarves ettenähtud tööhulga vähenemine vedude alal, liiprite, kütteinete ja mõne muu materjali odavnemine, palkade ja muude tasude vähendamine ja veerevate abinõude ning teede ja raudtee ehitiste korrashoiukulu krediidist 159.000 kr. ülekandmine järgmisele eelarveaastale.

Võrreldes tegelikke kulusid (10.580.218.17 kr.) eelmise aasta vastavate kuludega (10.972.226.22 kr.), ilmestub kulude vähenemine aruandeaastal 392.008.05 kr. ehk 3,6%, mida põhjustasid peaasjalikult järgmised asjaolud:

Teenistusetasu vähenes palkade, teenistusevanuse tasu ja rongimeeskondade kilomeetirahade arvel, kokku 254.559 kr. ehk 5% tasude kärpimise, raudtee statistikatoimkonna personali Riigi statistika keskbüroo koosseisu üleviimise ja rongikilomeetrite vähenemise tõttu.

Ametisõitude kulu vähenes 6.323 kr. ehk 26,5% peaasjalikult tasunormide vähendamisest ja välisõitude piiramisest.

Riigiteenijate toetuste kulu tõusis 32.195 kr. ehk 7,7% ühekordse lisatasuna lasteabiraha maksmisest, haiglate ja hambaravi suuremal määral kasutamisest ning välismaalt ostetud arstimite kallinemisest seoses kroonikursi langusega.

Ametnike ja teenijate varustusekulu tõusis 26.392 kr. ehk 31,9% tingitult peaasjalikult taliriiete väljaandmisest suuremal arvul kui eelmisel aastal, mil pikendati selle varustuse kandmise tähtaega ühe aasta võrra.

Rongide liikumis- ja kaubaveokulu jäi üldiselt peaaegu endiseks, kuid lahutatult laia- ja kitsarööpmelise järgi langes esimesel 21.833 kr. ehk 1,6% ja tõusis viimasel 24.485 kr. ehk 5,9%. Arvesse võttes koormatuse tõusu laiarööpmelisel 5,9% ja kitsarööpmelisel 13,4%, nähtub, et kulude muutuvust peale rohkemtehtud tööhulga on mõjutanud veel teised tegurid, mis selgub alljärgnevast. Vedurite kütteinete kulu laiarööpmelisel langes igalt 1.000 tonnkilomeetrilt 2.81 kroonile eelmise aasta 3.15 kr. vastu, ehk suhteliselt 10,8%, mida võimaldas peamiselt kütteinete odavnemine kui ka kütteseadeldiste täiendamine ja rongide ratsionaalselt kasutamine. Küttekulu tõusu eelmise aasta vastu kitsarööpmelisel põhjustas üldiselt küll tööhulga suurenemine, kuid olgugi et küttekulu siin mõjutasid samad tegurid, mis laiarööpmelisel, langes kütteinete kulu igalt 1.000 tonnkilomeetrilt kõigest 2.95 kroonile eelmise aasta 2.96 kr. vastu, ehk suhteliselt 0,3%. Kulude suuremat langust tööühikult pidurdas põlevkivi asemel suuremal määral kütteõli tarvitamine, millise ainega küte ekvivalentset on kallim põlevkiviküttest. (Aruandeaastal tarvitati kütteõli 2.116,2 tonni, eelmisel aastal 971 tonni).

Elektrirongide energiakulu tõusis igalt 1.000 telgkilomeetrilt 49.25 kroonile eelmise aasta 41.48 kr. vastu, ehk suhteliselt 18,7%, igalt 1.000 reisijakilomeetrilt aga koguni 4.49 kroonile eelmise aasta 3.34 kr. vastu, ehk suhteliselt 34,4%, mida põhjustasid peamiselt rongide arvu ja kiiruse ning peatuste arvu suuren-

damine ja neile kulukaile soodustusile otse vastupidise nähtena ilmnunud reisijakilomeetrite arvu kahanemine 7,5% võrra, mis seletatav reisijateveo elavnemisega Tallinna-Nõmme autobuseliinil.

Veerevate abinõude korrashoiukulu langes 7.416 kr. ehk 0,4%, kusjuures mõne ühiku parandusekulut siiski tõusis, eriti reisivaguneil (kuni 20%), tingitult suurenenud nõuete täitmisest, nagu akende suurendamine ning varustamine eesriiete ja tolmukilpidega, elektriseadeldiste üleviimine jämedamatele juhtmetele j.n.e.

Teede ja raudtee ehitiste korrashoiukulud üldiselt vähenesid 168.154 kr. ehk 12,3%, mis tingitud vähemal arvul uute pöörmekomplektide teesse paigutamistest, ehitiste korrashoiu ja olukorra tõstmise alal tööde püramisest ning liiprite vahetamisest kitsarööpmelisel vähemal määral.

Varustuse talitusekulu langes 7.172 kr. ehk 8,8% materjalide läbikäikude vähenemise tagajärjel. Vastava krediidi puudusel jäi kulule kandmata kahjusid 38.759.42 kr., mis tekkisid materjalide ostu- ja nomenklatuurhindade vahest ning varematal aastatel saadud, kuid uute materjalide arvele kandmatajäänud trükitöödest 15.485.92 kr. maksuses, milline summa kanti aruandeaastal materjalikahjude arvele.

Erakorraliste kulude eelarve üldsummast 349.278 kr. kulutati 242.788.93 kr. ehk 69,5% ning jäi tarvitamata 106.489.07 kr., millest kanti järgmise aasta eelarvele 102.377 kr. ja suleti 4.112.07 kr. Suurema osa erakorralisest eelarvest moodustab uute raudteede ehitusekrediit 186.650 kr., millest kulutati 186.521.31 krooni.

Erakorralised kulud.

Raudteede ehitamiseks ehitusetööde algusest kuni aruandeaasta lõpuni on kulutatud krediiti:

	1928/29—1932/33 a.	1933/34 a.	K o k k u
Tartu-Petseri rdt.	6.160.928.03	101.951.12	6.262.879.15
Rapla-Virtsu rdt.	3.872.040.57	72.175.11	3.944.215.68
Administratsioonikulud	642.715.88	12.395.08	655.110.96
Kokku	10.675.684.48	186.521.31	10.862.205.79

Raudteed andsid aruandeaastal tulusid 11.038.999.33 kr., mis vähem eelarves ettenähtud tuludest 61.000.67 kr. ehk 0,5%.

Tulud.

Eelmise aasta vastu suurenesid raudteetulud üldiselt 497.259.56 kr. ehk 4,7%, kuna üksikute liikide järgi oli suurenemine kaubaveost 712.738.04 kr. ehk 13,4% ja mitmesugustest tuludest 28.414.62 kr. ehk 8,2% ning vähenemine reisijateveost 57.475.50 kr. ehk 1,5%, pagasiveost 17.072.36 kr. ehk 3,8%, transiitveost 138.244.43 kr. ehk 61,7%, maksudest eelmiste aastate eest 29.021.15 kr. ehk 11% ja trahvidest 2.079.66 kr. ehk 24,7%. Tulude suurenemist põhjustasid peamiselt kaubaveo suurenemine, mis tingitud osalt üldise majandusekonjunkturi paranemisest ja metsakaubanduse elavnemisest.

Tulude hulgas laekus muuseas tegevusekapitalist 38.505.05 kr., missuguse summa Raudteevalitsus oli seadusliku aluseta ette maksnud loodetavate tulude arvel. See summa kuulub tagasikandmisele tegevusekapitali arvele.

Peale eksploatatsioonitulude laekus mitmesuguseid tulusid 12.025.98 kr.

Revideerimisel leitud puudustest võiks nimetada järgmisi:

Puudused.

Uute raudteede ehitusetööde ettevõtja nõudis lisatasu ehitatud muldkeha osalise mahakaevamise eest 1.219.83 kr. ja muldkeha järeletäitmiseks tarvitatud ballasti hinnavahest 1.535.56 kr. Raudteevalitsus nõustus lisatasu maksmisega. Riigikontroll leidis, et lisatasu maksmine ei ole põhjendatud ning avaldas protesti. Pärast asja arutamist komisjonides esitati lisatasumaksmise küsimus otsustamiseks Teedeministrile, kelle korralduse kohaselt jäi ettevõtja nõudmine rahuldamata.

Uute raudteede ehitusetööde ettevõtja nõudis lisatasu muldkeha ballastiprofiili muutmisest tekkinud lisatööde eest 3.906.28 kr. Raudteevalitsus nõustus rahuldama ettevõtja nõudmist täies ulatuses. Riigikontroll leidis, et lepingutingimuste kohaselt ei ole alust lisatasu maksmiseks ning avaldas protesti.

Küsimus esitati otsustamiseks Teedeministrile, kes ühines Riigikontrolli seisukohaga. Ettevõtjalt esitatud pretensiooni põhjal anti lisatasumaksmise küsimus ekspertide komisjoni, kes leidis, et ettevõtja nõudmine 2.354.92 kr. suuruses on põhjendatud. Riigikontroll protesteeris komisjoni otsuse vastu. Küsimus esitati uuesti Teedeministrile, kelle korralduse kohaselt tasuti ettevõtjale nõudesummast kõigest 1.317.75 kr.

Uute raudteede ehitusetööde ettevõtja nõudis lisatasu muldkeha kõrgemate kohtade mahakaevamise eest 6.741.29 kr. Pretensioonide läbivaatamiskomisjon otsustas rahuldada ettevõtja nõudmist 2.126.58 kr. suuruses. Riigikontroll protesteeris selle summa tasumise vastu. Avaldatud protesti tõttu esitati lisatasumaksmise küsimus otsustamiseks Teedeministrile, kelle korralduse kohaselt tasuti ettevõtjale nõudesummast kõigest 417.78 kr.

Uute raudteede ehitusetööde ettevõtja nõudis lisatasu küvettide puhastuse eest 1.918.11 kr. ja tee täiendava tõstmise eest sookohtadel 6.397.97 kr. Raudteevalitsus nõustus lisatasu maksimisega ning esitas Riigikontrollile nõusoleku saamiseks vastavad arvestused. Riigikontroll leidis, et lepingutingimuste kohaselt ei ole lisatasu maksimine põhjendatud ning avaldas protesti. Raudteevalitsus lükkas protesti tõttu küvettide puhastusetööde eest lisatasu nõudmise tagasi, kuna lisatasumaksmise küsimuses tee täiendava tõstmise eest sookohtadel jäi endisele seisukohale. Küsimus lahendati lõplikult Teedeministri korraldusega, millega lisatasu nõudmine jäeti rahuldamata.

Raudteevalitsus kavatses rahuldada uute raudteede ehitusetööde ettevõtja lisatasu nõudmist 40.533.92 kr. suuruses sildade ehitamisel punnseinte aururammiga sissetagumistööde eest. Kuna lisatasu nõudmine oli põhjendamata, siis Riigikontroll avaldas protesti. Küsimust arutati ekspertide komisjonides ja Teedeministeeriumis. Asi lahendati Vab. Valitsuse otsusega 14. IV. 1934 a., mille põhjal tasuti ettevõtjale nõuetavast summast kõigest 13.000 kr. tingimusel, et ta loobuks igasugustest nõudmistest Raudteevalitsuselt uute raudteede ehituse alal, millega ka ettevõtja nõustus.

Finantsameti aruannete revideerimisel selgus, et paljudes kütteladudes vedurivarustajad-töölised juba pikemat aega ei teeninud tükitööga välja päevapalka, mille tõttu neile iga kuu maksti juure päevapalga ja tükitöötasu vahe, mis tihtipeale ületas 100% tükitöötasust ning tõsis aruandeaastal 5.724 kroonile. Riigikontroll võttis selle nähtuse põhjused selgitamisele, kusjuures selgus, et juuremaksu põhjustas vedurite varustamistööde vähesus ja tööjõu ebaratsionaalne kasutamine, mille tõttu vedurivarustajad töölolemise ajal olid sageli tegevuseta, kuna samades ladudes materjalide laadimistööd, küttepuude saagimistööd j.n.e. olid välja antud väljaspoolt palgatud töölistele ja ettevõtjatele. Riigikontrolli nõudel tegi Raudteevalitsus juuremaksude vältimiseks korralduse, et tulevikus kõigis ladudes, kus vedurivarustajad töö vähesuse tõttu tükitööga ei teeni välja päevapalka, kõik ettetulevad tööd antakse teha vedurivarustajaile.

Sama ameti materjaliaruannete revideerimisel selgus, et Raudteevalitsus oli andnud laenuks ühele eraettevõttele 1.158 tonni kütteõli 53.652.07 kr. maksuses vastava ülemuse loata. Kuna maksvate seaduste järgi kuulus selle toimingute otsustamine Vab. Valitsuse võimkonda, siis Riigikontroll juhtis Raudteevalitsuse direktori tähelepanu seadusepärasetu talituseviisile.

Arvepidamise ja aruandmise alal selgus, et mõned operatsioonid ei ole arvestatud nõuete kohaselt vastavates korrespondeerivates arvetes või arvestati suure hilineumisega. Nii esineb aruandes 31. III. 1934 a. tulukreeditoride arves asutis, kes tasus 1934 a. jaanuaris ostetud vagunite eest Raudteevalitsusele 3.600 kr. ning võttis vagunid vastu sama aasta veebruaris. Samuti ei ole arvestatud 1933/34 a. eksploatatsioonikuluks kahju 38.759.42 kr., mis tekkis materjalide ostu- ja nomenklatuurhindade vahest.

Raudteevalitsus kavatses osta vagunite ja vedurite bandaažid kallimalt pakkujalt, jättes kõrvale odavamad. Riigikontrolli protesti tagajärjel tühistati pakkumised ja sama tellimus anti uuel võistlus-pakkumisel 2.555 kr. odavamalt.

Raudteevalitsus kavatses müüa materjale 2.575 kr. eest. Kuna Raudteevalitsuse nõukogu oli hinnanud need materjalid kõrgemalt, Riigikontroll ei annud nõusolekut materjalide müügiks kavatsetud hinnaga. Selle tõttu jäid materjalid müümata ning hiljem müüdi need 5.850 kr. eest.

Raudteematerjalide müügist saadud raha ei ole igakord õigel ajal üle antud. Nii andis üks Finantsameti ametnikest 1. märtsil 1934 a. enampakkumisel müüdüd materjalide eest saadud raha üle alles 5. juunil 1934 a.

Riigi eelarve tasakaalustamise seaduse alusel tööandjad kohustusid kinni pidama erimaksu töövõtjaile 1933 a. makstavatest teenistuse- ja töötasudest. Veoamet ei pidanud kinni vedurimeeskondadelt erimaksu osa tasudest. Riigikontrolli nõudel nõuti sisse erimaksu 434 kr.

Ehituseameti alal ilmestus, et päevaraporteesse ja palgatabeleisse on märgitud raudteetöödel oluiks ka töölisi, kes tegelikult tööl ei olnud; isiklikeks töödeks on kasutatud raudtee tööjõudu harilikul tööajal ja tööabinõusid; dokumentides on märgitud raudteetöödeks tarvitatud materjale rohkem, kui vastavale tööle tegelikult tarvitati j.n.e.

Üldiste nähtustena ametite alal kordusid puudused teenistusetasude, toetuserahade, päevarahade ja perekonnaabirahade maksmisses, tempelmaksude õiendamises ning varade ja materjalide arvestamises.

Tuluaruannete ja jaamade revideerimisel selgus, et mõnedel juhtudel ei võetud vagunite etteandmis- ja seisumakse ning rendiraha rendiplatside kasutamise eest; kaupu anti välja kaubasaajalt allkirja võtmata ja volituseta teisele isikule; anti välja hinnaalandusega sõidupileteid isikuile, kellel selleks puudus õigus; leidus dokumentideta kaupu j.n.e.

Raudtee koormatus (ametivedudeta).

Tegevus.

Tööhulga nimetus	Tonnikilomeetrid tuhandetes		1933/34 a. rohkem (+) vähem (—)	
	1933/34	1932/33	arvudes	%
Reisijatevedu:				
(1 reisijakm = 1 tonnkml-e)				
laiarööpmelisel	174.040	168.991	+5.049	+3,0
kitsarööpmelisel	45.292	43.013	+2.279	+5,3
Kokku	219.332	212.004	+7.328	+3,5
Pagasivedu:				
laiarööpmelisel	357	437	—80	—18,3
kitsarööpmelisel	115	171	—56	—32,7
Kokku	472	608	—136	—22,4
Kaubavedu:				
laiarööpmelisel	140.381	127.692	+12.689	+9,9
kitsarööpmelisel	50.618	41.457	+ 9.161	+22,1
Kokku	190.999	169.149	+21.850	+12,9
Üldse: laiarööpmelisel	314.778	297.120	+17.658	+5,9
kitsarööpmelisel	96.025	84.641	+11.384	+13,4
Kokku	410.803	381.761	+29.042	+7,6

Ülaltoodud kokkuvõte näitab koormatuse suurenemist eelmise aasta vastu reisijateveos 3,5%, kaubaveos 12,9% ning vähenemist pagasiveos 22,4%, üldse siiski suurenemist 7,6% tingitult reisijateveos alandatud tariifiga pühapäevapiletite kasutamise tõusust ja laulupeost, kaubaveos metsasaaduste vedude tunduvalt elavnemisest, mis tõusis eelmise aasta 658 tuh. tonnilt 996 tuh. tonnile.

Võrreldes raudtee tulusid ja korralisi kulusid leiame järgmist:

	1933/34 a.	1932/33 a.	1933/34 a. vähem	
	Kr.	Kr.	Kr.	%
Tulusid saadi				
1000 tonnkilomeetrilt:				
laiarööpmelisel	24.98	25.56	0.58	2,3
kitsarööpmelisel	30.60	31.72	1.12	3,5
Korralistest kuludest langeb:				
1) 1000 tonnkilomeetrile:				
laiarööpmelisel	23.80	26.19	2.39	9,1
kitsarööpmelisel	32.18	37.69	5.51	14,6
2) bruttotuludele protsentides (ekspluatatsiooni-koeffitsient):				
laiarööpmelisel	95,2%	102,5%	7,3%	7,1
kitsarööpmelisel	105,1%	118,8%	13,7%	11,5
Mõlemate järgi kokku	97,9%	106,7%	8,8%	8,2

Ülaltoodust nähtub, et raudtee tulud langesid maksuliselt tööühikult (tonnkilomeetrilt) eelmise aasta vastu laiarööpmelisel 2,3% ja kitsarööpmelisel 3,6%, mis tingitud alandatud tariifiga sõitude ja madalamatesse tariifiklassidesse kuuluvate vedude arvu suhtelisest tõusust. Korraliste kulude langemine tööühikult suuremal määral, kui vähenesid tulud, võimaldas eksploatatsiooni-koeffitsiendi paranemise laiarööpmelisel 7,3 ja kitsarööpmelisel 13,7, üldiselt aga 8,8 punkti võrra, andes aruandeaastal 2,1 protsendilise ehk 225.000 kroonilise tulude jäägi tegelikest korralistest kuludest. Selle jäägi võimaldas laiarööpmeline, kuna kitsarööpmeline, näidates küll eksploatatsiooni-koeffitsiendi paranemist 11,5% võrra ja kulude langemist tööühikult 11% enam kui kahanesid tulud, andis 5,1 protsendilise puudujäägi oma võrdlemisi väikese koormatuse ja tööühiku suurema kuluga, sest eksplateeritava peatee 1 km. kohta oli vedusid kitsarööpmelisel kõigest 143 tuhat tonnkm. laiarööpmelise 413 tuh. tonnkm. vastu ja iga tonnkilomeetri sooritus oli 35,2% kallim laiarööpmelisest.

Posti-telegraafi-telefonivalitsus.

Kulud.

Posti-telegr.-telefonivalitsus kulutas aruandeaastal üldsummas 184.595 kr. ehk 4,9% vähem kui eelmisel eelarveaastal, kusjuures korralised kulud vähenesid 103.150 kr. ehk 2,8% võrra ja erakorralised kulud — 81.445 kr. ehk 77,3% võrra.

Korralised kulud vähenesid peamiselt § 1 alal — 108 tuhat kr., § 11 — 27,9 tuh. kr., § 14 — 12,9 tuh. kr. ja § 72 — 19 tuh. kr. ning tõusid: § 8 — 10,2 tuh. kr., § 9 — 16,8 tuh. kr. ja § 84 — 31,8 tuh. kr.

Erakorralised kulud vähenesid Tallinna telefonikeskjaamade automatiseerimise lepingu järgi kohustuste edasilükkamise tagajärjel.

Korraliste kulude eelarvega lubatud krediidist 3.579.377 kr. jäi kasutamata 32.042 kr. ehk 0,9%. Krediidijääk on majapidamiskulude alal 2,4% ning telegraafi-telefoni korrashoiu ja arendamise alal — 2,5%.

Tulud.

Postiametkonna alal laekunud tulud võrreldes eelmise aastaga langesid veelgi. Eelmise aasta vastu vähenesid laekunud tulud üldiselt 369.571 kr. ehk 8% võrra ja üksikute liikide järgi: post —

231.628 kr. ehk 10%, telefon — 143.722 kr. ehk 7,2% ning muud tulud — 17.090 kr. ehk 32,5%. Suurenesid vaid telegraafi- ja raadiotulud 22.869 kr. ehk 8,4% võrra.

Kuigi laekunud tulud ei jõudnud eelmise aasta tasemele, jäi seisma aruandeaastal nende langus, mis üldise majandusekriisi tõttu eelmistel aastatel pidevalt esines.

Võrreldes eelmise aastaga jäi postiasutiste kassadesse aruandeaasta lõpul üle andmata tulusid 247.439 kr. võrra rohkem. Telefonitulude vähenemist põhjustas muuseas abonementmaksude tasumise korra muutmine.

Võrreldes eelarvega laekus aruandeaastal tulusid: posti alal 211.192 kr. ehk 9,2% võrra vähem, telegraafi ja raadio alal 46.420 kr. ehk 18,6% võrra ja telefoni alal 52.603 kr. ehk 2,9% võrra rohkem.

Aruandeaasta postiametkonna statistika näitab, et saadetiste ja operatsioonide arv posti-telegr.-telefoni talituste alal kasvas, eriti läbikäimises välismaadega.

Aruandeaastal tehti tariifides mõningaid muudatusi ja soodustusi tarvitajate kasuks. 1. VII. 1933 aastal pandi maksma uus telefonitariif, mis muuseas nägi ette abonementmaksude tasumise kuude viisi. Telegraafi alal alandati kiir- ja kokkuleppekeelsete telegrammide takse ning seati sisse kiritelegrammide tariif. Pandi maksma eritariif riigimaksude ja -tulude vastuvõtmiseks ja raadiotariif. Kõrgendati rahvusvahelise vastuskupongi hinda vastavalt rahaväärtuse ümberhindamisele.

Tariifid.

Eelkontrolli teostamisel selgusid peamiselt vähemad puudused, mis kõik lahendati postivalitsusega.

Puudused.

Faktilise kontrolli korras Riigikontroll teostas postiasutiste kassade, ladude, operatsioonide, arve- ja majapidamise revideerimist 121 asutises, 110 Riigihoiukassa agentuuris postkontorite juures ja 16 postiagentuuris raudteejaamade juures.

Puudusi leiti: postkontorites — 28, telegraafi- ja telefonivõrkudes — 8 ning postiagentuurides — 5 juhul. Selgitamisele võeti mitmesuguseid summasid ja varasid 4.396 kr. ulatuses. Revideerimisel ilmestunud puuduste ja väärnähtuste puhul määrati karistus distsiplinaarkorras 8 ametnikule ja tehti hoiatusi ametnikkudele 22 korral. Revideerimisel selgunud puudused kõrvaldati postivalitsuse korraldustega.

Järelkontrolli korras 1933/34 a. kuludokumentide revideerimisel võeti selgitamisele 3.594 kr. Selle summa õiendamisel makseti tagasi 235 kr. ja 1. XI. 34 a. jäi veel õiendamata 1.269 kr.

Eelmiste aastate lahendamata kulude alal makseti tagasi 650 kr. ja tasuti viivituseprotsente 92 kr.

Aruandeaasta kuludokumentide kohta tõusis kirjavahetus peamiselt sõidu- ja päevarahade, haigusekindlustuste väljamaksmise ning üldse kulude puuduliku tõestamise alal j.n.e.

Tuluaruannete ja dokumentide revideerimisel võeti selgitamisele maksude vähemääramisi 85 kr. suuruses. Aruandeaastal saadeti maksudeametkonnale postiasutiste alal puudulikult tempelmakstud dokumendid 2 korral. Täiendavalt tempelmaksu määrati 102 kr. ja tempelmaksutrahvi 726 kr. Nende asjade lahendamine kestab edasi.

Aruandeaastal postiametkonna tegelik koosseis vähenes 39 teenija ehk 2,2% võrra. Tegelik koosseis (määralised ja ülemääralsed) oli 1933/34 a. lõpul arvult kokku 1.667.

Tegevus.

Määratud koosseis oli:	Määralised.	Ülemääralsed.
aruandeaasta alul (RT 53 — 33 a.)	1.614	93
„ lõpul (RT 74 — 33 a.)	1.612	74
„ „ 33 — 34 a.)		

Ülemääraliste riigiteenijate koosseisust kustutati 1. IX. 1933 a. p.-t.-t. ametniku- ja mehaaniku-õpilased arvult 20. Postiametkonna koosseis on kindlas arvulises vahekorras tööhulgaga. Eelmisel aastal tehtud tööhulga põhjal arvatletakse töönormide järgi järgmise aasta koosseis, mille tõttu siis uute ülesannete pealepanemine postiasutiste tööd ei raskenda, küll aga muudab ametkonna töö tihedamaks.

Peale sidetalituste (post, telegraaf, telefon ja raadio) on ametkond võtnud endale toimetada terve rea kõrvaloperatsioone: jooksvad arved, inkasso-talitus, ajalehtede tellimiste vastuvõtt, Riigihoiukassa operatsioonid, Eesti Panga agentuuride ülesanded, riigimaksude (erimaks, tolli- ja piiritusemonopoli summad) vastuvõtuoperatsioonid, raudtee pagasivedu postvaguneis ning käesoleval aastal võeti 1. aprillist vahetalitamine raudtee tulude edasitoimetamises ja kulude väljamaksmises; 1. maist — informatsioonandmine (suuliselt, telefoni, telegraafi ja posti teel) postiasutiste piirkonnas olevate autobuste ja laevade liiklemise kohta, seejuures raudteerongide ja lennuühenduste kohta — üleriiklikus ulatuses ja 1. oktoobrist — raudtee lunasummade edasitoimetamine. Eeltööd on praegu käimas raudtee pagasi ja kaupade vastuvõtu ja väljastamise ning raudteepiletite müügioperatsioonide sisseseadmise alal.

Postiametkond võiks endale võtta veel muidki riikliku tähtsusega ülesandeid, nagu pensionide väljamaksmine riigipensionäridele, riigimaksude ja -tulude vastuvõtt, samuti osalisi ülesandeid autobuste liikumise korralduse ja järelevalve alal, maanteede järelevalve alal j.n.e.

Kõrvaliste talituste võtmine ametkonna toimetada võimaldab põhjalikumalt kasustada postiametkonnale oma asutiste tihedat võrku ja isikkonda.

Üldine kriis ei halvanud posti-telegraafi-telefoni korraldust. P.-t.-t. asutiste võrk püsib väljakujunenud piirides. Agentuuride, kirjatalude ja telefonikõnepunktide arv kasvas aruandeaastal 216 ehk 4,5% võrra.

Telefonikõnepunktide ehitus pikkade liinide kulukuse tõttu ei tasu ennast kaugeltki ära. Maal postitalude ja eraldi asetsevate kõnepunktide sissetulekud kõiguvad 2 kroonist kuni 60 kroonini aastas ja ainult vähem osa annab tulu üle 60 kr. Teatud kulude kokkuhoidu oleks võimalik saavutada kõnepunktide ehitamise alal, kui maal riigi kulul ametisikuile ja ametiasutistele ehitatud ja ehitatavad telefonid loetaks ühtlasi eritingimustel avalikeks telefonikõnepunktideks — rahvale kasutamiseks.

Veeteede valitsus.

Kulud.

Veeteede valitsuse kulud aruandeaastal, võrreldes eelmise aasta kuludega, suurenesid kogusummas 117.999 kr. ehk 10,7% võrra, kusjuures korralised kulud vähenesid 52.616 kr. ehk 4,9% võrra ja erakorralised kulud suurenesid 170.615 kr. ehk 457,5% võrra.

Korraliste kulude vähenemine on sündinud peaaesjalikult palkade, kinnisvaramaksu ja segakulude alal. Erakorralised kulud on suurenenud hüdrotehniliste ehituste, tuletornide ja ujuvate abinõude sisseseadete täiendamise ja ümberkorraldamise alal ning tingitud j/l „Merikaru“ ehitamisest.

Võrreldes Veeteede valitsuse tegelikke kulusid eelarves ettenähtud kuludega, selgub, et eelarves ettenähtud summast 1.278.153 kr. kulutati aruandeaastal 1.220.022 kr. ehk 95,5%, kuna kulutamata jäi 58.131 kr. ehk 4,5%. Vähem kulutati sel põhjusel, et palkades saavutati kokkuhoid haigete ametnikkude ja teenijate arvel ning jäid palkamata ajutised tööjõud „Suur Tõllule“, sest pehme talve tõttu tuli nimetatud jäälohkujal tegevuses olla õige lühikest aega. Samal põhjusel oli kokkuhoid kütte-, remondi- ja segakuludes, viimastes selle tõttu, et jäi ära „Suur Tõllu“ kindlustamine. Hoonete remondi ja sadamate ehituste alal hoiti kokku odavama materjali ja tööjõu tõttu. Ehitamata jäi üks tuletorn (Norby).

Veeteede valitsuse tulud on suurenenud eelmise aasta 174.772 kr. pealt 224.682 kr. peale aruandeaastal, s.o. 49.910 kr. võrra ehk 28,6% peamiselt Sadamatehaste arvel, kes sisse maksid oma eelmiste aastate puhaskasu ning varanduste realiseerimisest saadud summad. Üksikutel aladel aga, nagu ladude tarvitamine, elektrikraanade maks, trahvid ja viivituserahad on Veeteede valitsuse tulud langenud.

Tulud.

Veeteede valitsuse ettepanekul Teedeminister võttis riigi kanda võlglaste M. Reineke lootuseta võla 1.418.26 krooni, teatades otsusest Riigikontrolörile. Kuna Veeteede valitsus oli osa võlasummast 568.84 krooni juba varem kätte saanud, saadud summa aga maksnud honorarina oma juriskonsuldile, siis ei olnud Riigikontrolör otsusega nõus, vaid nõudis juriskonsuldile makstud summa tagasimaksmist ja selle riigituludesse kandmist ning selle summa võrra võlglaste võla vähendamist. Asi on lõplikult lahendamata.

Puudused.

Veeteede valitsus andis mitmel aastal meremärkide pakkude ja lattide tööd tükitöö alusel ühele ja samale ettevõtjale 1925 a. kokkulepitud hindadega. Osakonna arvates olid need hinnad kõrged ja sellepärast soovitas ta Veeteede valitsusele korraldada vähempakkumisi. 1933/34 a. alul korraldatud vähempakkumistel anti tööd välja palju odavamate hindadega kui varem.

1928 kuni 1930 a. remonteeris Veeteede valitsus Kuivastu sadama silda, kuna selle töö tehniline aruanne esitati Riigikontrolörile korduvate meeletuletuste järele alles 1933 a. lõpul. Aruande läbivaatamisel selgusid järgmised asjaolud: tööde eelarve oli kokku seatud 9.999 kr. peale, kuulus seega Veeteede valitsuse direktori kinnitamisele (kuna 10.000 kr. peale oleks kuulunud juba ministri kinnitamisele). Vähempakkumistel seda hinda ei saavutatud, sest odavam pakkumine oli 14.000 kr. Selle järel määras Veeteede valitsuse direktori asetäitja tööd teostamisele majanduslikul teel. Selleks anti tööd välja üksikutele ettevõtjatele tükitöödena. Tööde lõppemisel selgus, et need olid läinud maksma 24.317.91 kr., s.o. 2½ korda eelarve summast kallimaks, kuna töid tehti esialgsest eelarvest palju suuremas ulatuses.

Asutise aruannete revideerimisel ilmsikstulnud puudustest võiks nimetada järgmisi: materjale osteti korduvalt väga väikestes kvantumites mõnekümne-sendiliste ja mõnede krooniste summade eest. töid lasti teha ilma lepinguid sõlmimata ja tehtud tööd võeti vastu ilma akte kokku seadmata; osa maade ja hoonete rentnikkudest oli rendi tasunud hiljaksjäämisega; kordusid vähemad puudused, nagu allkirjade puudumine raha vastuvõtmise kohta, kulud polnud täiel määral tõestatud dokumentidega, päevarahasid ja perekonnaabiraha oli ekslikult rohkem makstud j.n.e.

Faktilise revisjoni korras selgitamiselevõetud summade lahendamist Teedeministeeriumi alal näitab alljärgnev tabel:

Aruandeaasta / liik	Lahendamata jäänud I. IV. 1933 a.	Aruandeaastal võeti selgitamisele	K o k k u	Selgitamiselevõetud summadest on lahendatud					Jäi lahendamata I. IV. 1934 a.
				seletuste ja dokumentidega	tasumisega:		kahju riigi kanda võtmisega vastavate ülemuste otsuste põhjal	k o k k u	
					riigitulude arvele	krediidi või summade uuendamise arvele			
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
1931/32 a.	2.325.—	—	2.325.—	—	—	1.230.—	436.—	1.666.—	659.—
1932/33 a.	366.—	—	366.—	—	366.—	—	—	366.—	—
1933/34 a.	—	6.717.—	6.717.—	3.992.—	351.—	720.—	8.—	5.071.—	1.646.—
Kokku	2.691.—	6.717.—	9.408.—	3.992.—	717.—	1.950.—	444.—	7.103.—	2.305.—

Alltoodud tabel annab ülevaate järelkontrolli korras selgitamiselevõetud summade lahendamise kohta Teedeministeeriumi alal.

Aruandeaasta/liik	Lahendamatajäänud summad 1. november 1933 a.	Võeti selgitamisele	Lahendamatajäänud ja selgitamiselevõetud summadest on lahendatud:						Jäi lahendamata 1. novembril 1934 a.
			seletuste ja dokumentidega	tasumisega:		riigi kanda võtmisega vastavate tulemuste otsuste põhjal	riigivõlgn. nimek. ülesvõtmisega seaduse jõusse astunud otsuste põhjal	kokku lahendatud	
				riigitulude arvele	krediidi või summade uendamise arvele				
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
1. Kulud.									
1928/29 a. . .	16.927	—	—	—	—	—	—	—	16.927
1929/30 a. . .	36.912	—	26.499	257	—	—	—	26.756	10.156
1930/31 a. . .	47.872	—	27.685	179	—	—	—	27.864	20.008
1931/32 a. . .	73.601	—	66.028	240	—	—	—	66.268	7.333
1932/33 a. . .	535.615	—	533.899	717	—	—	—	534.616	999
1933/34 a. . .	—	147.793	14.005	1.930	—	—	—	15.935	131.858
Kokku	710.927	147.793	668.116	3.323	—	—	—	671.439	187.281
2. Tulud.									
1931/32 a. . .	97	—	97	—	—	—	—	97	—
1932/33 a. . .	1.725	—	1.071	475	—	29	150	1.725	—
1933/34 a. . .	—	565	6	29	—	—	—	35	530
Kokku	1.822	565	1.174	504	—	29	150	1.857	530
3. Operatsioonifondid									
1930/31 a. . .	1.023	—	1.023	—	—	—	—	1.023	—
1932/33 a. . .	30.923	—	30.555	200	168	—	—	30.923	—
1933/34 a. . .	—	47.865	46.282	13	—	—	—	46.295	1.570
Kokku	31.946	47.865	77.860	213	168	—	—	78.241	1.570
4. Deposiidid.									
1933/34 a. . .	—	3.825	—	—	—	—	—	—	3.825
Kokku	—	3.825	—	—	—	—	—	—	3.825
5. Erikapitalid ja -summad.									
1931/32 a. . .	3.678	—	3.078	96	—	—	—	3.174	504
1932/33 a. . .	226.456	177	225.616	—	476	—	—	226.092	541
1933/34 a. . .	—	417.203	3	—	—	—	—	3	417.200
Kokku	230.134	417.380	228.697	96	476	—	—	229.269	418.245
6. Materjalid ja varad.									
1932/33 a. . .	28.398	39.905	68.277	26	—	—	—	68.303	—
1933/34 a. . .	—	9.674	9.332	—	—	—	—	9.332	342
Kokku	28.398	49.579	77.609	26	—	—	—	77.635	342
Kõik kokku	1.003.227	667.007	1.053.456	4.162	644	29	150	1.058.441	611.793

Välisministeerium.

Välisministeeriumi alal esitati ja revideeriti aruanded riigikulude, riigitulude, materjaalsete varade ja depositeerimise kohta. Esitatud aruannete järgi oli kulusid 810.757 kr., määratud tulusid 185.507 kr., mille alal laekus ja jäi alale 183.879 kr., materjaalseid varasid 1.650.033 kr. ja depositeerimise 16.882 kr.

Kuluaruande revideerimisel võeti selgitamisele 462 kr. Materjaalsete varade aruande revideerimisel puudusi ei selgunud. Tuluaruande revideerimisel ilmestus, et aruandes on tuluvõlgadena näitamata mitmesugustelt isikutelt ja asutistelt saadaolevad ning riigituludesse kuuluvad summad. Depositeerimise aruannetest ja lõppbilansist selgus, et on näitamata läbikäigud aruandja asutiste kassades olevate rahadepositeerimise kohta välisvaluuta alal.

Faktiline kontroll. Faktilise kontrolli korras revideeriti asjaajamist Moskva saatkonnas, Leningradi peakonsulaadis, Helsingi ja Stockholmi saatkonnas. Moskva saatkonnas ja Leningradi peakonsulaadis selgus, et väga palju mitmesuguseid väärtuslikke varasid oli inventeerimata. Revisjoni tulemusena kindlakstehtud vara arvestati vararaamatutes. Seega lahendati küsimus, mis kaua lahtine seisnud. Helsingi ja Stockholmi saatkonnas selgus, et avansside andmisel ei peeta alati silmas maksvat korda.

Järelokrolli korras selgitamiselevõetud summade õiendamise kohta annab ülevaate järgmine tabel:

Aruanded ja nende revideerimise tulemused.

Selgitamiselevõetud summade lahendamine.

Aruandeaasta / liik	Õiendamata summade seis 1. XI. 1933 a. Kr.	Võeti selgitamisele Kr.	Õiendatud 1. XI. 33. a. kuni 1. XI. 34. a.:					Õiendamata summade seis 1. XI. 1934 Kr.
			seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumise ja riigitulude arvele Kr.	arvele võtmisele Kr.	loob. jälg. rev. korras k/n. otsuse põhjal Kr.	kokku Kr.	
Kulud.								
1926/27 a.	101	—	—	101	—	—	101	—
1931/32 a.	26	—	15	—	—	11	26	—
1932/33 a.	33	—	—	33	—	—	33	—
1933/34 a.	—	462	—	—	—	—	—	462
Kokku	160	462	15	134	—	11	160	462
Varad.								
1931/32 a.								
Seis 1. IV. 1931 a.	564	—	564	—	—	—	564	—
Sissetulek	15.178	—	7.840	—	7.334	4	15.178	—
Seis 31. III. 1932 a.	663	—	663	—	—	—	663	—
1932/33 a. sissetulek	5.110	—	3.023	—	1.589	—	4.612	498
Kokku	21.515	462	12.090	134	8.923	4	21.017	498
Kõik kokku	21.675	462	12.105	134	8.923	15	21.177	960

Üldkokkuvõte

Riigikontrolli poolt selgitamiselevõetud summade lahendamise kohta
a) faktilise kontrolli alal.

Aruandeaasta	Lahendamatajäänud summad I. IV. 1933 a. Kr.	Aruandeaastal võeti selgitamiseks Kr.	Lahendamatajäänud ja selgitamiselevõetud summadest on lahendatud:						Jälj lahendamata I. IV. 1934 a. Kr.
			seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumisega		riigi kanda võetud sega vastavate ülesannete otsuste põhjal Kr.	riigivõlgn. nimekirja ülesvõtmisega sead. jõusse astunud otsuste põhjal Kr.	Kokku Kr.	
				riigitulude arvele Kr.	krediidid või summade uuendamise arvele Kr.				
1930/31	26.923.65	—	5.953.08	133.19	238.07	—	—	6.324.34	20.599.31
1931/32	77.143.56	—	36.429.03	604.34	2.245.90	436.—	—	39.715.27	37.428.29
1932/33	172.019.65	—	136.459.31	3.805.88	5.950.65	—	1) 3.355.98	149.571.82	22.447.83
1933/34	—	139.626.56	18.872.39	10.061.08	7.124.01	8.—	21.866.—	57.931.48	81.695.08
Kokku	276.086.86	139.626.56	197.713.81	14.604.49	15.558.63	444.—	25.221.98	253.542.91	162.170.51

b) järelkontrolli alal.

Aruandeaasta ja summade liigid	Lahendamatajäänud summad I. XI. 1933 a. Kr.	Aruandeaastal võeti selgitamiseks Kr.	Lahendamatajäänud ja selgitamiselevõetud summadest on lahendatud:							Jälj lahendamata summamid I. XI. 1934 a. Kr.	
			seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumisega		riigi kanda võetud sega vastavate ülesannete otsuste põhjal Kr.	juure või tagasim. müüra. k/nõuk. sead. jõusse astunud otsuste põhjal Kr.	loobumisega järgimisest reviid. korras k/nõuk. otsuste põhjal Kr.	riigivõlgn. nimekirja ülesvõetud seadusejõusse astun. otsuste põhjal Kr.		Kokku Kr.
				riigitulude arvele Kr.	krediidid või summade uuendamise arvele Kr.						
Kulude alal.											
1926/27	101.—	—	—	101.—	—	—	—	—	101.—	—	
1927/28	1.235.—	—	1.186.56	—	—	—	—	—	1.186.56	98.44	
1928/29	17.075.76	—	1.048.76	—	—	—	—	—	1.048.76	16.927.—	
1929/30	37.168.40	—	26.499.—	257.—	—	—	—	—	26.756.—	10.432.40	
1930/31	102.824.74	—	59.380.41	179.—	—	—	—	—	59.559.41	43.265.33	
1931/32	224.021.47	—	163.929.84	539.77	—	—	290.—	11.—	164.770.61	59.250.86	
1932/33	1.141.597.43	—	675.654.97	2.828.48	107.03	—	—	—	678.590.48	463.006.95	
1933/34	—	1.012.813.83	43.549.13	7.531.38	123.25	—	—	—	51.503.76	961.310.07	
Kokku	1.524.993.80	1.012.813.83	971.548.67	11.486.63	230.28	—	290.—	11.—	983.616.68	1.554.291.05	
Tulude alal.											
1931/32	2.265.83	—	1.224.96	1.040.87	—	—	—	—	2.265.83	—	
1932/33	11.163.97	—	2.351.86	520.16	—	29.—	—	—	3.051.04	8.132.93	
1933/34	—	2.799.46	1.211.12	80.—	—	—	—	—	1.291.32	1.508.34	
Kokku	13.449.80	2.799.46	4.787.96	1.641.03	—	29.—	—	—	6.607.99	9.641.27	
Operatsioonifondide, depositide ja muude summade alal.											
1927/28	226.—	—	—	—	—	—	—	—	—	226.—	
1930/31	7.422.331.—	—	1.023.—	—	—	—	—	—	1.023.—	7.421.308.—	
1931/32	46.067.23	—	45.003.18	231.—	36.10	—	—	—	45.274.28	793.—	
1932/33	341.467.04	3.083.573.13	1.810.250.50	226.—	666.13	—	—	4.—	1.811.142.63	1.618.897.54	
1933/34	—	2.249.399.59	444.900.62	13.—	5.—	—	—	—	444.918.62	1.804.980.97	
Kokku	7.810.141.32	5.333.472.72	2.301.177.30	470.—	707.23	—	—	4.—	2.302.358.53	10.846.255.51	
Kõik kokku	9.348.584.92	6.354.086.01	3.277.513.93	13.547.66	937.51	29.—	290.—	15.—	3.292.483.10	12.410.187.83	

1) Riigitegevõtte raamatutes võlana üles võetud.

2) Maareformi teostamisega seotud operatsioonide alal.

Riigiettevõtted.

Eesti Maapank.

1933 aasta osutus maapangale töörohkeks tegevuseaastaks, kuna pank täitis peale oma harilikude põhikirjas ettenähtud operatsioonide veel uusi erakorralisi ülesandeid, mis pandi tema peale mitmesuguste põllumajanduse abistamiseks antud majandusepoliitiliste seaduste ja määrustega. Niisugustest erakorralistest ülesannetest valmistab pank ette ja viis ellu aruandeaastal põllumajandusevõlgade ümberlaenustamise, maapanga pantlaenu protsendimäära alandamise, maaostuvõla protsendimäära alandamise, metsa ostuvõla protsentide ärajätmise lähema kolme aasta jooksul ja soodustuste andmise liidetud laenu võtjatele erakorralistel juhtumistel. Panga tööd suurendas sealjuures veel erakorraliste ülesannete kiire iseloom, mis tingis kiiret läbiviimist ja piiras tööd lühikese ajavahemikuga. Võrreldult eelmise aastaga näitas panga tegevus 5,6%-st kasvamisest, nagu see järgneb laenu ja nõudmiste kogusummas, mis oli aruandeaasta aluks 67.422,9 tuh. kr., lõpuks aga 71.198,9 tuh. kr.

Uusi laenu anti välja panga poolt aruandeaasta jooksul 1.424,7 tuh. kr. ja võeti valitsemisele ostuvõlgasid Põllutööministeeriumilt 5.488,1 tuh. kr., kokku 6.912,8 tuh. kr. Eelmisel aastal anti uusi laenu 2.168,0 tuh. kr. ja võeti valitsemisele ostuvõlgasid 8.531,1 tuh. kr., kokku 10.699,1 tuh. kr., nii et panga tegevus on kasvanud aruandeaastal möödunud aastast aeglasemas tempos.

Suuremat tagasiminekut näitasid sealjuures vabad laenu, milliste väljaandmine kahanes 90% võrra. Tähtsatud järsk tagasimineku põhjustatud peaaesjalikult sellest, et maapank andis aruandeaastal n.n. ümberlaenu laenu eravõlgade tasumiseks, milleks varem võeti vaba laenu.

Tunduvat kahanemist näitasid ka ehituselaenu.

Alltoodud tabel annab ülevaate uute laenu andmisest ja ostuvõlgade ülevõtmisest panga valitsemisele aruandeaastal (tuh. kr.):

	Uusi laenu antud ja ostuvõlgasid üle võetud valitsemisele	
	1933 a.	1932 a.
a) Maapanga summadest:		
maaparanduselaenu	1,10	7,50
ehituselaenu	37,20	84,00
vaba laenu eravõlg. tasumiseks	104,40	1.034,00
ümberlaenu laenu maapanga VI s. pntk.	449,25	—
b) Asundusekapitali summadest:		
asunikkuude ehituselaenu	525,42	860,30
maale elukorterite ehituselaenu	26,32	23,40
ehitusemetsa laenu	10,80	5,80
asunduselaenu	40,47	28,30
inventarilaenu	—	2,90
rahvamajade ehituselaenu	1,40	—
ümberlaenu laenu Asundusek. võlak.	150,03	—
c) Maaparandusefondi summadest:		
maaparanduselaenu	78,27	121,80
	Kokku laenu	
	1.424,66	2.168,00
Päraldiste ostuvõlg	1.093,71	1.368,20
Maa	3.412,00	6.318,60
Maadele kinnistatud rent	103,30	137,80
Riigi tööstusettevõtete, ärikohtade ja viljapuuadade ostuvõlg	810,62	621,50
Tagasiantud maadele kinnistatud võlg	0,63	0,90
Ehitusemetsa ostuvõlg	65,01	80,20
Inventari ostuvõlg	2,85	3,90
	Kokku ostuvõlg	
	5.488,12	8.531,10
	Kokku	
	6.912,78	10.699,10

Krediitoperatsioonid.

Ühel ajal põllumajanduse finantseerimisega teostas pank aruandeaastal mitmesuguste laenupoliitiliste abinõude elluviimist, mis tema peale pandud mitmesuguste põllumajanduse seisukorra kergendamiseks määratud seaduste ja määrustega. Nii viidi läbi panga poolt aruandeaastal pantlaenude, maaostuvõla ja raskustesse sattunud uudismaa-kohtade liidetud laenude protsentide alandamine ning asunikkude metsa ostuvõla tähtajaliste maksude osaline kustutamine, mis maksev lähema kolme aasta kohta, ning mis kokku annab soodustusi põllumajandusele ca 918,0 tuh. kr. aastas.

Peale selle viidi läbi liidetud laenude ja maaostuvõla tähtajaliste maksude võlgade pikendamine 3 aasta peale, mis vähendas viivitusetrahve ja võimaldas selle tõttu põllumajandusele kokku hoida nimetatud 3 aasta vältel vähemalt à 100,0 tuh. kr. aastas.

Edasi jätkas pank aruandeaastal nn. „kokkuleppe ümberlaenustamist“, võttes oma arvele põllupidajate eravõlgasid ja andes eravõlausaldajatele vastutasuks oma VI s. pantkirju, mis võimaldab põllupidajatele kokkuhoidu protsentide arvel vähemalt 40,0 tuh. kr. aastas.

Lõpuks teostas pank aruandeaastal põllumajandusevõlgade sundümberlaenustamist põllumajandusevõlgade ümberlaenustamise seaduse alusel. Tähenstatud ümberlaenustamise soodustust võib arvata ca 500,0 tuh. kroonile aastas, mida põllumajandus kokku hoiab protsentide arvel.

Laenude tasumine.

Laenude tasumine näitas aruandeaastal teatud paranemist. Aasta lõpuks oli tasumata tähtajalisi makse 6,6% väljasolevate laenude kogusummast.

Laenude valitsemiskulud.

Laenude valitsemiskulud püsisid eelmise aasta tasapinnal, olles 0,61% laenude ja nõudmiste kogusummast.

Oksjonid.

Kohustuste mittetäitmise pärast määrati oksjonile aruandeaastal 456 talundit. Oksjonile määratud taludest müüdi 60, kuna 396 õiendas oma kohustusi selle võrra, et nende müügid muudeti.

Äritulemused.

Tulusid oli pangal 599,4 tuh. kr. ja kulusid 435,3 tuh. kr., nii et tegevuseaasta lõppes 164,1 tuh. kr. puhaskasuga.

Revisjonitulemused.

Pank on võtnud tasu liidetud laenude valitsemise eest 118,0 tuh. kr. võrra vähem, kui tuli võtta. Nimelt on pank võtnud tasu liidetud laenude valitsemise eest 0,35% tähendatud laenude kogusummalt, kuna panga põhikirja § 106 järgi tuli võtta 0,80%. Tasu vähemvõtt oli tingitud krediidipuudusest Asundusekapitali eelarves.

Aastaruanne kinnitati Vabariigi Valitsuse poolt 29. VI. 1934 a., mille arvete seis oli tasukaalus 31. XII. 1933 a. 76.997.177.28 krooniga.

Asundusekapital.

Uusi laene anti välja Asundusekapitalist 1933 aasta jooksul 604,1 tuh. kr. ning võeti üle kapitali arvele ostuvõlgasid Põllutöoministeeriumilt 5.420,2 tuh. kr. Kokku seega tuli juure uusi võlaarveid Asundusekapitali arvele aasta kestel 6.024,6 tuh. kr. Eelmisel aastal tuli juure tähendatud arveid 9.367,7 tuh. kr. ehk rohekm ca 36% võrra. Sellest järgneb, et kapitali tegevus kasvas aruandeaastal eelmisest aastast aeglasemas tempos.

Tegevus.

Tegevuse kasvamist pidurdas osalt krediitdarviduse vähenemine ehituselaenu osas, kuna hakkab lõpule jõudma asundusetalude varustamine hoonetega. Osalt pidurdas tegevuse kasvamist ka maakorraldusetööde lõpulejõudmine, mis vähendab Asundusekapitali arvele Põllutöoministeeriumilt ülevõetavate ostuvõlgade hulka aastast-aastasse.

Alltoodud tabel annab üksikasjalise ülevaate uute laenude andmisest ja ostuvõlgade ülevõtmisest Põllutöoministeeriumilt aruandeaastal (tuh. kr.):

Tegevuseaasta	Laenud				Ostuvõlad				Kokku
	Asunik. ehituse-laen	Maale elukorter. ehituse-laen	Asunduselaen	Muud laenud	Päraldiste ostuvõlg	Maa ostuvõlg	Riigi tööstus-ettevõt. ja ärikoht. ostuvõlg	Maadele kinnist. rent ja muud	
1933 a.	525,4	26,3	40,5	12,2	1.693,7	3.412,0	810,6	103,9	6.024,6
1932 a.	860,3	23,4	28,3	8,7	1.368,2	6.318,6	621,5	138,7	9.367,7

Tulude üldine sissetulek oli aruandeaastal 4.601,4 tuh. kr., millest laekus rahas 3.178,0 tuh. kr. ja võõrandatud maade eest tasumaksmiseks väljaantud riigikassa pantkirjades 1.423,4 tuh. kr.

Ressurssid.

Kulusid oli samal ajal 4.371,7 tuh. kr., sellest rahas 2.948,3 tuh. kr. ja pantkirjades 1.423,4 tuh. kr., nii et eelarve lõppes 229,7 tuh. kroonilise ülejäägiga.

Tegevuseaasta lõppemine ülejäägiga oli tingitud asjaolust, et eelarve koostati tagasihoidlikult, arvestades vähese laekumisega.

Alltoodud tabel annab ülevaate rahaliste ressursside tarvitamisest aruandeaastal võrreldult eelarvega (tuh. kr.):

	Maasaadusega riigi kanda võõrandatud kohustuste täitmiseks	Laenu andmiseks	Uue asunduse-tegevuse finantseerimiseks	Maapanga pantkirjade ostmiseks ja maaparfondi laiend.	Ümberlaenustamisest pantkirjade %/o-de vahe katmiseks	Pensionide maksmiseks	Administrat-sioonikuludeks	Tasude maks-miseks piiri taha jaanud maade eest	Kokku
Tegelikult tarvitatud .	1.186,4	553,1	245,5	250,1	205,8	71,1	435,8	0,5	2.948,3
Eelarves ette nähtud .	1.142,7	820,0	376,3	252,1	324,9	73,8	438,0	6,0	3.443,8

Põllutöoministeeriumi erikorraldusel on makstud tasu võõrandatud maade eest 43,7 tuh. kr. võrra rohkem, kui lubatud Riigikogu poolt kinnitatud eelarvega.

Revisjonitulemu-sed.

Asundusekomisjoni tegevus 1933 a. vaatamata arenemise ja laienemise tendentsile oli veel võrdlemise piiratud, kuna noor asutis otsis tegevusesuunda ning oli varustatud väheste rahaliste ressurssidega.

Asundusekomisjon.

Aruandeaastal kulutas Asundusekomisjon asumaade omandamiseks ja asundamiseks ümmarguselt 205.042 kr. (eelmisel aastal — 158.677 kr.), asunduselaenuks 40.470 kr. (eelmisel aastal 20.770 kr.) ja Asundusekomisjoni kuludeks 21.458 kr. (eelmisel aastal — 11.723 kr.) Tulusid sai Asundusekomisjon maade kasutamisest ja müügist 6.959 kr.

Kuna ülevaate koostamise ajal Asundusekomisjoni 1933 a. aruande revideerimine oli teostamisel, siis Riigikontroll ei saa anda üksikasjalist ülevaadet selle kohta.

Pikalaenu Pank.

Majandusliku kriisi süvenemine 1933 aastal ei jätnud mõju avaldamata ka Pikalaenu Panga tegevusele. Äriaasta kava, mis nägi ette reserve hoidmist eelmise aasta tasemel ning uute laenude andmist endiste krediitide tasuks laekuvate summade piirides, ei täitunud jatkuva majandusliku stagnatsiooni tõttu. Aasta jooksul langes panga laenude ja nõudmiste kogusumma 1.109,8 tuh. kr. või 1,7% võrra, minnes tagasi 66.611,2 tuh. kr., kuna reservid tõusid. Laenuportfelli kokkutõmbumine oli tingitud krediidi nõudmise vähenemisest aruandeaastal.

Krediitoperatsioonid.

Laenud panga arvel. Uusi laene omal arvel andis pank aruandeaasta 2.907,6 tuh. kr väärtuses. Varemantud krediitide tasuks laekus aasta jooksul 3.091,6 tuh. kr., nii et uusi laene anti ligikaudu samal määral, kui vanu tasuti. Aasta lõpuks oli panga laenude ja nõudmiste saldo 16.357,5 tuh. kr. Võrreldult eelmise aastaga, mil anti uusi laene 1.983,6 tuh. kr., näitasid tähendatud laenud aruandeaastal 47%-st tõusu.

Laenud võõral arvel, panga valitsemisel olevatest riigifondidest ja -kapitalidest. Laenuoperatsioonid riiklikkudest fondidest ja kapitalidest näitasid aruandeaastal tunduvat koondumist. Uusi laene anti välja nimetatud allikatest 1.258,9 tuh. kr. väärtuses, millest riiklikkudest fondidest 284,2 tuh. kr., Maatulundusekapitalist 224,4 tuh. kr. ning „A“ liigi summadest Vabariigi Valitsuse otsustel 750,3 tuh. kr. Eelmisel aastal anti nimetatud allikatest laenu 1.648,2 tuh. kr. väärtuses. Seega uut krediiti vähem antud aruandeaastal 389,3 tuh. kr. ehk ca 24%.

Tagasi läksid peaaesjalikult uued laenud fondidest ja Maatulundusekapitalist, millised vähenesid ümmarguselt kahekolmandiku võrra, kuna uued laenud „A“ liigi summadest näitasid aga tunduvat tõusu.

Peale eelnimetatud harilikke krediitide anti aruandeaastal saneerimise otstarbel veel laenu hoiumsummade paigutamise teel erapankadesse 1.341,7 tuh. kr. Vabariigi Valitsuse otsuste kohaselt kuulusid tähendatud laenud väljaandmisele „A“ liigi summadest, kuid viimaste puudumisel anti välja Pikalaenu Panga resurssidest. Kokku anti välja aruandeaastal uut krediiti Pikalaenu Panga kaudu 5.508,2 tuh. kr.

Majandusealade varustamine krediidiga.

Üksikutest majandusealadest finantseeris Pikalaenu Pank kõige tugevamalt pangandust, andes selleks laene või paigutades hoiumsummaksid tähendatud ettevõtetesse. Aruandeaasta jooksul on erapankadele antud uut krediiti 2.395,8 tuh. kr. väärtuses. Kogu pankade kasutusesoleva krediidisumma suurenes aruandeaastal 2.000,0 tuh. kr. võrra.

Teises järjekorras krediteeris pank aruandeaastal suurtööstust, andes sinna uusi laene 730,7 tuh. kr. väärtuses.

Kolmandal kohal krediidi suuruse poolest asusid omavalitsused, saades uusi laene 570,7 tuh. kr. väärtuses.

Üldiselt näitasid aga aruandeaastal kõikide majandusealade krediidid kahanemist, välja arvatud pangandus ja koolimajade ehituseala, kus ilmnis suurenemine.

Alltoodud tabel annab ülevaate üksikute majandusealade finantseerimisest aruandeaasta jooksul, kui ka nende käsutuses olevate krediitide üldsummadest aruandeaasta lõpul (th. kr.):

Krediidisaajad	1933 aastal välja antud							K o k k u	1933 a. lõpuks kokku krediiti väljas ühes eelmiste aastate krediitidega	1932 a. lõpuks oli krediiti väljas	1933 a. krediit suurenenud (+) vähenenud (-)
	Laenud panga arvel			Laenud ja hoiusummad võõral arvel panga valits. võetud riigifondidest ja kapitalidest							
	Hüpoteeklaenud 8%-sed	Laenud mitmesug. kindl. haril. %	Laenud mitmesug. kindl. soodust. %	„A“ liigi laenud	Riiklikud fondi-laenud	Maatulumusekapitali laenud	Saneerimise otsustarbel antud hoiusummad				
Suurtööstus	297,7	176,6	—	256,4	—	—	—	730,7	11.350,0	12.010,0	—660,0
Kesk- ja väiketööstus	9,5	160,4	—	—	—	—	—	169,9	1.310,0	1.440,0	—130,0
Põllumajandus	35,0	149,7	—	10,0	65,7	53,5	—	313,9	2.560,0	2.870,0	—310,0
Põllumajan. tööstus	2,0	23,3	—	120,9	—	141,3	—	287,5	4.720,0	5.030,0	—310,0
Põllumajan. koolid, katsejaamad ja kirjastus	—	—	—	—	—	9,4	—	9,4	490,0	510,0	— 20,0
Ehitusetegevus	27,5	357,4	—	—	—	—	—	384,9	4.340,0	4.520,0	—180,0
Kalandus	—	—	—	—	—	20,2	—	20,2	184,0	234,0	— 50,0
Laevandus	—	155,4	42,3	—	18,5	—	—	216,2	1.290,0	1.380,0	— 90,0
Pangad	425,0	266,1	—	363,0	—	—	1.341,7	2.395,8	13.020,0	11.020,0	+2000,0
Riikl. ettevõtete põhi- ja tegevusekapital	—	—	—	—	—	—	—	—	25.760,0	25.130,0	+630,0
Koolimajade chitused	—	—	—	—	200,0	—	—	200,0	3.410,0	3.300,0	+110,0
Kirjandus ja muud haridusl. ülesanded	—	—	—	—	—	—	—	—	190,0	280,0	— 90,0
Omaaval. ja muud alad	516,0	263,7	—	—	—	—	—	*)779,7	6.740,0	6.880,0	—140,0
Kokku	1.312,7	1.552,6	42,3	750,3	284,2	224,4	1.341,7	5.508,2	75.364,0	74.604,0	+760,0

Laenude likvideerimine. „A“ liigi laenude likvideerimine teostus aruandeaastal võrdlemisi kiires tempos. Aasta jooksul nõuti sisse likvidatsiooni korras ning tasuti võlgnikkude poolt vabatahtlikult laenude põhivõla ja protsentide kattteks 1.966,8 tuh. kr., võeti üle „A“ liigi laene panga arvele 63,0 tuh. kr. ning kustutati Vabariigi Valitsuse otsustel 42,8 tuh. kr. Seega kokku likvideeriti aruandeaasta jooksul „A“ liigi nõudmisi 2.072,6 tuh. kr. väärtuses.

„A“ liigi laenud.

Uusi laene anti välja aruandeaastal „A“ liigi summadest Vabariigi Valitsuse sellekohastel otsustel 750,3 tuh. kr., millest läks saneerimise otstarbel pankadele ca 363,0 tuh. kr. ja tööstustele osalt uue krediidina, peaaesjalikult aga vanade laenude ümberkorraldamiseks 387,3 tuh. kr. Uute laenude andmine pankadele kui ka tööstustele oli vastolus seadusega — Pikalaenu Panga põhikirja § 47-ga, milline ei võimalda laekunud summade kasutamist laenude andmiseks.

Laenude tulukus. Protsente arvati „A“ liigi nõudmistelt aasta jooksul 526,3 tuh. kr. ning saadi tulusid nimetatud laenude kattteks oksjonitel omandatud kinnisvarade ekspluaterimisest 14,6 tuh. kr., kokku 540,9 tuh. kr. Samal ajal makseti laenude valitsemise eest tasu Pikalaenu Pangale 169,6 tuh. kr., nii et tegelik puhastulu oli 371,3 tuh. kr. ehk ümmarguselt 3,5% paigutatud kapitalilt.

Aruandeaasta lõpuks oli realiseerimata „A“ liigi nõudmisi bilansis 10.451,2 tuh. kr. ja väljaspool bilanssi 5.669,6 tuh. kr., kokku 16.120,8 tuh. kr. Väljaspool bilanssi arvestatud summade kättesaamiseks on vähe lootusi.

*) Selles omaavalitsustele 570,7 tuh. kr.

„A“ liigi nõudmiste arvel antud garantiid. Vabariigi Valitsuse otsuste põhjal „A“ liigi nõudmiste arvel antud garantiide seis oli aruandeaasta lõpul järgmine: üks blanko-garantii ühe krediitasutise kohustuste eest ja muid garantiisid kogusummas 1.094,3 tuh. kr. väärtuses.

Laenude valitsemiskulud.

Laenude valitsemiskulud jätkasid aruandeaastal tagasiminekut, moodustades 0,60% laenude ja nõudmiste kogusummast. Eelmisel aastal olid tähendatud kulud 0,63%.

Ka summaliselt langesid tähendatud kulud tunduvalt. Nii olid nimetatud kulud aruandeaastal 255,2 tuh. kr., kuna eelmisel aastal 274,7 tuh. kr. ehk rohkem 19,5 tuh. kr. võrra. Kulude tagasimineku oli põhjustatud kohtukulude vähenemisest.

Ametkond.

Aasta lõpul oli pangal peale juhatuse liikmete 78 ametnikku, kellest 74 koosseisulist ja 4 ajutist tööjõudu. Eelmisel aastal oli pangal 76 ametnikku, nii et koosseisu on suurendatud aasta jooksul 2 isiku võrra.

Palgaolud jätkasid aruandeaastal tagasimineku. Keskmine palgamäär ühes lisatasudega oli 135,99 kr. kuus, kuna eelmisel aastal 148,09 kr.

Äritulemused.

Tulusid oli pangal 2.100,8 tuh. kr. ja kulusid 1.477,2 tuh. kr., nii et tegevuseaasta lõppes 623,6 tuh. kr. puhaskasuga.

Revisjonitulemused.

Pank on tasunud Vabariigi Valitsuse „A“ liigi summadest mitmesuguste isikute eest tempelmaksu 1.483,62 kr., mis neile määratud Tallinna-Harju maksuinspektori otsusega 26. X. 1933 a.

Tähendatud tempelmaksu väljamaksmiseks Vabariigi Valitsuse arvel puudus pangal seaduslik alus, kuna maksuinspektori otsus ei näe ette sarnast kohustust „A“ liigi summadele. Samuti puudus nimetatud summa väljamaksmiseks sisuline alus, sest sellega vabanesid asjaosalised tempelmaksu tasumisest, milline nende süü läbi jäi omal ajal riigil saamata otsestelt kohuslastelt.

Aastaruande kinnitamisel juhtis Riigikontroll Vabariigi Valitsuse tähelepanu eelnimetatud puudusele, pannes ette mitte võtta riigi kanda tähendatud tempelmaksu, millise seisukohaga aga Vabariigi Valitsus ei ühinenud. Aruanne kinnitati Vabariigi Valitsuse poolt 25. V. 1934 a. Pikalaenu Panga poolt esitatud kujul, mille järgi äriseis 31. XII. 1933 a. tasakaalus 81.794.982,41 kr. ning puhaskasu 623.600,76 krooni.

Maatulundusekapital.

Maatulundusekapitali tegevus näitas 1933 aastal, nagu eelmiselgi, teatud koondumist. Laenude kogusumma püsis küll eelmise aasta tasapinnal, kuid uute laenude andmine langes tunduvalt, nii et kogu kapitali tegevus osutus üldiselt väiksemaks eelmise aasta tegevusest.

Tegevus.

Uusi laene anti välja aruandeaastal kogusummas 224,4 tuh. kr., millest läks ühispiimatalitustele 141,3 tuh. kr. ning muudele aladele 83,1 tuh. kr. Eelmisel aastal anti välja tähendatud laene 804,1 tuh. krooni väärtuses; seega aruandeaastal uut krediiti ümmarguselt neli korda vähem välja antud kui möödunud aastal.

Peale uute laenude andmist jätkas Maatulundusekapital kõrgemaprotsendiliste laenude ümberkorraldamist soodsamatele laenutingimustele. Sarnaselt korraldati ümber kõrgemaprotsendilisi laene aruandeaasta jooksul 216,0 tuh. kr. väärtuses. Tähendatud ümberkorraldamise kui ka uute odavaprotsendiliste laenude andmise tõttu langes keskmine laenuprotsent aruandeaastal ühe viiendiku võrra. Nii oli tähendatud protsent eelmisel aastal 2,4%. kuna aruandeaastal 1,9%.

Alltoodud tbl. annab ülevaate keskmise laenuprotsendi liikumisest võrreldult eelmise aastaga (tuh. kr.):

	L a e n u p r o t s e n t										Kokku	Keskmine %
	Ilma %	0,5%	1%	2%	3%	4%	4,5%	5%	5,5%	6%		
31. XII. 1933 a. laene portfelli	252,6	113,9	3088,1	138,3	726,2	592,1	—	—	38,3	113,3	5062,8	1,9
31. XII. 1932 a. laene portfelli	252,5	77,6	1731,2	138,6	1709,0	737,3	145,0	0,5	53,1	160,7	5005,5	2,4

Aruandeaasta lõppes 206,5 tuh. kr. puudujäägiga, kusjuures tulusid oli 77,0 tuh. kr. ja kulusid 283,5 tuh. kr. Puudujääk on tingitud bilansi puhastamisest kahtlastest võlgadest, mida kirjutati maha aruandeaastal 243,2 tuh. kr. ulatuses.

Äritulemused.

Suurem osa mahakantud võlgadest on vanad laenud, mis tekkinud enne Maatulundusekapitali asutamist ja milliste kahjud ei olene tähendatud kapitali valitsemisest. Osa tähendatud võlgadest aga ca 31,2 tuh. kr. väärtuses on uued ja niisugused laenud, mis on antud Maatulundusekapitalist 1931 aastal piimaühingute kinnisvarade ja sisseseadete pantimisel, ning missugused kahjud olenevad Maatulundusekapitali valitsemisest. Nimetatud valitsemiskord on puudulik ning sellele asjaolule juhtis Riigikontroll Vabariigi Valitsuse tähelepanu kirjadega 8. VI. 1932 a. ja 26. VI. 1933 a., väites et Maatulundusekapitali nõukogu annab laene kindlustuste materjaalväärtuse alusel, milline talituseviis on erinev harilikust laenuandmise korrast ja ähvardab kahjudega riigile. Ühtlasi palus Riigikontroll ette kirjutada tähendatud nõukogule — muuta oma laenuandmise kord selles mõttes, et edaspidi laene antaks vaid elujõuliste ettevõtetele ning kindlustataks tegeliku väärtuse alusel. Kuid tähendatud ettepanekutele ei järgnenud Vabariigi Valitsuse korraldust ning laenuandmine toimub endises korras, misparast suuremad kahjud ka tulevikus on tõenäolised.

Maatulundusekapitali aruanne revideeriti Riigikontrolli poolt kohapeal ja leiti, et aruanne on kooskõlas raamatutega ning selles näidatud andmed tõepärased.

Revisjonitulemused.

Maatulundusekapitalist on antud laenu 5.000 kr. ühele väheelujõulisele piimatalitusele, mille keskmine tööstusekulu 1000 kg. piimalt viimase kolme aasta andmetel 27,42 kr. ja keskmine ümber töötatud piimahulk aastas 198.161 kg.

Aastaaruanne kinnitati Vabariigi Valitsuse poolt 25. V. 1934 a., mille järgi arvete seis 31. XII. 1933 a. oli tasakaalus 5.626.420.23 krooniga.

Riigihoiukassa.

Tegevus.

Riigihoiukassa 1933 a. aruandest nähtub, et sellesse ettevõttesse kapitali paigutamine hoiusummade näol iga aastaga suureneb. Nii oli hoiusummade seis eelmise aasta lõpul 5.450,5 tuh. kr., kuid aruandeaasta lõpuks tõusis see 6.125,3 tuh. kroonile, seega suurenemine 674,8 tuh. kr. ehk 12,4% võrra.

Millises ulatuses on teostunud hoiusummade suurenemine aastate viisi, sellest annab ülevaate alltoodud tabel tuhandetes kroonides:

Aruanded	Hoiusummade seis	Juurekasv	
		Tuhand. kr.	%-des
31. XII. 1928 a.	2.878,7	—	—
31. XII. 1929 a.	3.383,2	504,5	17,5
31. XII. 1930 a.	3.856,9	473,7	14,0
31. XII. 1931 a.	4.691,4	834,5	21,6
31. XII. 1932 a.	5.450,5	759,1	16,2
31. XII. 1933 a.	6.125,3	674,8	12,4

Nagu eeltoodust nähtub, hoiusummade juurekasv oli kõige suurem 1931 a., kuna kahe viimase aasta juurekasv on vähem intensiivne.

Võrreldes eelmise aastaga, hoiusummade läbikäik on vähenenud, nimelt 8.841,7 tuh. kroonilt eelmisel aastal 8.545,4 tuh. kroonile aruandeaastal.

Hoiusummade pealt maksis Riigihoiukassa kuni 1. XII. 1933 a. intresse: tähtajata arvetelt 3% ja tähtajalistelt arvetelt: tähtajaga alla 1 a. — 3,5% ja vähemalt üheaastase tähtajaga — 4%. Alates 1. dets. 1933 a. Riigihoiukassa alandas tähtajata hoiusummade intressimäära 0,5% võrra, s.o. 3% pealt 2,5% peale kuna tähtajaliste hoiusummade intressimäärad jäid endisteks. Keskmiselt tuli hoiusummadelt maksta intressi 3,04% aastas.

Riigihoiukassa seaduse § 35 põhjal võib hoida hoiusummasid väärtpaberites kuni 80%. Endistel aastatel seisid väärtpaberid bilansis ostuhinnaga, kuna börsil noteeritud hindade ja Riigihoiukassas olevate väärtpaberite ostuhindade vahe oli väike. Aruandeaastal tuli hindade noteeringus suuremaid muudatusi, eriti hüpoteegipanga pantlehtede hinnas. Tähendatud paberite intressinormi alandati aruandeaastal 8% pealt 6%-le, mille tõttu kurss tunduvalt langes. Samuti langes ka 7% välislaenu dollarväljaande kurss. Tähendatud asjaoluga arvestades tuli Riigihoiukassa valdamiseleolevad väärtpaberid ümber hinnata ning ümberhindamise lõpptulemuseks oli kursikahju 245.110.23 kr. suuruses. Väärtpaberitesse mahutatud hoiusummade pealt sai Riigihoiukassa intresse järgmiselt: Eesti Maapanga pantkirjadelt 6,14%, Eesti Hüpoteegipanga pantlehtedelt 8,71%, välislaenu-obligatsioonidelt 8,18% ja Majandusministeeriumi rahanduseosakonna 4½% võlakirjadelt 4,69% aastas. Keskmiselt saadi aga väärtpaberitesse mahutatud summade pealt — 6,46%.

Riigihoiukassa aruandeaasta tegevus lõppes 167.632.50 kr. puudujäägiga, mille peapõhjuseks oli väärtpaberite ümberhindamisest tekkinud kursikahju.

Eelarves oli ette nähtud tulusid 264.800 kr., kuid tegelikult saadi tulu 273.592.40 kr., seega rohkem 8.792.40 kr. Kulusid on eelarvesse võetud 215.100 kr., kuid tegelikult võrdub kulude summa 441.224.90 kr., seega 226.124.90 kr. võrra rohkem, kui eelarves ette nähtud. Kulude suur tõus oli tingitud, nagu juba eelpool tähendatud, väärtpaberite ümberhindamisel kursikahju tekkimisest, ning seetõttu lõppes Riigihoiukassa aruande tegevus puudujäägiga 167.632.50 kr. suuruses. Tekkinud puudujääk kaeti tagavarakapitalist Riigihoiukassa seaduse § 39 põhjal.

Aruandeaasta jooksul revideeriti hoiukassa agentuure 95 juhul, kusjuures asjaajamine leiti korras olevat.

Aastaaruanne revideeriti Riigikontrolli poolt kohapeal Eesti Pangas, kusjuures puudusi ilmsiks ei tulnud.

Tähendatud aruanne kinnitati Vabariigi Valitsuse poolt 16. mail 1934 a. Riigihoiukassa peakontori poolt ettepanud kujul, s.o. äriseis 31. XII. 1933 a. tasakaalus 6.243.016.78 kr.

Tulud ja kulud.

Revisjon.

Riigi põlevkivitööstus.

Kohtla-Järve põlevkivikaevanduse Saksa okupatsiooni võimudelt ülevõtmise ajast — 25. nov. 1918 a. moodus aruandeaastal 15 aastat. Tähen datud ajavahemikul on nimetatud kaevandus tegutsenud riigiettevõtte na vahetpidamata, mille tõttu 1933 a. on ühtlasi ka Riigi põlevkivitööstuse 15 a. tegevuse juubeliaasta. Kaevanduse käimapanek ei õnnestunud küll kohe pärast ülevõtmist sakslastelt idast sissetunginud enamlaste vägivalla tõttu, vaid korrapärased kaevandusetööd algasid alles 1919 a. kevadel — 5. mail ning kestavad tänini.

Tähen datud aja jooksul Riigi põlevkivitööstus on arendanud välja Kohtla-Järve ning Kukruse allmaa-kaevandused ning püstitanud terve rea vabrikuid ja muid tööstuslikke ehitisi ning soetanud vabrikute sisseseadeid. Nii on ehitatud katse- ja suurõlivabrikud, toorõli ümbertöötamise destillatsioon, jõujaam, hulk abitöökodasid, rahvamaja, 80 elumaja, saun, 60 km raudteid, 70 km telefoni- ja 30 km elektriline. Peale selle ehitati viimase viie aasta jooksul bensiinivabrik ühes bensiini- ja toorõlide rafineerimise tehasega, õlisaaduste reservuaaride ja bensiinimüügi automaatidega.

Mis puutub tööstuse saadustesse, siis Riigi põlevkivitööstus on oma 15 a. tegevuse vältel suutnud mitmekesistada turulesaadetavate ainete arvu, millede hulgast oleks märkida tähtsamad: kütte-põlevkivi, põlevkivi-toorõli, rafineerimata mootornafta, gudroon, pigi, asfalt, estobituumen, fenolaat, imbutuseõlid, karboleneum, raskõlid, katuse- ja rualakk ning bensiinivabriku tööleasumisest — bensiin.

Toodang.

Riigi põlevkivitööstuse tegevus põlevkivi väljavõtmisel alates 1919 a. tõusis kuni 1929 aastani, jõudes sel aastal rekordikvantumini — 355.658 to.; järgmisest, 1930 a. algas toodangu allaminek ja kuni aruandeaasta lõpuni ei ole tõusnud enam tähen datud kvantumi suuruseni. Ülevaate põlevkivi toodangu tõusu ja languse kohta aastate viisi alates Kohtla-Järve kaevandusetööde algusest kuni aruandeaasta lõpuni annab alltoodud tabel:

Aastad	Tonnid	Aastad	Tonnid
1919	9.631	1927	255.740
1920	48.714	1928	318.345
1921	95.528	1929	355.658
1922	138.935	1930	296.908
1923	204.602	1931	271.223
1924	231.187	1932	252.883
1925	238.656	1933	209.310
1926	334.135		

Nagu eeltoodud tabelist nähtub, aruandeaasta toodang on langenud kvantumini, mis võrdub juba 10 a. eest väljavõetud põlevkivi hulgale, millest järgneb, et tööstuse arengus põlevkivi väljavõtmisel on tekkinud seisak.

Aruandeaasta eelarve järgi oli kavatsatud välja võtta põlevkivi 270.000 to., kuna tegelikult aasta kvantum võrdub aga 209.310 to., seega 60.690 to. ehk 22% vähem, kui oli ette nähtud eelarves. Samuti on aruandeaasta toodang eelmise aasta toodangust vähem 17% ehk 43.573 to., nagu see selgub tabelis toodud andmetest. Põlevkivi väljavõtmist on vähendatud peaaesjalikult tarvitamise vähenemise tagajärjel. Nii on aruandeaastal vähem tarvitatud põlevkivi, kui eelarves ette nähtud, 86.956 to. ehk 32%.

Riigi põlevkivitööstuse õlivabrik töötas kogu aruandeaastal täie koormatusega, kusjuures toorõli toodang ületas kõik eelmiste aastate toodangud, tõustes 10.400 tonnini. Õlitööstuse toodang on üldiselt iga aastaga suurenenud. Nii saadi toorõli 1929 a. — 5453 to., 1930 a. — 6318 to., 1931 a. — 6829 to., 1932 a. — 9001 to. ja 1933 a. — 10.404 tonni. Aruandeaastal saadud hulga valmistamiseks tarvitati ca 60.000 to. põlevkivi, millest järgneb, kui nimetatud hulk kivi ümber arvestada normaal-kivile, et õlisaak oli 19,2%, millist resultaati tuleb pidada rahuldavaks olemasolevate tööstusesiseseadete kasutamisel.

Aruandeaastal töötati ümber toorõli: bensiinivabrikus 7528 to. ja destillatsioonivabrikus 416 to., kokku 7944 tonni.

Bensiinivabrikus ümbertöötatud toorõlist saadi peamiselt järgmised produktid: bensiini 719.023 kg., mootorpetrooleumi 528.890 kg., mootor- ja diiselnafat 271.743 kg., raskõli 770.732 kg., kondensaati 2.157.843 kg. ja krakkjääki — 2.459.319 kg. Bensiinivabrikus saadud krakkjäägist anti ümbertöötamiseks destillatsioonivabrikule 2.416 to. Destillatsioonivabrikus ümbertöötatud eelpoolnäidatud toorõlist ja krakkjäägist saadi aruandeaastal suuremahuliselt järgmised produktid: estobituumenit 2.043.457 kg., katuselakki 582.592 kg., fenolaati 113.646 kg., raskõli 103.507 kg. ja astalt-mastiksi 105.803 kg.

Peale eelnimetatud produktide hakati valmistama destillatsioonivabrikus kaht uut produkti: tolmuõli — teede katmiseks ja Puttovi — putukate mürgiks.

Õlitööstuse täie koormatusega töötamine oli võimalik seetõttu, et oli võimalik kogu aasta toodang saata turule, kusjuures välismaalesaadetavate kaupade sort tõusis 9-ni. Mis puutub õlisaaduste välismaale saatmisesse, siis peab konstateerima, et Riigi põlevkivitööstusel oli aruandeaastal sellel alal märkav edu. Peale väljasaadetud mitmesuguste produktide täitis Riigi põlevkivitööstus Eesti-Läti kaubalepingu alusel tollivaba aastakontingendis ettenähtud hulga 575 to. bensiini täielikult, kuna teistel Eestis tegutsevatel ettevõtetel see suuremas osas jäi täitmata.

Bensiinivabrik töötas aruandeaastal samuti rahuldavalt, kuna eelmistel prooviaastatel ilmsikstulnud puudused kõrvaldati aruandeaastal lõplikult.

Õlivabriku täie koormatusega töötamise tõttu oli jõujaamal kogu aasta võimalus töötada samuti täie koormatusega, kusjuures produtseeriti, maha arvates kaod — 1.178.253 kv. elektrienergiat ja 18.702,9 to. auru. Teistes kõrvaltööstustes arenes tegevus eelmiste aastate eeskujul ja üldtarviduse piires, kusjuures peale 9100 bituumenitünni ja 1 veduri kapitaalremondi valmistati aruandeaastal 50 uut vagonetti, kuna teise partii — 75 vagoneti valmistamine aasta lõpul veel edasi kestis.

Kõrvaltööstused.

Riigi põlevkivitööstuse äriseis 31. dets. 1933 a. on tasakaalus 6.483.481.75 kr. eelmise aasta 6.238.041.51 kr. vastu. Aktiva vähenemine on sündinud peamiselt välisvaluuta, põlevkiviladude, võlgnikkude ja nõudevekslite arvel. Samal ajal on tunduvalt suurenenud arved pankades, kus aruandeaasta lõpul saldona oli rahas 356.110.82 kr., eelmisel aastal aga 193.297.03 kr. Passivas on vähenenud erikapitalid ja nimelt tööstuse laiendamise kapital, pensionikapital ja tööliste olukorra parandamise kapital nende kapitalide kasutamise tõttu eesmärkideks, milledeks nad on loodud, kuna amortisatsioonikapital tööstuse varade amortiseerimise tagajärjel näitab loomulikku tõusu.

Bilanss.

Riigi põlevkivitööstuse juhatuse poolt koostatud kulude-tulude aruanne on tasakaalustatud 567.399.13 kr., kusjuures saadi puhaskasu 92.375.06 kr.

Kasud ja kahjud.

Tähendatud aruandest nähtub, et suurem bruttotulu on õlitööstuse arvel, mis võrdub 274.612.76 kr. Järgmiseks bruttotulu-allikaks suuruse järgi on põlevkivitööstuse arve, kus saadud tulu 232.379.87 kr., kuna ülejääv tuluosa kõrvaltööstustelt ja mitmesugustelt muudelt tuluallikatelt saadi.

Kulude poolel on esikohal amortisatsioon, mis võrdub 233.723.14 kr., edasi — riigi-, omavalitsuse- ja muud maksud 69.363.58 kr., üldkulud 48.711.85 kr., juhatuse, müügibüroo ja tööstuse ametnikkude palgad 38.936.76 kr., kuna ülejääv osa jaguneb mitmesugustele kuluarvetele. Arvestades Riigi põlevkivitööstuse põhikapitali ja aruandeaastal saadud puhaskasuga, selgub et tähendatud ettevõtte tegevus aastas lõppes 3%-lise puhaskasuga, kuid silmas pidades üldist majanduselist surutist, tuleb Riigi põlevkivitööstuse tegevuse tulemusi süüski pidada rahuldavaks.

Revisjon.

Riigi põlevkivitööstuse 1933 a. aruanne revideeriti Riigikontrolli poolt kohapeal Kohtla-Järve kaevanduses ja juhatuses Tallinnas. Aruanne leiti kooskõlas tööstuse raamatutega, kusjuures viimased on peetud ning lõpetatud tööstusettevõtete kohta maksvate seaduste ja määruste kohaselt. Aastaaaruanne kinnitati Vabariigi Valitsuse poolt 20. juunil 1934 a. järgmiselt: äriseis tasakaalus 31. XII. 1933 aastal — 6.483.481.75 kr. ja puhaskasu 92.375.06 kr.

Riigi turbatööstus.

Kütteturba valmistamine Riigi turbatööstuses on aruandeaastal märksa suurem eelarves ettenähtud hulgast kui ka eelmise aasta toodangust. Nii kavatseti eelarve järgi valmistada Ellamaal 70.000 m³ ja Arukülas 18.000 m³, kokku 88.000 m³. Tegelikult valmistati aga 101.264 m³, seega 13.264 m³ ehk 15% rohkem, kui oli kavatsetud. Samuti ületab aruandeaasta toodang eelmise aasta oma 23.449 m³ ehk 30,1% võrra, kuna eelmisel aastal valmistati 77.815 m³ kütteturvast.

Toodang ja realiseerimine.

Eeltähendatud toodangust realiseeriti aruandeaastal 97.879 m³, millest jõujaam tarvitas 32.435 m³, mitmesugusteks tööstuse oma tarvituseks kulutati 2.149 m³, kuna 63.295 m³ saadeti müügile. Eeltoodust tuleb järeltada, et Riigi turbatööstuse aruandeaasta tegevus kütteturba valmistamise ja realiseerimise alal on rahuldav.

Alusturbamüük ei ole annud suuremaid tulemusi. Nii on müüdnud aruandeaastal 2.203 palli, mis ületab eelmise aasta müügi vaid 386 palli võrra. Suuremaks takistuseks alusturba rohkemale tarvitamisele näib olevat transpordiolud, mille tõttu selle materjali tarvitamine vähe levib, olgugi et alusturvas annab koos aluspõhuga väärtuslikku põllurammu.

Kui võrrelda turba realiseerimist jõujaamas ja müügi teel, siis nähtub, et müük vähemate köikumiste peale vaatmata iga aastaga on kasvanud, kuna jõujaama tarvidus teeb suuremaid üles-alla hüpeid. Ülevaate kütteturba-turustamise ja jõujaama tarvitamise kohta viimase 10 aasta jooksul annab alltoodud tabel kantmeetrites:

Aasta	Müüdi m ³	Tarvitati jõujaamas m ³	Kokku m ³
1933 a.	63.300	32.400	95.700
1932 a.	62.600	36.200	98.800
1931 a.	52.900	33.800	86.700
1930 a.	49.600	36.500	86.100
1929 a.	35.600	59.500	95.100
1928 a.	35.000	49.700	84.700
1927 a.	27.500	40.600	68.100
1926 a.	32.200	35.700	67.900
1925 a.	32.700	49.900	82.600
1924 a.	36.200	40.800	77.000

Nagu eeltoodust selgub, oli jõujaama tarvidus kõige suurem 1929 a. ja nimelt 59.500 m³. Tol aastal töötas jõujaam veel viimast aastat vanade jõuallikate abil, kuna järgmisest 1930 a. alates asus tööle uus turbiin, mille kütmiseks turbakulu ca 40% võrra kohe vähenes ja väheneb järjekindlalt iga aastaga, langedes aruandeaastal 32.400 m³ peale. Seega võrreldult 1929 aastaga 27.100 m³ ehk 45,5% võrra vähem. Samal ajal on kasvanud aga jõujaama produktsoon iga aastaga. Nii produtseeris jõujaam 1924 a. 1,47 miljonit kv. t., kuna aruandeaastal produtseeriti 5,87 miljonit kv. t. ehk 4 korda rohkem kui 10 aasta eest. Sarnast edu jõujaamas tuleb pidada täiesti rahuldavaks.

Aruandes leiduvate andmete järgi näib, et jõujaama tegevus suureneb ka tulevikus, sest liinide võrk ühes alajaamadega on märksa laienenud ka aruandeaastal. Nii ehitati aruandeaastal Männiku

liin alajaamaga, Tondi tänava madalpinge-võrk Tallinnas, Liiva-Kurna alajaam, o.-ü. Põhjala alajaam ja viidi läbi Tallinna alajaama juureehitus.

Peale selle üldtööstuse arenemise eesmärgil teostati aruandeaastal Ellamaa töökoja juureehitus ja kahe tööliselumaja püstitamine, kuna aasta lõpul pandi tööle jõujaamas teine katel.

Bilanss.

Riigi turbatööstuse äriseis 31. XII. 1933 a. on tasakaalus 3.954.811.60 kr., eelmise aasta 3.677.658.04 krooni vastu. Suurenemine on teostunud aktiva poolel peaaesjalikult kindlustuste, deebitoride ja turbatagavarade arvel, kuna passiva poolel on suurenenud kreditoorid ja ettevõtte laiendamis- ning amortisatsioonikapitalid. Revideerimiseks esitatud aruande järgi on aruandeaasta puhaskasu 105.373.02 krooni. Kasude-kahjude arve järgi on suurem bruttotulu elektrienergia-müügist — 276.194.99 kr., turbamüügist 65.939.26 kr., kuna mitmesugustest tuluallikatest on saadud 37.261.49 kr. ja eelmiste aastate võla arvel 6300.33 kr., kokku seega bruttotulu 385.696.07 kr.

Kasud-kahjud.

Suuremateks bruttokuludeks on amortisatsioon 137.918.88 kr., äri- ja tulumaksud 68.218.71 kr., juhatusekulud 32.235.14 kr., varade mahakirjutused 37.628.51 kr., võlgade mahakustutused 3.460.80 kr. ning katsed 861.01 kr., kokku bruttokulud 280.323.05 kr. Varade mahakirjutamise arvele langeb suurem osa 33.780.32 kr. äramüüdüd lokomobiili hinnavahe arvele, kuna ülejääv osa on kõlbmatuksmuutunud varade väärtus.

Arvestades Riigi turbatööstuse aruandeaasta puhaskasuga, on põhikapitaliks mahutatud summalt teenistust 7,1% aastas, millise saavutusega tuleb olla praegusel raskel majanduslikul ajal täiesti rahul.

Revisjon.

Aastaruanne revideeriti kohapeal turbatööstuse juhatuses Tallinnas raamatute ja dokumentide alusel, kusjuures puudusi ja väärnähtusi ei tulnud ilmsiks.

Aruanne kinnitati Vabariigi Valitsuse poolt 12. VII. 34 a. tööstuse juhatuse poolt kokkuseatud kujul, s.o. äriseis 31. XII. 1934 a. tasakaalus 3.954.811.60 kr. ja puhaskasu — 105.373.02 kr.

Riigi trükikoda.

Riigi trükikoja 1933 a. kogutoodang oli 631,8 tuh. kr. Eelmisel aastal oli tähendatud toodang 622,2 tuh. kr. ehk vähem 9,6 tuh. kr. võrra, millest järgneb, et trükikoja tegevus on püsinud aruandeaastal tildiselt eelmise aasta tasapinnal, näidates vaid väikest 1,5%-st tõusu.

Tegevus.

Nagu eelmisel aastalgi, nii kannatas trükikoda ka aruandeaastal tööpuuduse all, kuid sellest saadi rahuldavalt üle ülemineku teel lühemale tööajalale.

Kõige rohkem kannatas töövähesuse all lihttrükiosakond, kus masinaruum töötas umbes poole aasta jooksul vähema tööpäevade arvuga.

Väärtmärkideosakond osutus paremas seisukorras. Tööpuuduse algusel, mil osakond oli minemas lühemale tööajalale, sai ta võrdlemisi suure tellimise 1-krooniliste kassatähtede trükkimise peale, mille täitmine kestis kogu aasta.

Kirjastuse alal näitas trükikoja tegevus aruandeaastal ca 4%-st vähenemist.

Alltoodud kokkuvõte annab ülevaate trükikoja ja selle üksikute alade tegevusest aruandeaastal (tuh. kr.):

	1933 a. toodang	1932 a. toodang
Väärtmärkideosakond	245,9	229,8
Lihtrükiosakond	272,3	274,0
Kirjastus	113,6	118,4
Kokku	631,8	622,2

Koosseis. Aasta alul oli trükikoja teenistuses 205 isikut, aasta lõpul aga 211. Seega aasta jooksul koosseis suurenenud 6 isiku võrra. Suurenemine oli tingitud töö rohkusest aasta lõpuks, mille tõttu juurde võeti ajutiselt osa neid töölisi, kes varemadel aegadel tööpuuduse tõttu olid vabastatud.

Alltoodud kokkuvõte annab ülevaate teenijate arvust ja liikidest:

L i i k	Teenijate arv	
	1933 a.	1932 a.
Administrats. ametnikud	8	8
Kirjastuse ametnikud	11	11
Tehnilised jõud ja töölised	192	186
Kokku	211	205

Puhaskasu. Aruandeaasta lõppes 21,8 tuh. kroonilise puhaskasuga, kusjuures tulusid oli 59,2 tuh. kr. ja kulusid 37,4 tuh. kr.

Riigi trükikoja aruanne revideeriti Riigikontrolli poolt kohapeal ja leiti, et aruanne on kooskõlas raamatutega ning selles näidatud andmed tõepärased. Revideerimisel puudusi ilmsiks ei tulnud. Aastaruanne kinnitati Vabariigi Valitsuse poolt 16. V. 1934 a., mille järgi arvete seis 31. XII. 1933 a. oli tasakaalus 1.837.294.18 krooniga.

Revisjonitulemused.

Arsenal.

Kapitalid. Arsenali kapitalid 1933/34 eelarveaastal kujunesid järgmiselt:

Kapitalide nimetus	31. III. 1933 a.	31. III. 1934 a.	Aasta jooksul suurenenud Kr.
	Kr.	Kr.	
Põhikapital	1.354.625.83	1.354.625.83	—
Tegevusekapital	243.415.70	243.415.70	—
Amortisatsioonikapital	253.870.14	259.909.96	6.039.82
Tagavarakapital	71.105.78	83.116.21	12.010.43
Kokku	1.923.017.45	1.941.067.70	18.050.25

Tegevus. Arsenal täitis eelarveaastal Kaitseministeeriumi tellimisi peamiselt relvade, laskemoona, gaasikaitse abinõude, intendantliku ja tehnilise varustuse valmistamise ja kordaseadmise alal.

Eratellimised koosnesid peamiselt Kaitseliidu relvade ümbertegemisest ja valmistamisest, rahaltrite valmistamisest Riigi trükikojale, mitmesuguse posti-telegraafi-telefoni-varustuse valmistamisest ja kordaseadmisest ning relvade osade tegemisest Latvija Vabariigi Kaitseministeeriumile ja piirivalvele.

Eelarveaastal oli Arsenalil tellimisi:

Tellijate nimetus	Eelmisest aastast käsile jäänud	Eelarveaasta jooksul juure tulnud	K o k k u Kr.
	Kr.	Kr.	
Kaitseväeasutised	35.141.10	475.604.51	510.745.61
Mitmesugused riigi- ja eraasutised ning isikud	74.849.40	141.082.51	215.931.91
Kokku	109.990.50	616.687.02	726.677.52

Tellimiste kogusummast on eelarveaastal lõpetatud tellimisi 451.694.42 kr. ja lõpetamata jäänud tellimistest poolvalmistöödena 113.465.12 kr. ning teostamata töödena 161.517.98 kr.

Eelarveaastal Arsenal lõpetas ja andis üle tellijatele tellimisi järgmiselt (tuhand. kr.).

	Lõpetatud tööde			Kokku	Tellijate poolt tasutud	Kasu
	otsekohesed kulud		kaudsed kulud			
	materjal	tööjõud				
Kaitseväeasutised	74,9	69,4	135,5	279,8	294,8	15,0
Riigiasutised	30,5	40,0	64,0	134,5	151,6	17,1
Eraasutised—isikud	1,4	1,2	2,3	4,9	5,3	0,4
Laotagavarad	7,6	6,7	8,3	22,6	22,6	—
Siseseade täiendus	6,8	8,0	4,2	19,0	19,0	—
Kokku	* 121,2	125,3	214,3	460,8	493,3	32,5

Tabelis märgitud tootmise kasu 32,5 tuh. kr. väheneb tootmisega katmatajäänud kaudsete kulude 16,0 tuh. kr. võrra ja ametnikele makstava preemia ja lisatasude arvel 7,9 tuh. kr., kokku 23,9 tuh. kr. võrra, seega jäi puhaskasu tootmisest 8,6 tuh. kr.

Arsenali 1933/34 a. eelarve järgi oli ette nähtud tulusid 649,4 tuh. kr., kuid tegelikult saavutas Arsenal tööstuseproduktiooni 588,7 tuh. kr. ja muid tulusid 19,2 tuh. kr., seega saadi tulusid eelarvega võrreldes vähem 41,5 tuh. kr.

Puhaskasu. Arsenali bilanss 31. III. 1934 a. on tasakaalus 2.167.160,48 kr. suuruses summas, kusjuures on puhaskasu 27.781,41 kr., sellest on tootmise puhaskasu 8.615,46 kr. ja mitmesugused tulud 19.165,95 kr. Puhastulejäägi saavutamise oli võimalik vaid selle tagajärjel, et Arsenal amortiseeris varasid osaliselt. Vabariigi Valitsuse poolt 27. jaanuaril 1933 a. kinnitatud eelarve põhjal Arsenal 1933/34 eelarveaastal amortiseeris varasid 16.300 kr. suuruses summas. Normaalse amortisatsiooni puhul Arsenalil oleks tulnud varasid amortiseerida 68.706,13 kr. suuruses. Seega amortiseeriti varasid vähem kui Arsenali juhtnõõrides ette nähtud 52.406,13 kr. võrra. Normaalse amortisatsiooni juures oleks tegevusearuanne lõppenud puudujäägiga.

Arsenali aruande läbivaatamisel Kaitseministeeriumi Nõukogu leidis, et aruandes näidatud puhaskasu (ülejääk) on tegelikult amortisatsioonisumma, sest kokkuvõttes oli võimalik selletõttu, et varasid amortiseeriti osaliselt, seega kuuluks puhaskasu ülekandmisele Arsenali amortisatsioonikapitali arvele. Tähenstatud otsusega ei olnud nõus Riigikontroll, kuna puhaskasu kuulub jaotamisele Arsenali põhikirja (RT 19 — 1926) § 22 kohaselt. Sellise seisukohaga ühines ka Kaitseminister.

Kuigi Arsenal eelarveaastal amortiseeris varasid osaliselt, on produktiooni täitmisel kaudsete kulude protsent võrreldes eelmiste aastatega suurenenud.

Arsenali aruande revideerimist toimetab Riigikontroll kohapeal. Revideerimisel leitud puudused õiendati Arsenali poolt.

Puudused.

Riigikontrollnõukogu kinnitas aruande Arsenali poolt koostatud kujul.

Riigi sadamatehas.

Riigi sadamatehase kolmanda tegevuseaasta tulemus — 1. nov. 1932 a. kuni 31. okt. 1933 a. — näitab tunduvat kahanemist.

Võrreldes eelarvega tulude peallikad vähenesid: välistööd ümmarguselt 26%, ujuv- ja veoabinõude kasutamine 67% ning dokkide kasutamine 55%; kuigi kõrvalised tulude allikad — elektrivoolu-müük, varanduste rendileandmine, materjalide müük ja segatulud suurenesid, tegevuse kogutulu, 757.240 kr., oli 25% võrra vähem eelarve järgi kavatsatud tulust (1.005.500 kr.).

Bruttotulud olid: 1930/31 aruandeaastal 1.156.287 kr. ja 1931/32 a. — 917.937 kr., seega käesoleva aruandeaasta tegevuse tulemus, võrreldes eelmise aastaga, vähenes 160.697 kr. ehk 17,5% võrra, ning esimese aastaga võrreldes — 399.047 kr. ehk 34,5% võrra. Esimesel tegevuseaastal aruanne näitas puhast ülejääki 106.676 kr., teisel aastal — 5.586 kr. ning käesoleval aruandeaastal — 33 kr.

Riigi sadamatehase 1932/33 a. tegevusearuanne kinnitati Vabariigi Valitsuse otsusega 29. juunil 1934 a.

Riigimetsatööstus.

Riigimetsatööstuse 1932/33 operatsiooniaasta alul ei olnud veel ette näha metsamaterjalide tarviduse suurust ega müügihindade kindlat tõusu, mis alates 1930 aastast järjekindlalt langesid. Kõrgete omahindade ja madalate müügihindade tõttu oli metsamaterjalide ekspordeerimine niivõrt raskendatud, et Vabariigi Valitsus oli sunnitud võtma tarvitusele ekspordi alalhoidmiseks erakorralisi abinõusid. Et säilitada metsamaterjalide ekspordi ja eksporditööstust, vähendati metsa taksihinda, raudtee veotariife ja sadamamakse. Kuna aasta kestel järgnes veel konjunktuuri osaline paranemine ühes vääringu ümberhindamisega, paranes metsamaterjalide väljaveedu, eriti saetud materjalide alal, ja kujunes ligi 3 korda suuremaks eelmise aasta väljaveost. Väljaveo suurenemise tagajärjel tõusis Riigimetsatööstuse poolt müüitud materjalide hulk (1.012.087,71—756.322,29 tm.) 255.765,42 tm. võrra võrreldes eelmise aastaga. Olukorra paranemise tõttu võis Riigimetsatööstus 1932/33 oper. aasta eelarves ettenähtud töökorrast täita ligi 100%. Metsamaterjalide valmistamise ja müügi alal koguni kuni 111%.

Selle tagajärjel Riigimetsatööstus lõpetas oma 1932/33 operatsiooniaasta suurema ülejäägiga, kui eelarves oli ette nähtud.

Kasude ja kahjude arve järgi oli:

kasusid	1.100.630.01 kr.
kahjusid	476.119.09 „
tegevuseaasta ülejääk .	624.510.92 kr.

Saadud ülejääk on suurem tegevuseaasta eelarves ettenähtud ülejäägist 434.660.92 kr. ja eelmise aasta ülejäägist (624.510.92—330.793.96) 293.716.96 krooni võrra.

Varanduse seis 1. sept. 1933 a. oli tasakaalus 3.532.032.73 kr., kusjuures passiva 2.907.521.81 kroonile ulatub. Võrreldes eelmise aastaga oli 1932/33 oper. aasta varanduse seis 638.734.09 krooni võrra suurem.

Riigimetsatööstuse 1932/33 a. aruande läbivaatamisel Riigikontrollis nimetamisväärseid puudusi ilmsiks ei tulnud, ainult aruande esitamine, mille tähtpäevaks Riigimetsatööstuse põhimääruses on ette nähtud 1. jaanuar, hilines ligi kolm kuud.

Aruanne mille arvete seis 1. sept. 1933 a. oli tasakaalus 3.532.032.73 kr., kinnitati Vabariigi Val. poolt 15. juunil 1934 a.

R i i g i m õ i s a d .

Riigimõisade valitsuse otsekohesel majandamisel oli aruandeaastal endiselt 20 mõisa.

Peale selle kuulusid Riigimõisade valitsuse järelevalve alla 28 mõisa, mis välja renditud maaoma-valitsustele, eriseltsidele ja ühisustele ning eraisikutele põllumajandusliikude kutsekoolide asukohtadeks või tööloomade ja sordiviljade kasvatamiseks ja levitamiseks.

Aruandeaastal revideeris Riigikontroll faktilise kontrolli korras 9 riigimõisa majapidamist. Leitud puudustest, peasjalikult arvepidamise alal, teatas Riigikontroll Riigimõisade valitsusele, kes astus samme puuduste kõrvaldamiseks.

Aastaaruanne näitab puhaskasu ümmarguselt 124.721 kr. ning bilanss on tasakaalus 5.761.745 kr. Riigimõisade valitsuse puhaskapital tõusis aruandeaastal 948.216 kroonilt 1.029.611 kroonile. Aruande kinnitas Vabariigi Valitsus 5. detsembril 1934. a.

K. Soonberg
Riigikontrolör.

A. Jürisson
Rahanduseosakonna peakontrolör.

Eesti Vabariigi 1933/34 a. eelarve ja
eelarve täitmise aruanne, koostatud
nettoeelarve alusel.

1933/34 a. nettoelarve alusel määratud kulud			NETTOEELARVE KULUDE JAOTUSED
Kuludeks määratud	Varade ja väärtuste soetamiseks määratud	K o k k u	
389.040.—	421.—	389.461.—	I. Rahvaesindus ja tema poolt määratud kontroll- asutis:
267.275.—	100.—	267.375.—	Riigikogu
			Riigikontroll
656.315.—	521.—	656.836.—	Kokku
340.800.—	28.098.—	368.898.—	II. Riigivalitsemine ja sisemine korraldamine:
229.711.—	20.663.—	250.374.—	Riigivanem ja Riigikantslei
6.530.427.—	76.966.—	6.607.393.—	Hariduse- ja sotsiaalministeerium
443.007.—	2.070.—	445.077.—	Kohtu- ja siseministeerium
2.983.170.—	75.199.—	3.058.369.—	Majanduseministeerium
680.321.—	68.935.—	749.256.—	Põllutöoministeerium
			Teedeministeerium
11.207.436.—	271.931.—	11.479.367.—	Kokku
12.634.635.—	348.530.—	12.983.165.—	III. Riigikaitse:
			Kaitseministeerium
779.491.—	9.540.—	789.031.—	IV. Välisasjad ja -esindused:
			Välisministeerium
3.141.306.—	—	3.141.306.—	V. Riigivõlgade ja % tasumine
2.959.733.—	—	2.959.733.—	VI. Pensionid
250.000.—	—	250.000.—	VII. Fondide ja kapitalide soetamine
835.016.—	—	835.016.—	VIII. Rahvaharidus:
5.321.123.—	12.875.—	5.333.998.—	a) kõrgem haridus
			b) alg-, kesk- ja eriharidus
6.156.139.—	12.875.—	6.169.014.—	Kokku
3.356.983.—	188.880.—	3.545.863.—	IX. Rahvamajanduse korraldamine
836.576.—	1.700.—	838.276.—	X. Tervishoid, hoolekanne ja sotsiaalkindlustus:
770.618.—	940.—	771.558.—	a) tervishoid
63.469.—	—	63.469.—	b) hoolekanne
			c) töökaitse ja sotsiaalkindlustus
1.670.663.—	2.640.—	1.673.303.—	Kokku
2.840.587.—	—	2.840.587.—	XI. Mitmesugused riigi poolt antavad toetused
500.000.—	—	500.000.—	XII. Teraviljakaitse korraldamine
46.153.288.—	834.917.—	46.988.205.—	Kõik kokku
260.000.—	—	260.000.—	Tulude ülejääk 1933/34 a. eelarve täitmisest
46.413.288.—	834.917.—	47.248.205.—	Kokku kulud ja tulude ülejääk

l u d.

1933/34 a. nettoelarve alusel tehtud kulud			Suletud ülejääk 1933/34 a. nettoelarve järgi määratud krediitidest
Kuludeks välja antud	Varasid ja väärtusi soetatud	K o k k u	
376.603.— 263.397.—	420.— 98.—	377.023.— 263.495.—	12.438.— 3.880.—
640.000.—	518.—	640.518.—	16.318.—
336.101.— 225.496.— 6.486.213.— 433.267.— 2.955.179.— 651.631.—	27.491.— 20.491.— 71.050.— 2.029.— 63.303.— 66.432.—	363.592.— 245.987.— 6.557.263.— 435.296.— 3.018.482.— 718.063.—	5.306.— 4.387.— 50.130.— 9.781.— 39.887.— 31.193.—
11.087.887.—	250.796.—	11.938.683.—	140.684.—
12.623.140.—	331.959.—	12.955.099.—	28.066.—
763.112.—	9.444.—	772.556.—	16.475.—
3.126.891.—	—	3.126.891.—	14.415.—
2.913.613.—	—	2.913.613.—	46.120.—
250.000.—	—	250.000.—	—
814.950.— 5.289.551.—	— 12.354.—	814.950.— 5.301.905.—	20.066.— 32.093.—
6.104.501.—	12.354.—	6.116.855.—	52.159.—
3.289.717.—	182.352.—	3.472.069.—	73.794.—
824.798.— 764.679.— 61.030.—	1.700.— 486.— —	826.498.— 765.165.— 61.030.—	11.778.— 6.393.— 2.439.—
1.650.507.— 2.812.831.—	2.186.— —	1.652.693.— 2.812.831.—	20.610.— 27.756.—
260.929.—	—	260.929.—	239.071.—
45.523.128.— 438.—	789.609.— —	46.312.737.— 438.—	675.468.— 259.562.—
45.523.566.—	789.609.—	46.313.175.—	935.030.—

1933/34 a. nettoelarve alusel määratud tulud			NETTOELARVE TULUDE JAOTUSED	
Tulusid määratud	Varade ja väärtuste scoetamiseks määratud	Ü l d s e		
2.100.000.—	—	2.100.000.—	Korralised tulud.	
2.525.000.—	—	2.525.000.—	I. Otsekohesed maksud.	
2.426.500.—	—	2.426.500.—	Tulumaks	
			Äri- ja tööstusemaks	
			Muud otsekohesed maksud	
7.051.500.—		7.051.500.—	Kokku otsekohesed maksud	
			II. Lõivud ja tasumaksud.	
3.050.000.—	—	3.050.000.—	Tempelmaks	
620.000.—	—	620.000.—	Kohtulõivud ja revisjonimaks	
545.000.—	—	545.000.—	Muud lõivud ja tasumaksud	
4.215.000.—		4.215.000.—	Kokku lõivud ja tasumaksud	
			III. Kaudsed maksud.	
13.213.000.—	—	13.213.000.—	Tollid	
4.585.000.—	—	4.585.000.—	Aktsiisid	
17.798.000.—		17.798.000.—	Kokku kaudsed maksud	
29.064.500.—		29.064.500.—	Kokku maksud	
960.835.—	3.827.—	964.662.—	Maha arvates Maksudevalitsuse kulud	
28.103.665.—	3.827.—	28.099.838.—	Jääb maksusid	
			IV. Riigiettevõtted.	
47.929.—	230.533.—	—182.604.—	Riigiraudteed	
952.987.—	202.320.—	750.667.—	Post, telegraaf, telefon	
7.869.712.—	51.346.—	7.818.366.—	Piiritusemonopol	
281.492.—	—	281.492.—	Pikalaenu pank	
74.090.—	—	74.090.—	Riigi põlevkivitööstus	
22.814.—	—	22.814.—	Riigi turbatööstus	
326.000.—	—	326.000.—	Riigi metsatööstus	
25.104.—	—	25.104.—	Riigi trükikoda	
87.155.—	—	87.155.—	Muud ettevõtted	
925.000.—	—	925.000.—	Sadamad ja laod	
10.612.233.—	484.199.—	10.128.034.—	Kokku riigiettevõtted	
			V. Riigivarandused.	
1.500.000.—	—	1.500.000.—	Tulud väärtpaperitelt, fondidelt ja laenudelt	
3.709.000.—	—	3.709.000.—	Tulud metsadest	
100.000.—	—	100.000.—	Riigivaranduste müügist	
449.000.—	—	449.000.—	Muudest riigivarandustest	
5.758.000.—		5.758.000.—	Kokku riigivarandused	
1.413.187.—	—	1.413.187.—	VI. Mitmesugused tulud.	
45.887.135.—	488.026.—	45.399.109.—	Kokku korralised tulud	
2.000.596.—	—	2.000.596.—	VII. Erakorralised tulud	
47.887.731.—	488.026.—	47.399.705.—	Kokku tulud	
151.500.—	—	151.500.—	Tagasimaks eelmiste aastate tuludest	
47.736.231.—	488.026.—	47.248.205.—	Kõik kokku	

l u d.

1933/34 a. nettoelarve alusel saadud tulud			Võrreldes nettoelarvega tulusid	
Tulusid saadud	Varasid ja väärtusi soetatud	T u l d s e	rohkem saadud	vähem saadud
1.955.936.—	—	1.955.936.—	—	144.064.—
2.530.430.—	—	2.530.430.—	5.430.—	—
2.422.489.—	—	2.422.489.—	—	4.011.—
6.908.855.—	—	6.908.855.—	—	—
3.068.434.—	—	3.068.434.—	18.434.—	—
479.598.—	—	479.598.—	—	140.402.—
621.666.—	—	621.666.—	76.666.—	—
4.169.698.—	—	4.169.698.—	—	—
13.409.214.—	—	13.409.214.—	196.214.—	—
4.610.717.—	—	4.610.717.—	25.717.—	—
18.019.931.—	—	18.019.931.—	—	—
29.098.484.—	—	29.098.484.—	322.461.—	288.477.—
950.460.—	3.756.—	954.216.—	—	10.446.—
28.148.024.—	3.756.—	28.144.268.—	322.461.—	278.031.—
125.210.—	227.802.—	—102.592.—	80.012.—	—
902.558.—	200.502.—	702.056.—	—	48.611.—
8.046.321.—	41.232.—	8.005.089.—	186.723.—	—
274.872.—	—	274.872.—	—	6.620.—
29.462.—	—	29.462.—	—	44.628.—
34.516.—	—	34.516.—	11.702.—	—
330.794.—	—	330.794.—	4.794.—	—
1.308.—	—	1.308.—	—	23.796.—
132.749.—	—	132.749.—	45.594.—	—
949.490.—	—	949.490.—	24.490.—	—
10.827.280.—	469.536.—	10.357.744.—	353.315.—	123.655.—
1.427.440.—	—	1.427.440.—	—	72.560.—
4.034.242.—	—	4.034.242.—	325.242.—	—
109.881.—	—	109.881.—	9.881.—	—
466.712.—	—	466.712.—	17.712.—	—
6.038.275.—	—	6.038.275.—	352.835.—	72.560.—
1.369.842.—	—	1.369.842.—	—	43.345.—
46.383.421.—	473.292.—	45.910.129.—	1.028.611.—	517.591.—
637.528.—	—	637.528.—	—	1.363.068.—
47.020.949.—	473.292.—	46.547.657.—	1.028.611.—	1.880.659.—
234.482.—	—	234.482.—	—	82.982.—
46.786.467.—	473.292.—	46.313.175.—	1.028.611.—	1.963.641.—
			935.030.—	

Nettoelarve põhimõttel koostatud 1933/34 a. eelarve on tasakaalus 47.248.205 kr. suuruses, mis on vähem eelmise aasta nettoelarve 9.698.185 kr. ehk 17%.

Nettoelarve alusel on kulusid tehtud 46.312.737 kr., mis on vähem eelmise aasta kuludest 2.141.566 kr. ehk 4,4%: tulusid on aga e arveaastal laekunud 46.313.175 kr., seega 249.304 kr. või 0,5% rohkem kui eelmisel aastal.

Eesti Vabariigi 1933/34 a. nettoeelarve
täitmise aruande kujundamine.

	Elarve järgi määratud Kr.	Elarve järgi kulutatud Kr.
c) Teistes kulujaotustes näidatud:		
Maksudevalitsuse kulud	3.156.296	3.135.500
Mitmesugused riigi poolt antavad toetused:		
Ptk. III § 15	207.510	197.510
„ IV § 15	1.700	1.630
„ V § 15	1.300	1.204
Erakorral. ptk. §§ 2 ja 3	375.050	375.050
Teraviljakaitse korraldamine	1.500.000	1.444.762
Kõik kokku	5.686.933	5.590.952
Põllutöoministeerium.		
a) Varade soetamine:		
Ptk. I 12-a	1.835	1.678
„ I 14-a	1.200	1.147
„ III 12-a	1.500	1.460
„ III 35	2.080	2.055
„ V 12-a	284	250
„ V 35	300	288
Erakorral. ptk. III	20.000	19.998
„ „ V	48.000	36.427
	75.199	63.303
b) Muud kulud:		
Ptk. I	810.140	806.669
„ II	151.608	149.583
„ III	246.555	244.926
„ IV	100.751	100.537
„ V	1.674.116	1.653.464
	2.983.170	2.955.179
Kokku	3.058.369	3.018.482
c) Teistes kulujaotustes näidatud:		
Mitmesugused riigi poolt antavad toetused:		
Ptk. II § 15	20.000	20.000
„ III § 15	445.917	445.647
„ V § 15	7.600	7.600
Rahvamajanduse korraldamine:		
Ptk. II § 63	195.000	194.620
„ V § 66	270.210	254.823
Erakorral. ptk. III	304.000	288.884
„ „ V	208.694	197.630
Kõik kokku	4.509.790	4.427.686
Teedeministeerium.		
a) Varade soetamine:		
Ptk. I § 12-a	32	32
„ V § 12-a	1.140	1.140
Erakorral. ptk. II § 1	67.763	65.260
	68.935	66.432
b) Muud kulud:		
Ptk. I	49.728	48.650
„ II	49.441	48.322
„ V	581.152	554.659
	680.321	651.631
Kokku	749.256	718.063

	Elarve järgi määratud Kr.	Elarve järgi kulutatud Kr.
c) Teistes kulujaotustes näidatud:		
Raudteevalitsuse kulud	11.301.204	11.003.468
Posti-telegraafi-telefoni-valitsuse kulud	3.599.333	3.571.291
Rahvamajanduse korraldamise kulud:		
Ptk. II § 73	1.769.098	1.769.097
„ V § 76	100.600	96.937
„ V § 77	168.000	158.509
„ V § 78	22.500	20.885
„ V § 79	183.100	177.981
Erakorral. ptk. I § 2	105.000	104.792
„ „ V § 1-5	219.661	207.911
Mitmesugused riigi poolt antavad toetused:		
Ptk. I § 15	300	300
„ V § 15	2.000	2.000
Erakorral. ptk. I § 1	11.650	8.120
„ „ II §§ 3 ja 4	12.000	12.000
Kokku	18.243.702	17.851.354
Fondide ja kapitalide soetamine	30.000	50.000
Kõik kokku	18.293.702	17.901.354
III. Kaitseministeerium.		
a) Varade soetamine:		
§ 11-a	102.578	101.817
§ 12-a	11.486	11.484
§ 14-a	96.562	80.774
§ 21-a	1.500	1.500
§ 35	26.539	26.531
§ 37	3.550	3.541
§ 60-d	17.000	17.000
Erakorral. § 2	89.315	89.312
	348.530	331.959
b) Muud kulud	12.616.035	12.606.061
Teedeministeeriumi erakorralises osas § 7 arvestatud	18.600	17.079
Kokku	12.983.165	12.955.099
c) Teistes kulujaotustes näidatud:		
Mitmesugused riigi poolt antavad toetused:		
§ 15	17.000	17.000
Kõik kokku	13.000.165	12.972.099
IV. Välisministeerium.		
a) Varade soetamine:		
Ptk. I § 12-a	2.150	2.141
„ II § 12-a	7.390	7.303
	9.540	9.444
b) Muud kulud	779.491	763.112
Kokku	789.031	772.556
c) Teistes kulujaotustes näidatud:		
Mitmesugused riigi poolt antavad toetused:		
Ptk. I § 15	38.200	38.200
Kõik kokku	827.231	810.756
V. Riigi võlgade ja protsentide tasumine.		
Riigi välisvõlgade tasumine	2.829.022	2.827.898
„ sisevõlgade tasumine	292.000	283.911
Mitmesugused kulud	20.284	15.082
Kokku	3.141.306	3.126.891

	Eelarve järgi määratud Kr.	Eelarve järgi kulutatud Kr.		Eelarve järgi määratud Kr.	Eelarve järgi kulutatud Kr.
VI. Pensionid.			Erakorral. ptk. I § 2		
Hariduse- ja sotsiaalministeerium:			„ „ V: a) varade soetamine	105.000	104.792
Ptk. V-A § 87	2.959.733	2.913.613	b) muud kulud	158.000	152.314
			Varade soetamine	61.661	55.597
VII. Fondide ja kapitalide soetamine.			Muud kulud	188.880	182.352
Hariduse- ja sotsiaalministeerium	200.000	200.000	Kokku	3.356.983	3.289.717
Teedeministeerium	50.000	50.000			
Kokku	250.000	250.000	X. Tervishoid, hoolekanne ja sotsiaalkindlustus.		
VIII. Rahvaharidus.			Tervishoid.		
Kõrgem haridus:			a) Varade soetamine:		
b) Muud kulud:			Erakorral. ptk. IV-B	1.700	1.700
Ptk. II-B	800.727	781.636	b) Muud kulud:		
„ II-C	34.289	33.314	Ptk. IV-A	241.439	239.384
Kokku	835.016	814.950	„ IV-B	595.137	585.414
			Kokku	836.576	824.798
c) Teistes kulujaotustes näidatud:					
Mitmesugused riigi poolt antavad toetused:			c) Teistes kulujaotustes näidatud:		
Ptk. II-C § 15	2.000	2.000	Mitmesugused riigi poolt antavad toetused:		
Kõik kokku	837.016	816.950	Ptk. IV-A § 15	412.125	404.584
			Erakorral. ptk. IV-A	198.500	193.930
Alg-, kesk- ja eriharidus.			Kokku	1.448.901	1.425.012
a) Varade soetamine:					
Ptk. III-B § 12-a	1.211	1.168	Hoolekanne.		
„ III-B § 14-a	6.014	5.585	a) Varade soetamine:		
„ III-B § 35	5.650	5.601	Erakorral. ptk. IV-C	940	486
			b) Muud kulud:		
b) Muud kulud	12.875	12.354	Ptk. IV-C	297.118	291.219
Kokku	5.321.123	5.289.551	„ IV alt § 89.	473.500	473.460
			Kokku	770.618	764.679
c) Teistes kulujaotustes näidatud:					
Mitmesugused riigi poolt antavad toetused:			c) Teistes kulujaotustes näidatud:		
Ptk. III-B § 15	4.360	4.224	Mitmesugused riigi poolt antavad toetused:		
Kõik kokku	5.338.358	5.306.129	Ptk. V-A § 15	11.120	11.071
			Kokku	74.589	72.101
IX. Rahvamajanduse korraldamine.			Kõik kokku	2.295.048	2.262.278
Põllutööministeerium:			Töökaitse ja sotsiaalkindlustus.		
Ptk. II § 63	195.000	194.620	b) Muud kulud:		
„ V § 66	270.210	254.823	Ptk. V-A	25.049	24.705
Erakorral. ptk. III	304.000	288.884	„ V-B	38.420	36.325
„ „ V	208.694	197.630	Kokku	63.469	61.030
Teedeministeerium:			c) Teistes kulujaotustes näidatud:		
Ptk. II § 73	1.769.098	1.769.097	Ptk. V-A § 15	11.120	11.071
„ V § 76	100.600	96.937	Kokku	74.589	72.101
„ V § 77	168.000	158.509	Kõik kokku	2.295.048	2.262.278
„ V § 78	22.500	20.885			
„ V § 79: a) varade soetamine	30.880	30.033			
b) muud kulud	152.220	147.943			

	Elarve järgi määratud Kr.	Elarve järgi kulutatud Kr.
XI. Mitmesugused riigi poolt antavad toetused.		
Riigivanem ja Riigikantselei:		
Ptk. I § 16	500.000	500.000
„ IV § 15	5.000	5.000
Hariduse- ja sotsiaalministeerium:		
Ptk. II-A § 15	260.216	260.000
„ II-B § 15	4.360	4.224
„ II-C § 15	2.000	2.000
„ III-A § 15	299.239	297.961
„ IV-A § 15	412.125	404.584
Erakorral. ptk. III-A	5.000	5.000
„ „ IV-A	198.500	193.930
„ „ V-A	11.120	11.071
Kohtu- ja siseministeerium:		
Ptk. I § 15	2.800	2.800
Majanduseministeerium:		
Ptk. III § 15	207.510	197.510
„ IV § 15	1.700	1.630
„ V § 15	1.300	1.204
Erakorral. ptk. I §§ 2 ja 3	375.050	375.050
Põllutööministeerium:		
Ptk. II § 15	20.000	20.000
„ III § 15	445.917	445.647
„ V § 15	7.600	7.600
Teedeministeerium:		
Ptk. I § 15	300	300
„ V § 15	2.000	2.000
Erakorral. ptk. I § 1	11.650	8.120
„ „ II §§ 3 ja 4	12.000	12.000
Kaitseministeerium:		
§ 15	17.000	17.000
Välisministeerium:		
Ptk. I § 15	38.200	38.200
Kokku	2.840.587	2.812.831
XII. Teraviljakaitse korraldamine.		
Teraviljakaitse korraldamine	1.500.000	1.444.762
Teraviljamüük	1.000.000	1.183.833
Jääb kuluna	500.000	260.929

	Elarve järgi määratud Kr.	Elarve järgi kulutatud Kr.
Tulude kujundamine.		
I—III. Maksud.		
Otsekohesed maksud	7.051.500	6.908.855
Lõivud ja tasumaksud	4.215.000	4.189.698
Tollid	13.213.000	13.409.214
Aktsiisid	4.585.000	4.610.717
Kokku	29.064.500	29.098.484
Sellest maha arvata Maksudevalitsuse kulud.		
a) Varade soetamine	120	68
Keskasutis § 12-a	2.000	2.000
§ 14-a	1.707	1.688
b) Muud kulud	3.827	3.756
Kokku	960.835	950.460
Jääb maksusid	28.099.838	28.144.268
IV. Riigiettevõtted.		
Riigiraudteed:		
Tulud ptk. XV-dast	11.100.000	10.875.365
„ „ XX-dast	—	8.432
Kokku	11.100.000	10.883.797
Sellest maha arvata:		
a) Varade soetamine § 12-a	2.232	2.092
Erakorraliste kulude alal	228.301	225.710
b) Muud kulud	230.533	227.802
Kokku	11.052.071	10.758.587
Jääb riigiraudteede tulusid	—182.604	102.592
Post, telegraaf, telefon:		
Tulud ptk. XVII-dast	4.350.000	4.237.832
„ „ XIV-dast	—	11.059
„ „ XIX-dast	—	1.621
„ „ XX-dast	—	22.835
Kokku	4.350.000	4.273.347
Sellest maha arvata:		
a) Varade soetamine:		
§ 12-a	13.000	12.996
§ 14-a	10.000	9.907
§ 72-a	19.000	18.352
§ 72-c	136.364	135.291
Erakorralised kulud	23.956	23.956
Kokku	202.320	200.502
b) Muud kulud	3.397.013	3.370.789
Kokku	3.599.333	3.571.291
Jääb posti-, telegraafi-, telefonitulusid	750.667	702.056

	Eelarve järgi määratud Kr.	Eelarve järgi saadud Kr.		Eelarve järgi määratud Kr.	Eelarve järgi saadud Kr.
Piiritusemonopol:			Ptk. XIV § 5	101.850	103.425
Tulud ptk. XII-dast	10.010.000	10.186.373	„ XIV § 6	62.659	63.022
Sellest maha arvata:			„ XIX § 1	4.500	6.483
a) Varade soetamine:			„ XIX § 2	20.500	23.193
§ 12-a	1.346	1.077	„ XIX § 4	3.000	4.468
§ 14-a	10.000	162	„ XIX § 5	30.000	35.260
§ 26-d	40.000	39.993		449.000	479.392
	51.346	41.232	Sellest ptk. XVII alla kantud	—	12.680
b) Muud kulud	2.140.288	2.140.052	Jääb	449.000	466.712
Kokku	2.191.634	2.181.284			
Jääb piiritusemonopolitulust	7.818.366	8.005.089			
			VI. Mitmesugused tulud.		
			Mitmesugused tulud	1.413.187	1.401.109
			Sellest maha arvata 8.432 kr., mis kantud riigiraudteede tuludesse ja 22.835 kr., mis kantud posti-telegraafi-telefonituludesse . . .	—	31.267
			Jääb mitmesuguste tuludena	1.413.187	1.369.842
			VII. Erakorralised tulud.		
			Erakorralised tulud	3.000.596	1.821.361
			Sellest maha arvata rukkimüügist saadud summad, mis kantud teraviljakaitse korraldamise tuludesse	100.000	1.183.833
			Jääb erakorraliste tuludena	2.900.596	637.528
V. Riigivarandused.					
Tulud väärtpaberitelt, fondidelt ja laenudelt	1.500.000	1.427.440			
Tulud metsadest	3.709.000	4.034.242			
Riigivaranduse müügist	100.000	109.881			
Muudest riigivaradest	449.000	466.712			
Kokku	5.758.000	6.038.275			
Summa muudest riigivaradest koosneb:					
Ptk. XIV § 1	61.067	62.891			
„ XIV § 2	150.424	153.582			
„ XIV § 4	15.000	27.068			

9 (825)

A-935B
Riigikontrolli